

Bruxelles, 10.12.2025
COM(2025) 1006 final

2025/0399 (COD)

Propunere de

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (UE) 2019/942, (UE) 2019/943 și (UE) 2024/1789 și de abrogare a Regulamentului (UE) 2022/869

{SEC(2025) 2000 final} - {SWD(2025) 2000 final} - {SWD(2025) 2001 final}

(Text cu relevanță pentru SEE)

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Motivele și obiectivele propunerii

Prezenta propunere urmărește să contribuie la dezvoltarea și interoperabilitatea în timp util și în mod eficient a unei infrastructuri energetice reziliente în întreaga UE. Infrastructura rețelelor energetice joacă un rol esențial în revigorarea competitivității UE, în asigurarea securității Uniunii noastre și în tranziția energetică și decarbonizare. În același timp, dezvoltarea rețelelor energetice se confruntă cu provocări noi și semnificative.

Rețelele electrice vor trebui să răspundă cererii tot mai mari legate de electrificarea utilizărilor finale și de intensificarea sistemului de hidrogen. Electrificarea consumului final de energie în Uniune este menită să crească de la aproximativ 23 % în prezent la aproximativ 32 % în 2030, astfel cum se prevede în Pactul pentru o industrie curată¹. Statele membre ar trebui să vizeze un nivel de interconectivitate a rețelelor electrice de 15 % până în 2030². Rețelele vor trebui să integreze 2,2-2,4 TW de capacitate de energie din surse regenerabile pentru a îndeplini obiectivele UE pentru 2040³. Rețelele trebuie să se adapteze astfel încât UE să aibă un sistem electroenergetic mai descentralizat, mai digitalizat și mai flexibil, cu milioane de panouri solare instalate pe acoperișuri și cu comunități energetice locale care partajează resursele. Până în 2040, rețelele de transport și distribuție a energiei electrice vor necesita investiții de 1,2 mii de miliarde EUR, iar rețelele de hidrogen de 240 de miliarde EUR⁴. Numai energia din surse regenerabile offshore ar trebui să crească cu până la 360 GW până în 2050⁵, care trebuie conectată la țarm, inclusiv prin consolidările necesare ale rețelei onshore. **Hidrogenul va fi important în decarbonizarea proceselor industriale și de transport în care electrificarea nu este o soluție realizabilă.** Rețelele de hidrogen vor conecta centrele de producție și de cerere din întreaga Europă, unde producția de hidrogen la fața locului nu este fezabilă.

Raportul Draghi⁶ a solicitat simplificarea și raționalizarea proceselor administrative și de autorizare, precum și o abordare strategică a dezvoltării infrastructurii transfrontaliere, coordonată între UE și statele membre. **Consiliul** a invitat Comisia să propună un cadru consolidat pentru planificarea și implementarea rețelelor, care să corespundă obiectivelor UE⁷. În concluziile sale din 16 iunie 2025⁸, Consiliul a invitat Comisia să propună un pachet privind rețeaua europeană care să cuprindă, printre altele, măsuri de simplificare a normelor UE privind rețelele, de integrare a nevoilor la nivel național, regional și al UE, de asigurare a

¹ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor: Pactul pentru o industrie curată: o foaie de parcurs comună pentru competitivitate și decarbonizare, COM(2025) 85 final.

² Regulamentul (UE) 2018/1999 privind guvernanța uniunii energetice și a acțiunilor climatice.

³ COM(2025) 524 final: Propunere de regulament de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice.

⁴ Artelys, LBST, Trinomics, Finesso, A. și alții, [Investment needs of European energy infrastructure to enable a decarbonised economy](#) (Necesarul de investiții ale infrastructurii energetice europene pentru a permite o economie decarbonizată), 2025; necesarul de investiții numai pentru rețelele de distribuție se ridică la 730 de miliarde EUR.

⁵ https://energy.ec.europa.eu/news/member-states-agree-new-ambition-expanding-offshore-renewable-energy-2024-12-18_en.

⁶ https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en#paragraph_47059.

⁷ Concluziile Consiliului Energie din 30 mai 2024 privind dezvoltarea infrastructurii durabile a rețelilor de energie electrică, 10459/24.

⁸ Consiliul Uniunii Europene, 10279/25.

realizării proiectelor, de dezvoltare a unor mecanisme eficiente de partajare a costurilor pentru proiectele transfrontaliere de interes comun și de evaluare a necesității unor propuneri legislative suplimentare pentru a accelera autorizarea infrastructurii energetice. În concluziile sale, **Consiliul European** a solicitat, de asemenea, planificarea investițiilor pe termen lung la nivelul Uniunii pentru a integra și a interconecta pe deplin piața energiei electrice a UE, contribuind la securitatea energetică a Uniunii, precum și la protecția și reziliența infrastructurii⁹. **Parlamentul European** a subliniat importanța modernizării și extinderii rețelelor, precum și a investițiilor în digitalizare, cu accent pe planificarea transectorială și transectorială integrată¹⁰. Acesta subliniază, de asemenea, că infrastructura transfrontalieră este o condiție pentru aprofundarea cu succes a pieței unice și pentru creșterea rezilienței Uniunii¹¹.

Regulamentul TEN-E, adoptat în 2013 a contribuit la obiectivele principale ale politicii energetice a Uniunii prin stabilirea de norme pentru identificarea și asigurarea dezvoltării în timp util a proiectelor de interes comun (PIC), care vor asigura interoperabilitatea rețelelor energetice transeuropene, funcționarea pieței interne a energiei, siguranța aprovizionării în Uniune și integrarea formelor regenerabile de energie. Regulamentul a contribuit, de asemenea, la simplificarea procedurilor de autorizare pentru proiectele de interes comun (PIC) și a prevăzut asistență în materie de reglementare, norme și orientări pentru alocarea transfrontalieră a costurilor și stimulente legate de riscuri, precum și condițiile de acces la finanțarea prin intermediul Mecanismului pentru Interconectarea Europei (MIE). Regulamentul TEN-E a fost revizuit în 2022 pentru a alinia cadrul la obiectivul de realizare a neutralității climatice până în 2050 prevăzut în Pactul verde european.

Deși obiectivele Regulamentului TEN-E rămân în mare măsură valabile, trebuie abordate mai multe deficiențe pentru a se asigura că acest cadru este adecvat pentru a sprijini un sistem energetic decarbonizat, competitiv și rezilient în perspectiva anului 2050, în conformitate cu obiectivele Pactului pentru o industrie curată și cu Legea europeană a climei.

În primul rând, proiectele de infrastructură existente și planificate nu sunt suficiente de bine orientate către atingerea obiectivelor UE în materie de energie și climă. Există un decalaj substanțial între nevoile noastre transfrontaliere în materie de infrastructură electrică și viteza și nivelul de dezvoltare a infrastructurii, atât la nivelul rețelei de transport, cât și la nivelul rețelei de distribuție¹². În ceea ce privește energia electrică, aproximativ jumătate din nevoile transfrontaliere de energie electrică pentru 2030 (41 din 88 GW) vor rămâne neabordate și se preconizează că acest decalaj va crește în următorul deceniu. Până în 2040, nevoile transfrontaliere în materie de capacitate de energie electrică se vor ridica la 108 GW¹³. Neabordarea nevoilor în materie de infrastructură ar putea împiedica decarbonizarea sistemului, ar putea submina securitatea aprovizionării și ar putea duce la o

⁹ Concluziile Consiliului European din martie 2025, EUCO 1/25.

¹⁰ Rezoluția Parlamentului European din 19 iunie 2025 referitoare la rețelele de electricitate (2025/2006 (INI)).

¹¹ Rezoluția PE din 7 mai 2025 referitoare la un [buget pe termen lung revizuit pentru Uniune într-o lume în schimbare](#) (2024/2051 (INI)).

¹² ACER (2024): *Electricity infrastructure development to support a competitive and sustainable energy System* (Dezvoltarea infrastructurii de energie electrică pentru sprijinirea unui sistem energetic competitiv și sustenabil). (Raport de monitorizare 2024).

¹³ ENTSO-E (2025), TYNDP 2024. *Opportunities for a more efficient European power system by 2050. Infrastructure Gaps Report* (Oportunități pentru un sistem energetic european mai eficient până în 2050. Raportul privind lacunele în materie de infrastructură).

fragmentare suplimentară a pieței și la creșterea prețurilor la energie. Din perspectiva eficienței sistemului, cadrul actual nu ia în considerare utilizarea alternativelor la extinderea rețelei, cum ar fi soluțiile fără cabluri sau digitale. În plus, o mai bună planificare și integrare a rețelei de hidrogen va fi esențială pentru a asigura optimizarea sistemului și decarbonizarea industriei.

În al doilea rând, punerea în aplicare a proiectelor de infrastructură transfrontalieră este prea lentă, sporind costurile globale ale proiectelor și împiedicând dezvoltarea rețelei. Finalizarea proiectelor de infrastructură de energie electrică durează până la 10 ani pentru rețelele de transport. Întârzierile sunt adesea atribuite dificultăților de a ajunge la un acord privind **partajarea costurilor** atunci când proiectele aduc beneficii în afara statelor membre gazdă. Pe măsură ce infrastructura transfrontalieră devine mai integrată, se preconizează că numărul unor astfel de proiecte care aduc beneficii în afara

statelor membre gazdă va crește. În plus, **procedurile de autorizare** întârziate constituie în continuare un blocaj esențial, reprezentând mai mult de jumătate din timpul necesar pentru finalizarea unui proiect de infrastructură de transport al energiei electrice.

În final, preocupările legate de securitatea infrastructurii. Incidentele recente de securitate fizică și cibernetică au evidențiat riscul ca actori ostili să vizeze infrastructura energetică a Uniunii, cu implicații în materie de costuri economice și consecințe asupra stabilității sistemului nostru energetic. Există, de asemenea, un interes tot mai mare din partea actorilor din țările terțe de a investi în infrastructura energetică a UE, ceea ce poate spori expunerea Uniunii la riscurile legate de securitatea energetică. Dincolo de actele deliberate de sabotaj, riscurile emergente, inclusiv pericolele naturale și impacturile legate de climă, afectează, de asemenea, reziliența infrastructurii energetice a UE.

Prezenta propunere de revizuire a Regulamentului TEN-E urmărește să abordeze aceste aspecte, care au fost identificate în evaluarea impactului și în raportul de punere în aplicare care însoțesc prezenta propunere. În mod specific, propunerea va introduce modificări pentru:

- a asigura faptul că proiectele incluse în planurile de dezvoltare a rețelei și selectate ca PIC/PIR abordează nevoile în materie de infrastructură identificate în mod corespunzător și eficiente, ținând seama în mod corespunzător de soluțiile fără cabluri;
- a facilita utilizarea instrumentelor de partajare a costurilor pentru implementarea mai rapidă a proiectelor de infrastructură transfrontaliere, conducând la o utilizare sporită a instrumentelor de partajare a costurilor și la o reducere a termenelor de implementare a proiectelor;
- a simplifica și accelera procedurile de acordare a autorizațiilor pentru proiectele transfrontaliere de infrastructură energetică (PIC/PIR), făcând posibilă respectarea termenelor existente;
- a spori securitatea fizică și cibernetică și reziliența infrastructurii energetice transfrontaliere.

În plus, inițiativa a evaluat și a identificat un set de măsuri menite să simplifice și să îmbunătățească eficiența Regulamentului TEN-E și să reducă, acolo unde este posibil, costurile de asigurare a conformității și costurile de reglementare pentru părțile interesate (a se vedea mai jos).

- **Coerența cu dispozițiile existente în domeniul de politică vizat**

Prezenta propunere răspunde angajamentului asumat de Comisie în Planul de acțiune pentru energie la prețuri accesibile¹⁴ de a propune un pachet privind rețeaua europeană, constând în măsuri cu și fără caracter legislativ menite, printre altele, să simplifice Regulamentul TEN-E, să asigure planificarea și realizarea integrată transfrontalieră a proiectelor, în special în ceea ce privește interconexiunile; să simplifice procesul de autorizare a rețelelor, să îmbunătățească planificarea rețelelor de distribuție a energiei electrice; să accelereze dezvoltarea pieței hidrogenului; să stimuleze digitalizarea și inovarea. Propunerea se bazează pe revizuirea Regulamentului TEN-E în 2022, precum și pe Planul de acțiune al UE pentru rețele din 2023¹⁵, care s-a axat pe punerea în aplicare a cadrului Regulamentului TEN-E.

Mecanismul pentru Interconectarea Europei (MIE) este complementar Regulamentului TEN-E prin faptul că abordează deficitul de finanțare pentru proiectele de interes comun care au o valoare socioeconomică și societală ridicată, dar care nu sunt viabile din punct de vedere comercial. Eligibilitatea pentru asistență financiară în cadrul MIE este legată de sfera de cuprindere a categoriilor de infrastructură vizate de Regulamentul TEN-E revizuit, ținând cont de faptul că obținerea statutului de PIC sau PIR reprezintă o condiție prealabilă a finanțării din MIE pentru proiectele de infrastructură transfrontaliere. Propunerea este în concordanță cu actualul MIE din cadrul financiar multianual (CFM) 2021-2027, precum și cu propunerea privind MIE din CFM 2028-2034, care subliniază „importanța vitală a unei uniuni energetice reale și a unor rețele de infrastructură bine integrate la nivelul UE” prin majorarea substanțială a bugetului propus pentru MIE-E¹⁶.

Propunerea este, de asemenea, în concordanță cu țintele și obiectivele stabilite în Directiva și Regulamentul privind piața energiei electrice, în Regulamentul privind guvernanta și în Directiva privind energia din surse regenerabile, permițând în special integrarea piețelor energiei din Uniune și implementarea și integrarea pe scară largă a surselor regenerabile de energie și a soluțiilor de flexibilitate.

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

Prezenta propunere este complementară altor inițiative care vizează crearea unei piețe europene a energiei mai integrate. Aceasta este, de asemenea, în concordanță cu obiectivul climatic propus al UE pentru 2040 și cu obligația de neutralitate climatică pentru 2050, consacrate în Legea europeană a climei. Prezenta propunere este adoptată împreună cu o directivă de modificare care urmărește să accelereze autorizarea proiectelor de infrastructură energetică, inclusiv a celor privind rețelele de transport și de distribuție, stocarea și stațiile de reîncărcare, precum și a proiectelor privind energia din surse regenerabile, pentru a facilita implementarea rapidă a acestora.

Revizuirea Regulamentului TEN-E urmărește să sprijine obiectivele legislației privind piața energiei electrice prin asigurarea faptului că infrastructura aduce o bunăstare socioeconomică suplimentară și să consolideze în continuare utilizarea eficientă a infrastructurii existente. Posibilele măsuri de consolidare a obiectivelor de interconectare electrică consacrate în Regulamentul privind guvernanta vor fi evaluate în cadrul revizuirii regulamentului respectiv,

¹⁴ COM(2025) 79 final.

¹⁵ COM(2023) 757 final.

¹⁶ COM(2025) 547 final: Propunere de regulament de instituire a Mecanismului pentru interconectarea Europei pentru perioada 2028-2034.

iar măsurile de sprijinire în continuare a nivelurilor naționale necesare de investiții în infrastructura energetică vor fi evaluate.

Măsurile legate de securitate din cadrul prezentei propuneri se bazează pe cerințele legislației orizontale în materie de securitate, inclusiv ale Directivei UE privind reziliența entităților critice¹⁷, ale Directivei NIS 2¹⁸ și ale Codului de rețea privind normele sectoriale specifice pentru aspectele legate de securitatea cibernetică a fluxurilor transfrontaliere de energie electrică¹⁹. Măsurile sugerate în prezenta propunere sprijină obiectivele și punerea sa în aplicare, precum și cadrul pentru examinarea investițiilor străine directe în Uniune, axându-se în același timp în mod specific pe infrastructura care intră în domeniul de aplicare al TEN-E. Revizuirea din 2026 a cadrului UE pentru securitate energetică va aborda securitatea energetică la nivel orizontal, completând abordarea specifică rețelei din prezenta propunere.

Actul legislativ privind accelerarea industriei va include măsuri de accelerare a autorizării proiectelor de decarbonizare a industriilor mari consumatoare de energie. Existența unei capacități suficiente a rețelei și conectarea în timp util la rețea sunt esențiale pentru electrificarea industriei și, prin urmare, ambele inițiative sunt elaborate în strânsă cooperare²⁰. Propunerea este relevantă și pentru inițiativa privind cooperarea transmediteraneeană în domeniul energiei din surse regenerabile și al tehnologiilor curate (T-MED) și pentru Pactul pentru Mediterana.

Având în vedere pachetul planificat privind captarea, utilizarea și stocarea dioxidului de carbon (CUSC), prezenta propunere nu va aborda planificarea infrastructurii transfrontaliere de dioxid de carbon. Având în vedere legătura puternică dintre planificarea rețelei la nivel național, regional și local și sectorul încălzirii și răcirii, recenta revizuire a Directivei privind gazele naturale²¹ necesită o coordonare mai strânsă între sectoare. Pachetul privind rețelele își propune să se bazeze pe aceste cerințe. În plus, viitorul Plan de acțiune privind electrificarea și Foaia de parcurs strategică privind digitalizarea și IA în sectorul energetic, precum și Strategia pentru încălzire și răcire vor oferi o contribuție importantă la planificarea viitoare a rețelei. Pachetul stă, de asemenea, la baza viitoarei Legi privind dezvoltarea tehnologiei de tip cloud și a IA pentru a atrage investiții în centrele de date.

¹⁷ Directiva (UE) 2022/2557 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 privind reziliența entităților critice și de abrogare a Directivei 2008/114/CE a Consiliului.

¹⁸ Directiva (UE) 2022/2555 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 privind măsuri pentru un nivel comun ridicat de securitate cibernetică în Uniune, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 910/2014 și a Directivei (UE) 2018/1972 și de abrogare a Directivei (UE) 2016/1148 (Directiva NIS 2).

¹⁹ Regulamentul delegat (UE) 2024/1366 al Comisiei din 11 martie 2024 de completare a Regulamentului (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea unui cod de rețea privind normele sectoriale pentru aspectele legate de securitatea cibernetică a fluxurilor transfrontaliere de energie electrică.

²⁰ De exemplu, nevoile industriei în ceea ce privește consumul de energie ar trebui să se reflecte bine în planurile naționale de dezvoltare a rețelei și, viceversa, este necesară recunoașterea planificării infrastructurii în politica industrială, având în vedere necesitatea infrastructurii de rețea și de conducte pentru H₂ și CO₂.

²¹ Directiva (UE) 2024/1788 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2024 privind normele comune pentru piețele interne în sectorul gazelor din surse regenerabile, al gazelor naturale și al hidrogenului, de modificare a Directivei (UE) 2023/1791 și de abrogare a Directivei 2009/73/CE (reformare).

2. TEMEI JURIDIC, SUBSIDIARITATE ȘI PROPORȚIONALITATE

• Temeiul juridic

Propunerea se bazează pe articolul 172 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), care prevede temeiul juridic pentru adoptarea de orientări privind obiectivele, prioritățile și liniile generale ale măsurilor preconizate în domeniul rețelelor transeuropene, astfel cum se prevede la articolul 171. Orientările vizează identificarea PIC care sunt necesare pentru ca TEN-E să fie adecvat scopului și să stabilească condițiile în care UE poate sprijini financiar PIC.

• Subsidiaritatea (în cazul competențelor neexclusive)

Modificările propuse respectă principiul **subsidiarității**, întrucât acțiunea la nivelul Uniunii va contribui la o mai bună integrare a pieței energetice a Uniunii prin modernizarea și dezvoltarea rețelei energetice transfrontaliere a Europei într-un mod mai eficace decât acțiunea la nivel național.

Necesitatea acțiunii la nivelul UE

Infrastructura de transport al energiei (inclusiv o rețea offshore interconectată și o infrastructură a rețelelor inteligente) are o valoare adăugată europeană datorită impactului său transfrontalier și este esențială pentru realizarea unui sistem energetic neutru din punct de vedere climatic. Regulamentul TEN-E a contribuit la obținerea de rezultate în ceea ce privește integrarea pieței energiei din Uniune, concurența și siguranța aprovizionării. Este nevoie de un cadru de cooperare regională între statele membre pentru dezvoltarea infrastructurii energetice transfrontaliere. Piața internă a energiei necesită infrastructuri transfrontaliere a căror dezvoltare necesită cooperare între două sau mai multe state membre, fiecare având propriul cadru de reglementare.

Reglementarea și planificarea la nivel național nu sunt suficiente, deoarece administrațiile naționale individuale nu au competența de a se ocupa de planificarea infrastructurii transfrontaliere. Elementele rețelei interne influențează în mod semnificativ posibilitățile de dezvoltare a infrastructurii transfrontaliere, care, la rândul lor, afectează comerțul transfrontalier. Este necesară o coordonare mai strânsă a planificării naționale și europene, având în vedere caracterul rețelei multinodale a UE și obiectivul de construire a unui sistem energetic mai eficient.

Valoarea adăugată europeană

Regulamentul TEN-E a adăugat valoare față de ceea ce ar fi putut fi realizat doar la nivel național sau regional. Peste 100 de proiecte au fost finalizate datorită statutului de PIC în perioada 2013-2025. Electrificarea accelerată, decarbonizarea și digitalizarea industriei și implementarea proiectelor privind energia din surse regenerabile necesită consolidarea infrastructurii energetice într-un ritm fără precedent, care nu poate fi realizat doar prin măsuri naționale. O planificare transfrontalieră mai eficace va îmbunătăți integrarea surselor de energie curată, precum și satisfacerea nevoilor pieței energiei electrice, ceea ce ar ajuta UE să își atingă obiectivele în materie de energie și climă. De asemenea, o piață mai integrată încurajează dezvoltarea și adoptarea de tehnologii inovatoare pentru transportul și distribuția energiei și contribuie la flexibilitatea sistemului și la securitatea aprovizionării. Acest lucru poate duce la o rețea mai eficientă și la îmbunătățirea comerțului transfrontalier pentru un sistem energetic mai eficient din punctul de vedere al costurilor și mai sigur.

• Proporționalitatea

Inițiativa respectă principiul proporționalității. Ea intră în sfera de acțiune a rețelelor energetice transeuropene, astfel cum este definită la articolul 170 din TFUE. Intervenția de

politică este proporțională cu amploarea și natura problemelor identificate în evaluarea impactului și cu realizarea obiectivelor stabilite ale inițiativei. Propunerea de revizuire a Regulamentului TEN-E nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului general de a asigura dezvoltarea și interoperabilitatea în timp util și în mod eficient a unei infrastructuri energetice reziliente, a energiei din surse regenerabile și a flexibilității, inclusiv a stocării și a stațiilor de reîncărcare, în întreaga UE.

Măsurile propuse contribuie la o abordare mai eficace a nevoilor Uniunii în materie de infrastructură energetică, asigură implementarea mai rapidă a proiectelor și sporesc reziliența infrastructurii rețelei energetice a UE, fără a impune costuri semnificative operatorilor de transport și de sistem și inițiatorilor de proiecte, statelor membre, autorităților naționale de reglementare și Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER).

Pe baza rezultatelor raportului de punere în aplicare, Comisia a evaluat mai multe opțiuni de politică care acoperă patru domenii de impact ale actualului cadru TEN-E, și anume planificarea infrastructurii și implementarea proiectelor, partajarea costurilor și a beneficiilor, autorizarea și securitatea. Compararea opțiunilor (a se vedea secțiunile 6 și 7 din raportul de evaluare a impactului) indică faptul că opțiunea de politică 2 este cea mai potrivită pentru a atinge obiectivul specific al inițiativei fără a impune o sarcină suplimentară disproporționată asupra actorilor relevanți. Propunerea se bazează pe opțiunea de politică 2, care pare proporțională cu natura problemei, punând accentul pe raționalizarea proceselor actuale și oferind noi instrumente semnificative care sunt considerate eficace pentru îndeplinirea obiectivelor prezentei inițiative.

- **Alegerea instrumentului**

Pe baza experienței generale pozitive în ceea ce privește punerea în aplicare a actualului Regulament TEN-E și a evaluării pozitive a regulamentului anterior, instrumentul ales este un regulament, fiind un instrument eficace cu aplicare directă și obligatoriu în toate elementele sale și asigurând punerea în aplicare uniformă și securitatea juridică.

3. REZULTATELE EVALUĂRILOR *EX POST*, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI

- **Evaluările *ex post*/verificarea adecvării legislației existente**

Având în vedere domeniul de aplicare al revizuirii propuse și recenta modificare a Regulamentului TEN-E în 2022, efectuarea unei evaluări *ex post* nu era fezabilă. În schimb, a fost elaborat un raport de punere în aplicare, care a fost inclus ca parte a raportului de evaluare a impactului. Raportul de punere în aplicare se axează pe performanța dispozițiilor specifice introduse și revizuite ca parte a revizuirii Regulamentului TEN-E din 2022. Acesta înlocuiește o evaluare completă care ar fi preconizată doar ca parte a revizuirii Regulamentului TEN-E, prevăzută pentru 2027²². O evaluare a fost efectuată anterior în perioada ianuarie 2019-septembrie 2020, în contextul revizuirii Regulamentului TEN-E din 2022²³.

²² A se vedea articolul 22 din Regulamentul TEN-E.

²³ Comisia Europeană: Direcția Generală Energie, ECORYS, Ramboll, REKK, Shepherd și Wedderburn, Akkermans, F., Le Den, X., Heidecke, L., Jansen, L., Juárez, V., Kácsor, E., Mezósi, A., Nigohosyan, D., Nguyen, N., Rodger, S., Selei, A., Takácsné Tóth, B., Møller Thomsen, S., Til, H. v.Yagafarova, A., *Support to the evaluation of Regulation (EU) No 347/2013 on guidelines for trans-European energy infrastructure – Final report* [Sprijin pentru evaluarea Regulamentului (UE) nr. 347/2013 privind liniile

Raportul de punere în aplicare a furnizat dovezi privind necesitatea unor îmbunătățiri suplimentare, și anume în ceea ce privește elaborarea scenariilor, identificarea nevoilor de infrastructură și, în consecință, planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani (TYNDP), selectarea și evaluarea proiectelor PIC/PIR, precum și alocarea transfrontalieră a costurilor (CBCA) și cadrele de autorizare. Potrivit constatărilor raportului, procesele de identificare a evoluțiilor scenariilor și a lacunelor în materie de infrastructură se confruntă cu obstacole, inclusiv cu întârzieri care le afectează eficacitatea în îndeplinirea obiectivelor Regulamentului TEN-E. Comisia și ACER dispun de puține mijloace pentru a orienta procesul către identificarea proiectelor-cheie pentru Uniune. În plus, deși modificările legate de autorizare ale revizuirii din 2022 a Regulamentului TEN-E și-au atins, în general, obiectivul preconizat de a spori claritatea și flexibilitatea procedurilor, ar putea fi aduse îmbunătățiri suplimentare pentru a sprijini accelerarea procedurilor, contribuind la eficiența generală a procesului. În ceea ce privește alocarea transfrontalieră a costurilor, dispozițiile Regulamentului TEN-E au facilitat alocarea costurilor de investiții pentru PIC/PIR, în principal pentru a sprijini cererile în cadrul MIE. Cu toate acestea, au existat foarte puține cazuri de implicare a țărilor care nu sunt țări-gazdă în deciziile CBCA și nu a existat niciun caz de implicare a acestora în sectorul energiei electrice. Prin urmare, dispozițiile au avut o eficacitate limitată în ceea ce privește atragerea de investiții suplimentare din partea țărilor care nu sunt țări-gazdă și care, în caz contrar, ar putea beneficia în mod semnificativ de pe urma proiectelor.

Prezenta propunere urmărește să abordeze aceste probleme identificate în raportul de punere în aplicare anexat la raportul de evaluare a impactului, prin modificări specifice ale Regulamentului TEN-E.

- **Consultarea cu părțile interesate**

În conformitate cu orientările privind o mai bună legiferare, Comisia a efectuat online o amplă consultare publică în perioada 13 mai-5 august 2025 pe site-ul „Exprimați-vă părerea”. Consultarea a vizat următoarele subiecte: i) funcționarea generală a Regulamentului TEN-E, ii) planificarea infrastructurii UE, iii) planificarea rețelei de energie electrică la nivel național, iv) capacitatea de găzduire a rețelei de energie electrică, v) autorizarea, vi) investițiile în infrastructura de rețea, vii) lanțurile de aprovizionare, viii) digitalizarea și reziliența, precum și ix) simplificarea.

La consultare s-au primit în total 197 de răspunsuri. În plus, au fost primite două e-mailuri prin intermediul unei căsuțe poștale funcționale destinate consultării. Au existat 197 de răspunsuri la fiecare întrebare cu variante multiple de răspuns din consultarea publică, ceea ce înseamnă că fiecare respondent a răspuns la fiecare întrebare. În cazul unora dintre întrebări, respondenții au fost rugați să își exprime, pe o scară de cinci puncte, acordul sau dezacordul cu anumite afirmații. Scara a fost următoarea: i) Puternic în dezacord, ii) Oarecum în dezacord, iii) Neutru, iv) Oarecum de acord, v) Puternic de acord. A fost oferită și opțiunea „nu știu”.

Opiniile părților interesate au fost împărțite în ceea ce privește măsura în care TYNDP și planurile naționale de dezvoltare a transportului asigură o planificare integrată și coerentă la nivelul UE și la nivel național. Opiniile cu privire la măsura în care TYNDP identifică toate nevoile de infrastructură transfrontalieră au fost, de asemenea, diverse. Cu toate acestea, majoritatea (54 %) au indicat că actualul cadru de guvernare al TYNDP-urilor, inclusiv rolurile părților interesate, ar trebui revizuit pentru a spori eficacitatea. În plus, în conformitate cu propunerea legislativă, aproximativ jumătate (44 %) au considerat că TYNDP

nu abordează lacunele identificate în materie de infrastructură, iar majoritatea (60 %) au fost de acord că proiectele naționale ar trebui să sprijine mai clar prioritățile la nivelul UE. În plus, majoritatea respondenților (61 %) au fost de acord, de asemenea, că este necesară o mai bună aliniere între planurile naționale de dezvoltare a transportului. În plus, majoritatea respondenților (59 %) s-au exprimat în favoarea raționalizării procesului de depunere a cererilor de PIC/PIR prin modificarea cerințelor pentru proiectele cu statut de PIC/PIR în vederea redopunerii cererilor în cursul fiecărui proces (cu condiția îndeplinirii anumitor condiții) în conformitate cu prezenta propunere.

Atunci când au fost întrebați dacă TYNDP ar trebui să aibă o abordare mai descententă a planificării infrastructurii, menită să alinieze dezvoltarea rețelei la obiectivele UE și ale statelor membre în materie de climă și energie, 41 % dintre respondenți (mulți dintre aceștia fiind operatori de sistem) nu au fost de acord, în timp ce 36 % au fost de acord. În mod similar, 41 % dintre respondenți (mulți dintre aceștia fiind operatori de sistem) și-au exprimat dezacordul față de faptul că TYNDP are o abordare europeană mai descententă pentru a corela mai bine nevoile identificate și proiectele prioritare de interes european comun, în timp ce 36 % au fost de acord. Deși prezenta propunere legislativă consolidează orientarea la nivelul UE în procesul de planificare a infrastructurii, Comisia preluând elaborarea scenariului central și fiind împuternicită să lanseze cereri de propuneri pentru a aborda lacunele în materie de infrastructură, propunerea menține o implicare puternică a statelor membre și validarea etapelor procesului, asigurând un echilibru pentru a se alinia, de asemenea, la rezultatele consultării publice. În ceea ce privește frecvența proceselor, majoritatea părților interesate (85 %) au considerat că actualul ciclu de doi ani este adecvat. Propunerea legislativă prelungește actualul ciclu de doi ani al TYNDP la patru ani, dar menține flexibilitatea în cazul în care sunt necesare actualizări.

Majoritatea respondenților au fost de acord cu includerea consolidărilor interne (72 %) și a soluțiilor fără cabluri (54 %) în identificarea nevoilor de infrastructură, aliniindu-se bine la propunerea legislativă. Majoritatea părților interesate (62 %) au fost de acord, de asemenea, că sunt necesare mai multe acțiuni la nivelul UE pentru a spori vizibilitatea și beneficiile cuantificate ale tehnologiilor digitale, inovatoare și de consolidare a rețelei. O majoritate mai mare, 76 %, a susținut că sunt necesare măsuri suplimentare pentru a spori eficiența rețelei existente.

În ceea ce privește **partajarea costurilor**, 38 %²⁴ dintre respondenți au afirmat că actualul cadru nu este adecvat scopului, iar 36 %²⁵ s-au exprimat în favoarea dezvoltării în continuare a cadrului CBCA pentru a facilita partajarea costurilor de investiții între țări, dincolo de statele membre gazdă, proporțional cu beneficiile preconizate, indicând sprijinul pentru revizuirea legislativă. În plus, 37 %²⁶ dintre respondenți au considerat că o cerere de investiții în cadrul CBCA ar putea acoperi, de asemenea, mai multe proiecte („grupare”) pentru a facilita partajarea costurilor între mai mulți beneficiari din statele membre, în conformitate cu prezenta propunere.

Autorizarea a fost clasificată de majoritatea respondenților ca fiind un obstacol esențial în calea dezvoltării infrastructurii de rețea în ritmul necesar pentru tranziția energetică, ceea ce indică sprijinul pentru consolidarea cadrului TEN-E în acest sens. În plus, aproximativ o

²⁴ 20 % dintre respondenți au fost neutri, iar 35 % nu au exprimat nicio opinie (a se vedea anexa 2 la evaluarea impactului).

²⁵ 18 % dintre respondenți au fost neutri, iar 31 % nu au fost siguri (a se vedea anexa 2 la evaluarea impactului).

²⁶ 25 % dintre respondenți au fost neutri, iar 32 % nu au fost siguri (a se vedea anexa 2 la evaluarea impactului).

treime dintre respondenți au raportat că dispozițiile privind autorizarea din Regulamentul TEN-E nu sunt clare sau ușor de pus în aplicare, 16 % rămânând neutri, iar 34 % fiind nesiguri. Marea majoritate a părților interesate sprijină simplificarea și raționalizarea evaluărilor de mediu, digitalizarea procedurilor de acordare a autorizațiilor, scurtarea termenelor legale pentru autorizarea rețelelor în conformitate cu propunerea legislativă.

În ceea ce privește **măsurile legate de securitate**, peste o treime dintre părțile interesate au fost de acord că cadrul juridic al UE nu abordează suficient riscurile emergente în materie de securitate (38 %)²⁷ și că sunt necesare criterii de securitate suplimentare pentru PIC și PIR pentru a spori protecția împotriva riscurilor fizice și cibernetice (36 %)²⁸, în conformitate cu propunerea legislativă. În plus, doar 14 % au indicat că acest cadru abordează excluderea actorilor care nu se bucură de încredere de la participarea la proiecte de infrastructură critică, 19 % având o atitudine neutră și aproape o majoritate, 45 % (întreprinderi 41 %, asociații de întreprinderi 48 %, ONG-uri 86 %, autorități publice 40 %) fiind nesigură.

Feedbackul primit de la părțile interesate în cadrul consultării a fost luat în considerare la elaborarea propunerii. Prin urmare, măsurile din cadrul prezentei propuneri legislative sunt bine aliniată la opiniile părților interesate.

Pentru o analiză detaliată a rezultatelor consultării publice, a se vedea anexa 2 la raportul de evaluare a impactului care însoțește prezenta inițiativă.

- **Obținerea și utilizarea expertizei**

Propunerea și evaluarea impactului care stă la baza acesteia se întemeiază pe dovezi din raportul de punere în aplicare a Regulamentului TEN-E, din contribuția părților interesate la consultările ample desfășurate în acest sens, precum și din analiza literaturii de specialitate, din analiza portofoliului PIC și din modelare.

Concluziile formale adoptate în cadrul Forumului de la Copenhaga în 2023, 2024 și 2025 au fost, de asemenea, luate în considerare în cadrul analizei. Forumul de la Copenhaga reunește anual reprezentanți ai instituțiilor UE, ai operatorilor de sisteme de transport, ai inițiatorilor de proiecte, ai autorităților de reglementare, ai companiilor energetice, ai ONG-urilor și ai societății civile, precum și ai comunității financiare, pentru a discuta provocările legate de dezvoltarea infrastructurii energetice a Europei.

Rapoartele anuale de monitorizare consolidate ale ACER privind progresele înregistrate de PIC în domeniul energiei electrice și al gazelor, proiectele de capacitate incrementală și punctele virtuale de interconectare, privind monitorizarea pieței energiei electrice și a gazelor, alocarea capacităților și managementul congestiilor, precum și alte actualizări privind deciziile de alocare transfrontalieră a costurilor și stimulentele specifice proiectului bazate pe riscuri au fost, în egală măsură, luate în considerare.

Propunerea și evaluarea impactului care stă la baza acesteia se întemeiază pe dovezi din raportul de punere în aplicare a Regulamentului TEN-E, din contribuția părților interesate și consultările ample desfășurate în acest sens, precum și din analiza literaturii de specialitate, din analiza portofoliului PIC și din modelare. Au fost colectate informații suplimentare prin intermediul mai multor studii de sprijin pentru a sprijini dezvoltarea opțiunilor de politică și evaluarea nevoilor de investiții în infrastructură, planificarea infrastructurii și costurile întârzierilor.

²⁷ 18 % dintre respondenți au fost neutri, iar 32 % nu au fost siguri (a se vedea anexa 2 la evaluarea impactului).

²⁸ 14 % dintre respondenți au fost neutri, iar 27 % nu au fost siguri (a se vedea anexa 2 la evaluarea impactului).

- **Evaluarea impactului**

În conformitate cu orientările privind o mai bună legiferare, Comisia a efectuat o evaluare a impactului mai multor opțiuni de politică. Aceste lucrări s-au bazat pe consultări structurate în cadrul Comisiei, prin intermediul unui grup de coordonare între servicii. Evaluarea impactului a fost prezentată Comitetului de control normativ (CCN) și discutată cu acesta. La 26 septembrie 2025, CCN a emis un aviz pozitiv cu rezerve, care a fost abordat în special prin: i) clarificarea în continuare a factorilor determinanți ai problemelor și a cauzelor profunde ale acestora, precum și a legăturilor acestora cu măsurile propuse, ii) elaborarea evaluării considerentelor legate de subsidiaritate, iii) revizuirea obiectivelor generale și specifice, specificarea modului în care va arăta succesul, transformarea obiectivelor operaționale într-o măsură mai mare în obiective S.M.A.R.T și elaborarea modalităților de monitorizare, iv) prezentarea și justificarea mai clară a modului în care diferitele opțiuni se compară în ceea ce privește costurile și beneficiile, v) descrierea în continuare a conținutului măsurilor de autorizare și a impactului acestora, vi) evidențierea posibilelor compromisuri cu alte obiective ale UE (a se vedea anexa 1 la raportul de evaluare a impactului).

Evaluarea impactului a identificat trei probleme principale și factorii determinanți corespunzători. Pe parcursul activității de evaluare a impactului, au fost luate în considerare o serie de măsuri în patru domenii de intervenție – i) planificarea infrastructurii și punerea în aplicare a proiectelor, ii) partajarea costurilor și a beneficiilor, iii) autorizarea și iv) securitatea – pentru a aborda problemele identificate și pentru a atinge obiectivele generale și specifice ale inițiativei. Măsurile din cadrul fiecărui domeniu de intervenție au fost grupate în trei opțiuni de politică, urmând o logică a diferitelor grade de intervenție și coordonare la nivelul UE și ținând seama de compatibilitatea internă și de coerența măsurilor (a se vedea secțiunea 5.2.2 din raportul de evaluare a impactului).

Opțiunea de politică 1 implică **o abordare ascendentă consolidată**, introducând doar un număr limitat de modificări ale actualului cadru legislativ și de politică al UE în comparație cu scenariul de statu-quo și implică o intervenție suplimentară minimă la nivelul UE. În ceea ce privește *planificarea infrastructurii și punerea în aplicare a proiectelor*, aceasta consolidează cadrul existent printr-o mai bună definire a anumitor cerințe și prin simplificarea proceselor (inclusiv selectarea PIC/PIR și aprobarea de către Comisie și ACER) pentru a asigura un proces de planificare mai flexibil și mai solid. De asemenea, aceasta aliniază domeniul de aplicare al categoriilor de proiecte PIC/PIR, inclusiv prin consolidarea cerințelor legate de electrolizoare și prin eliminarea categoriei rețelelor inteligente de gaze. În ceea ce privește *partajarea costurilor și a beneficiilor*, aceasta sporește transparența și consolidează principiile UE, permițând totodată o mai bună utilizare a veniturilor din congestii pentru finanțarea infrastructurii transfrontaliere de energie electrică ca stimulent pentru partajarea costurilor. În ceea ce privește *autorizarea*, aceasta sprijină punerea în aplicare a legislației existente, inclusiv prin emiterea de orientări privind punerea în aplicare a anumitor aspecte ale cadrului de evaluare a impactului asupra mediului. În ceea ce privește *securitatea*, aceasta introduce considerente de reziliență la riscurile fizice și cibernetice în monitorizarea PIC și PIR.

Opțiunea de politică 2 implică **trecerea de la o abordare ascendentă la o abordare mai descendentă**, cu o orientare mai puternică de la nivelul UE și o coordonare sporită cu actorii actuali de la nivelul statelor membre. Aceasta introduce modificări mai semnificative ale actualului cadru legislativ și de politică al UE în comparație cu opțiunea de politică 1, cu o coordonare suplimentară la nivelul UE și cu realocarea anumitor responsabilități între părțile interesate relevante. În ceea ce privește *planificarea infrastructurii și punerea în aplicare a proiectelor*, aceasta consolidează în special rolul Comisiei, încredințându-i sarcina de a elabora scenarii centrale pentru identificarea nevoilor în materie de infrastructură, și introduce

un mecanism de eliminare a lacunelor pentru a se asigura că toate nevoile în materie de infrastructură sunt abordate prin propuneri de proiecte. De asemenea, extinde domeniul de aplicare al categoriei PIC în domeniul energiei electrice pentru a include într-un mod mai vizibil soluțiile fără cabluri și pentru a recunoaște mai bine rolul liniilor interne. În ceea ce privește *partajarea costurilor și a beneficiilor*, aceasta introduce un cadru favorabil pentru gruparea voluntară a proiectelor transfrontaliere, pentru a permite și a încuraja discuțiile între statele membre relevante și țările terțe. În ceea ce privește *autorizarea*, aceasta implică modificări legislative specifice pentru a accelera procesele de autorizare pentru infrastructura transfrontalieră care intră sub incidența Regulamentului TEN-E. În ceea ce privește *securitatea*, aceasta introduce cerințe suplimentare în materie de transparență în ceea ce privește beneficiarii reali finali ai PIC/PIR candidate și include echipamente legate de securitate și reziliență pentru modernizarea infrastructurii transfrontaliere de energie electrică existente în domeniul de aplicare al TEN-E.

Opțiunea de politică 3 implică o **abordare descendentă** completă pentru infrastructura transfrontalieră. Aceasta include modificări structurale și instituționale substanțiale ale statu-quo-ului și un grad mai ridicat de centralizare și raționalizare la nivelul UE, inclusiv prin încredințarea *planificării infrastructurii* și a coordonării *autorizării* proiectelor de infrastructură transfrontaliere organismelor UE. În ceea ce privește *partajarea costurilor și a beneficiilor*, aceasta se bazează pe măsurile opțiunii de politică 2, dar introduce, de asemenea, planificarea regională obligatorie și partajarea costurilor pentru proiectele de infrastructură transfrontalieră offshore. În ceea ce privește *securitatea*, opțiunile de politică 2 și 3 sunt identice.

Opțiunile de politică au fost comparate în funcție de **eficacitatea, eficiența, coerența și proporționalitatea lor**. Opțiunile de politică 2 și 3 sunt considerate mai eficace, mai eficiente și mai coerente cu cadrul general de politică al UE decât opțiunea de politică 1. Opțiunea de politică 1 are doar rezultate ușor mai bune în ceea ce privește subsidiaritatea și proporționalitatea. Prin urmare, opțiunea de politică 1 nu este considerată o opțiune de politică preferată posibilă. În timp ce opțiunile de politică 2 și 3 au rezultate mai bune decât opțiunea de politică 1 în ceea ce privește eficacitatea lor în îndeplinirea obiectivelor specifice, opțiunea de politică 2 pare, în general, mai eficace în această etapă în ceea ce privește asigurarea faptului că proiectele incluse în planurile de rețea și selectate ca PIC/PIR răspund nevoilor de infrastructură identificate în mod corespunzător, precum și în ceea ce privește scurtarea și simplificarea procedurilor de autorizare. În ceea ce privește eficiența, opțiunea de politică 3 este considerată mai puțin eficientă din cauza resurselor suplimentare necesare și a costurilor inițiale ridicate pentru înființarea a două noi entități la nivelul UE (sau consolidarea celor existente) responsabile cu planificarea infrastructurii și cu procedurile coordonate de autorizare. În ceea ce privește subsidiaritatea și proporționalitatea, măsurile propuse în opțiunea de politică 3 (și anume entități UE responsabile cu planificarea infrastructurii și cu autorizarea, precum și cu planificarea obligatorie a rețelei offshore) cu un grad ridicat de intervenție la nivelul UE par disproporționate în această etapă, având în vedere că nu conduc la un nivel mai ridicat de eficacitate și se preconizează că vor implica costuri suplimentare substanțial mai mari.

În urma comparării opțiunilor de politică, **opțiunea de politică 2 a fost identificată ca fiind opțiunea preferată**, cea mai adecvată pentru atingerea obiectivelor generale și specifice ale inițiativei în mod proporțional. Se preconizează că opțiunea de politică 2 **va avea un impact pozitiv asupra economiei, societății și mediului**. Principalele grupuri-țintă care se preconizează că vor fi afectate de această inițiativă sunt cetățenii și consumatorii europeni, inițiatorii proiectelor (inclusiv OTS), asociațiile europene ale OTS (ENTSO pentru energie electrică, ENTSO pentru gaze și ENNOH), autoritățile naționale competente și reprezentanții

lor locali și regionali, autoritățile naționale de reglementare, autoritățile de reglementare din Uniunea Europeană, operatorii de sisteme de distribuție și organizațiile sectoriale ale OD, precum și producătorii/industria de energie.

În ceea ce privește impactul economic, se preconizează că aceasta va reduce în mod semnificativ costurile sistemului energetic în conformitate cu scenariul optim de rețea, asigurându-se că proiectele identificate corespund mai bine nevoilor identificate și le acoperă pe deplin. În perspectiva anului 2040, investițiile de 6 miliarde EUR/an în rețeaua optimă ar conduce la o reducere cu 14 miliarde EUR/an a costurilor sistemului, ceea ce înseamnă economii nete de 8 miliarde EUR/an. De asemenea, se preconizează că aceasta va avea un impact substanțial asupra prețurilor angro ale energiei electrice prin îmbunătățirea interconectivității, ceea ce va duce la convergența prețurilor și, în general, la prețuri mai stabile și mai mici în întreaga UE. Un cadru îmbunătățit de partajare a costurilor ar trebui să faciliteze materializarea și punerea în aplicare mai rapidă a proiectelor transfrontaliere, cu câștiguri semnificative în materie de bunăstare socioeconomică. În plus, se preconizează că termenele de autorizare mai scurte și, prin urmare, punerea mai rapidă în aplicare a proiectelor vor genera beneficii economice în ceea ce privește costurile evitate ale întârzierilor pentru inițiatorii proiectelor. În cele din urmă, prin îmbunătățirea securității infrastructurii energetice, opțiunea preferată ar putea aduce beneficii în ceea ce privește evitarea pierderii bunăstării economice și a costurilor reparațiilor.

Se preconizează că reducerile costurilor sistemului energetic vor avea implicații pozitive pentru *competitivitate*, prin evitarea costurilor și atenuarea creșterii tarifelor de rețea pentru consumatori, inclusiv pentru industrie. Opțiunea preferată prezintă, de asemenea, un impact pozitiv asupra *digitalizării*, punând un accent mai puternic pe utilizarea soluțiilor fără cabluri în planificarea rețelei și digitalizarea procedurilor de autorizare. În general, se preconizează că opțiunea preferată va *reduce costurile administrative și de ajustare* pentru întreprinderi (inclusiv pentru producătorii de energie, inițiatorii proiectelor, OTS și ENTSO) prin raționalizarea planificării infrastructurii, a proceselor de depunere a cererilor și de evaluare a PIC/PIR, precum și a procedurilor de autorizare. Deși economiile anuale de costuri pentru întreprinderi nu pot fi estimate pe deplin, deoarece nu au fost disponibile date relevante, se poate concluziona că opțiunea preferată ar conduce la economii ale costurilor recurente. Pentru statele membre și autoritățile naționale, opțiunea de politică 2 ar crea costuri administrative suplimentare pe termen scurt, legate de punerea în aplicare a cadrului legislativ revizuit.

Se preconizează că inițiativa va avea un *impact social* pozitiv, deși impactul cantitativ și efectele distributive sunt dificil de estimat. O planificare optimizată a rețelei, bazată pe estimări precise ale dezvoltării viitoare a cererii și ofertei, ar trebui să evite deprecierea activelor în viitor, reducând la minimum costurile de rețea pentru consumatori, și să permită electrificarea suplimentară, permițând repartizarea costurilor de investiții în rețea pe un număr mai mare de kWh.

În ceea ce privește *beneficiile pentru mediu*, se preconizează că opțiunea de politică preferată va conduce la o reducere a emisiilor de CO₂ (aproximativ 27 Mtone/an) prin alinierea la scenariul optim de rețea și prin reducerea restricției privind energia din surse regenerabile. Capacitățile transfrontaliere suplimentare de 108 GW necesare până în 2040 în conformitate cu TYNDP 2024 ar permite, de asemenea, înlocuirea a 65 TWh de energie electrică produsă pe bază de gaze cu producția de SRE, permițând o mai bună integrare a producției care nu emite CO₂, ceea ce ar duce la o reducere semnificativă a emisiilor europene de CO₂, estimată

la 27 de milioane de tone de emisii de CO₂ evitate în 2040²⁹. În ceea ce privește autorizarea, impactul asupra mediului depinde în mare măsură de tehnologia utilizată, de amplasarea activelor și de starea ecologică a faunei și florei din împrejurimi. Totuși, efectele potențiale sunt abordate încă de la conceperea măsurilor propuse, prin introducerea unor măsuri de salvagardare.

- **Adecvarea reglementărilor și simplificarea**

Se preconizează că Regulamentul TEN-E revizuit va avea un impact pozitiv în ceea ce privește simplificarea și îmbunătățirea eficienței. Se preconizează că inițiativa va reduce sarcina administrativă pentru ENTSO, OTS și inițiatorii proiectelor, în special în ceea ce privește planificarea infrastructurii, ca urmare a preluării de către Comisie a dezvoltării scenariului central și prin simplificări, cum ar fi reducerea frecvenței la un ciclu de patru ani și modificarea procesului de depunere a cererilor și de evaluare pentru PIC mature. Procedurile de autorizare raționalizate, simplificate și digitalizate pentru PIC și PIR ar reduce, de asemenea, sarcina administrativă pentru întreprinderi. Economii anuale de costuri pentru întreprinderi nu pot fi estimate pe deplin, deoarece nu au fost disponibile date relevante, dar se poate concluziona că propunerea va conduce la economii de costuri recurente.

Nu se identifică niciun impact direct în ceea ce privește costurile de asigurare a conformității sau costurile administrative pentru IMM-uri sau microîntreprinderi. IMM-urile ar putea beneficia de pe urma impactului pozitiv asupra competitivității ca urmare a reducerii costurilor sistemului energetic, precum și a creșterii competitivității în acele domenii tehnologice care sunt incluse sau consolidate în propunere (de exemplu, tehnologiile de înaltă tensiune).

Inițiativa este în concordanță cu verificarea digitală și este adaptată pentru internet și adecvată atât pentru mediul fizic, cât și pentru cel digital. Propunerea include măsuri de promovare a digitalizării (a se vedea fișa financiară legislativă și digitală).

- **Drepturile fundamentale**

Nu se preconizează că inițiativa va avea un impact asupra drepturilor fundamentale.

4. IMPLICAȚII BUGETARE

Impactul bugetar asociat propunerii se referă la resursele Direcției Generale Energie a Comisiei Europene și ale Centrului Comun de Cercetare, precum și ale Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER). Comisia își va asuma responsabilități suplimentare substanțiale pentru elaborarea scenariului central ca parte a procesului de identificare a nevoilor în materie de infrastructură în cadrul planului de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii. Aceste responsabilități vor necesita resurse suplimentare (a se vedea fișa financiară legislativă și digitală).

ACER va fi însărcinată cu responsabilități suplimentare în ceea ce privește supravegherea planului de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, precum și a cadrului transfrontalier de alocare a costurilor. Aceste responsabilități suplimentare vor necesita, de asemenea, resurse suplimentare (a se vedea fișa financiară legislativă și digitală).

²⁹ ENTSO for Electricity TYNDP 2024, *Infrastructure gaps report* (Raportul privind lacunele în materie de infrastructură).

5. ALTE ELEMENTE

- **Planurile de punere în aplicare și măsurile de monitorizare, evaluare și raportare**

Pe baza proceselor existente de monitorizare a datelor din rapoartele periodice elaborate de inițiatorii de proiecte și de autoritățile naționale de reglementare, au fost elaborați mai mulți indicatori pentru a măsura gradul de realizare a fiecărui obiectiv specific al Regulamentului TEN-E revizuit. Impactul efectiv al legislației va fi monitorizat și evaluat pe baza unui set de indicatori adaptați la obiectivele de politică specifice care trebuie atinse prin intermediul legislației.

Toate datele vor fi monitorizate pe baza unor rapoarte periodice din partea inițiatorilor de proiecte și a autorităților naționale de reglementare și pe baza cerințelor de monitorizare existente ale ACER, inclusiv monitorizarea biennială a coerenței dintre planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii și planurile naționale de dezvoltare a rețelei, monitorizarea anuală a progreselor înregistrate de PIC și PIR și a proceselor de autorizare, raportul anual de monitorizare privind managementul congestiilor și alocarea capacităților, monitorizarea aplicării tehnologiilor fără cabluri și de consolidare a rețelei pe baza datelor disponibile de Biroul comun de alocare și monitorizarea anuală a îndeplinirii obiectivului de interconectare, realizată în cadrul semestrului european.

Până la 30 iunie 2033, Comisia efectuează o revizuire a prezentului regulament, pe baza rezultatelor raportării și ale evaluării prevăzute la articolul 24 din prezentul regulament, precum și a monitorizării, raportării și evaluării desfășurate în temeiul articolelor 22 și 23 din Regulamentul (UE) 2021/1153.

- **Explicarea detaliată a dispozițiilor specifice ale propunerii**

Capitolul I din regulament prezintă dispozițiile generale, în special obiectul, obiectivele și domeniul său de aplicare, precum și definițiile aplicabile. Acesta introduce, completat de anexa II, noi categorii de infrastructuri în comparație cu Regulamentul (UE) 2022/869 pentru a asigura consolidarea siguranței, securității și eficienței rețelelor existente, în special pentru a permite elementelor existente ale rețelelor de înaltă tensiune să exploateze sistemele în condiții de siguranță prin investiții în echipamente și instalații de monitorizare, control și digitalizare și pentru a spori protecția și reziliența elementelor critice de rețea prin investiții în echipamente care sunt special concepute în acest scop și conectate fizic la elementele respective. Categoriile de proiecte și definițiile sunt, de asemenea, adaptate pentru a se alinia la pachetul legislativ al UE privind gazele decarbonizate și hidrogenul, adoptat în 2024, care stabilește norme comune pentru tranziția către gaze din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon; acest pachet acordă prioritate producției și utilizării hidrogenului în formă pură și transportului acestuia în sistemul de hidrogen care îi este destinat expres. Se introduce, de asemenea, o definiție a soluțiilor „fără cabluri” în domeniul energiei electrice; aceste soluții trebuie analizate cu atenție, deoarece pot fi mai ieftine decât extinderea rețelei pentru a asigura planificarea optimă din punctul de vedere al costurilor a rețelei.

Capitolul II prezintă dispozițiile referitoare la procesul de elaborare a listelor de proiecte de interes comun și de proiecte de interes reciproc ale Uniunii în cadrul grupurilor regionale, la criteriile de evaluare a proiectelor de către grupuri și la monitorizarea punerii în aplicare a proiectelor.

Articolul 3, completat de anexa III, prevede norme pentru înființarea grupurilor regionale, precum și pentru procesul de stabilire a listei de proiecte de interes comun și de proiecte de interes reciproc a Uniunii. În comparație cu Regulamentul (UE) 2022/869, articolul 3 și anexa

III prevăd o abordare simplificată pentru proiectele avansate care se află deja pe lista Uniunii pentru a-și menține statutul de proiect de interes comun sau de proiect de interes reciproc.

În comparație cu Regulamentul (UE) 2022/869, articolul 4, care stabilește criteriile de evaluare a proiectelor de către grupuri, completat de anexa IV, clarifică în continuare faptul că proiectele de interes reciproc se extind la primul punct de conectare din țara terță și se asigură că aceste proiecte sunt însoțite de dezvoltarea corespunzătoare a infrastructurii interne în țările terțe. Pentru țările contractante la Comunitatea Energiei, beneficiile aduse de proiectele individuale sunt luate în considerare atât pentru UE, cât și pentru țările contractante la Comunitatea Energiei, și nu numai pentru UE, astfel cum s-a procedat până în prezent.

La articolul 5, dispozițiile privind punerea în aplicare și monitorizarea proiectelor de pe lista Uniunii sunt consolidate prin cerințe legate de evaluările riscurilor în ceea ce privește securitatea fizică și cibernetică, pe baza Directivei (UE) 2022/2557 privind reziliența entităților critice și a Directivei (UE) 2022/2555 privind măsuri pentru un nivel comun ridicat de securitate cibernetică în Uniune. În ceea ce privește coordonatorii europeni care pot fi desemnați în cazul în care un proiect întâmpină dificultăți semnificative de punere în aplicare, articolul 6 prevede că perioada pentru care se aplică desemnarea poate fi reînnoită.

Capitolul III abordează acordarea autorizațiilor și acceptarea de către public a proiectelor de interes comun. În comparație cu Regulamentul (UE) 2022/869, acest capitol a fost revizuit cu trei obiective principale: (1) să actualizeze cadrul de autorizare pentru a se asigura că proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc beneficiază de cel mai bun tratament posibil, în conformitate cu importanța lor strategică și cu statutul lor special, în special atunci când se iau în considerare măsurile de autorizare introduse în pachetul privind piața hidrogenului și a gazelor decarbonizate și în Directiva revizuită privind energia din surse regenerabile; (2) să actualizeze regimul de autorizare pentru a sprijini autorizarea accelerată a rețelelor electrice, în conformitate cu nevoile recunoscute în raportul Draghi și cu modificările introduse în Directiva (UE) 2019/944; (3) sporirea clarității regimului de autorizare și îmbunătățirea eficienței acestuia.

Articolul 7 privind statutul prioritar al proiectelor de pe lista Uniunii este actualizat pentru a include cerințe conform cărora proiectele de interes comun și de interes reciproc din domeniul energiei electrice beneficiază de o prezumție automată de interes public superior și, atunci când sunt incluse într-un plan național de dezvoltare care face obiectul unei evaluări strategice de mediu și al unei evaluări corespunzătoare în temeiul Directivei 92/43/CEE în cazul în care există un impact semnificativ probabil asupra siturilor Natura 2000, pot fi exceptate, sub rezerva unor condiții stricte, de la efectuarea evaluărilor în temeiul legislației de mediu specificate.

Articolul 8 privind organizarea procesului de acordare a autorizațiilor clarifică responsabilitățile autorităților naționale competente instituite în temeiul regulamentului în conformitate cu diferitele sisteme de autorizare, în special în ceea ce privește cooperarea cu alte autorități și medierea contactelor cu inițiatorii proiectelor. De asemenea, sporește cerințele de cooperare transfrontalieră pentru proiectele care implică mai multe jurisdicții.

Articolul 9 privind transparența și participarea publicului prevede o mai mare claritate și simplitate a procedurii, în special prin reunirea obligațiilor de raportare prevăzute la acest articol într-un singur raport.

Articolul 10 privind durata și punerea în aplicare a procesului de acordare a autorizațiilor introduce, în special, obligația de digitalizare a procedurilor de autorizare; clarifică ceea ce se consideră a fi data de începere a procedurii de autorizare; clarifică caracterul opțional al etapei prealabile depunerii cererii; detaliază etapele care o compun (delimitarea domeniului de

aplicare, verificare, programare, verificarea dosarului de cerere); clarifică necesitatea de a lua în considerare studiile și autorizațiile existente pentru a reduce duplicarea atunci când se definește documentația necesară pentru procesul de autorizare și introduce aprobarea tacită a deciziilor luate de autoritățile naționale în cauză, cu excepția deciziilor de mediu.

Capitolul IV prezintă dispozițiile în ceea ce privește planificarea intersectorială a infrastructurii, care sunt consolidate în comparație cu Regulamentul (UE) 2022/689, în vederea unei mai bune coordonări a planificării, în special în ceea ce privește definirea scenariilor viitoare, identificarea nevoilor și a blocajelor pe termen lung în materie de infrastructură energetică și abordarea acestor nevoi cu cele mai adecvate soluții.

Articolul 11 împuternicește Comisia să adopte acte delegate de stabilire a unui scenariu central pentru sectoarele energiei electrice, hidrogenului și gazelor, care să fie utilizat pentru TYNDP la nivelul Uniunii, pentru procesul de identificare a nevoilor în materie de infrastructură, pentru analiza cost-beneficiu pentru întregul sistem energetic și pentru alocarea transfrontalieră a costurilor proiectelor de infrastructură energetică. Pentru a se asigura că datele utilizate pentru elaborarea scenariului sunt actualizate, Comisia are dreptul de a le solicita de la statele membre, ENTSO pentru energie electrică, ENTSO pentru gaze și ENNOH, după caz. Scenariul ar trebui elaborat într-un mod transsectorial. Scenariile TYNDP au fost elaborate până în prezent de ENTSO pentru energie electrică, ENTSO pentru gaze și ENNOH.

Articolul 12 încredințează ENTSO pentru energie electrică și ENNOH sarcina de a elabora un raport de identificare a nevoilor în materie de infrastructură pentru energia electrică și, respectiv, pentru hidrogen. Raportul ar trebui să identifice lacunele în materie de infrastructură care afectează obiectivele Uniunii legate de energia electrică și de hidrogen, în special pe baza unei metodologii obligatorii care urmează să fie elaborată de ACER și a scenariului central în temeiul articolului 11. Articolul prevede că rapoartele de identificare a nevoilor de infrastructură trebuie să fie aprobate de organismul decizional al Grupului TEN-E, care este configurația de reuniuni transregionale a tuturor grupurilor instituite în temeiul regulamentului. În special în ceea ce privește energia electrică, raportul trebuie să ia în considerare soluții fără cabluri atunci când evaluează și abordează nevoile.

Articolul 13 împuternicește Comisia să lanseze un proces de corelare a nevoilor în sistemul de energie electrică pentru a identifica posibile soluții pentru nevoile nesatisfăcute în cazul în care raportul de identificare a nevoilor în materie de infrastructură pentru energia electrică concluzionează că proiectele prezentate în vederea includerii în planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii nu răspund pe deplin nevoilor în materie de infrastructură identificate în temeiul articolului 12. Procesul de corelare a nevoilor ar trebui să se bazeze pe cooperarea regională existentă, să fie coordonat de Comisie și corelat cu procesul TYNDP.

Articolul 14 mandatează ENTSO pentru energie electrică și ENNOH să utilizeze metodologii sectoriale coerente pentru o analiză cost-beneficiu armonizată pentru întregul sistem energetic al Uniunii atunci când evaluează proiecte (în toate categoriile de infrastructură energetică, cu excepția rețelelor electrice inteligente și a CO₂) în vederea includerii lor în planurile lor respective de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii. Metodologiile trebuie prezentate Comisiei spre aprobare. ENTSO pentru energie electrică și ENNOH au obligația de a calcula și de a publica, ca parte a planului de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, rezultatele analizelor cost-beneficiu pentru toate proiectele, indicând modul în care beneficiile sunt distribuite între țări. Articolul precizează, de asemenea, că, pentru proiectele privind rețelele electrice inteligente și proiectele privind emisiile de CO₂, este de competența Comisiei să elaboreze metodologii pentru o analiză cost-beneficiu armonizată pentru întregul sistem energetic al Uniunii, așa cum se întâmplă în prezent.

Dispozițiile de la capitolul V abordează necesitatea de a dezvolta rețeaua pentru a ține seama de extinderea semnificativă preconizată a producției de energie electrică din surse regenerabile offshore. Capitolul sprijină planificarea și dezvoltarea coordonată pe termen lung a infrastructurii offshore și terestre. Ca noutate, în temeiul articolului 15, statele membre au obligația, ca parte a acordurilor lor fără caracter obligatoriu și în cadrul coridoarelor lor prioritare specifice ale rețelei offshore, să ia în considerare stabilirea unor obiective transfrontaliere specifice, cum ar fi pentru proiectele hibride sau proiectele de conexiune transfrontalieră, cu scopul de a atinge obiectivele privind producția de energie din surse regenerabile offshore care urmează să fie implementată în fiecare bazin maritim în cel mai eficient mod.

Capitolul VI consolidează dispozițiile privind un cadru de reglementare care să permită investiții cu impact transfrontalier.

În primul rând, acesta precizează la articolul 17 principiile pe care autoritățile naționale de reglementare trebuie să le aplice atunci când alocă costurile la nivel transfrontalier, inclusiv faptul că, pentru a asigura siguranța investițiilor, alocarea transfrontalieră a costurilor („CBCA”) trebuie să se bazeze pe un acord *ex ante* de alocare a costurilor, cu posibilitatea unor ajustări *ex post*, cu condiția ca astfel de ajustări să fie definite în mod explicit în decizia de alocare a costurilor și să fie clar încadrate, inclusiv în ceea ce privește intervalele de timp și categoriile de costuri acoperite. După caz, alocarea costurilor între statele membre trebuie să se bazeze pe distribuția beneficiilor nete. Aceasta include, de asemenea, faptul că, în cazul în care cel puțin 10 % din beneficiile estimate ale unui proiect se produc într-un stat membru, statul membru respectiv și autoritatea sa națională de reglementare trebuie să participe la procesul de alocare transfrontalieră a costurilor. ACER este mandată să își actualizeze Recomandarea privind identificarea bunelor practici pentru tratarea cererilor de investiții pentru proiecte în conformitate cu principiile menționate mai sus și să instituie un registru central al tuturor deciziilor transfrontaliere de alocare a costurilor luate de autoritățile naționale de reglementare și să îl găzduiască pe site-ul său, precum și să furnizeze un model de CBCA fără caracter obligatoriu pentru a facilita activitatea agențiilor naționale de reglementare.

În al doilea rând, se introduce un nou articol (articolul 18), care sprijină un proces prin care inițiatorii proiectelor pot grupa două sau mai multe proiecte de interes comun și proiecte de interes reciproc pentru a facilita discuțiile privind partajarea costurilor între statele membre relevante și cu țările terțe, după caz, precum și deciziile CBCA între autoritățile competente în cauză ale statelor membre sau între autoritățile competente ale statelor membre și țările terțe, după caz. Articolul 18 clarifică în continuare normele privind analiza cost-beneficiu comună și CBCA aplicabile unor astfel de grupuri de proiecte în vederea facilitării unei posibile aplicări a MIE.

În al treilea rând, se introduce un nou articol (articolul 19), care impune operatorilor de transport și de sistem („OTS”) să rezerve, pentru investițiile în rețea în proiecte de pe lista Uniunii relevante pentru reducerea congestiei interconexiunilor, 25 % din veniturile rezultate din gestionarea congestiilor care nu au fost cheltuite pentru garantarea disponibilității reale a capacității alocate și pentru compensarea operatorilor de centrale offshore de producere a energiei electrice din surse regenerabile. Articolul 19 precizează condițiile de utilizare a fondurilor și împuternicește Comisia să adopte acte delegate pentru a preciza mai în detaliu condițiile în care OTS pot utiliza aceste fonduri și condițiile de deblocare a acestora. ACER trebuie să își actualizeze metodologia existentă privind utilizarea veniturilor din congestii în temeiul articolului 19 alineatul (4) din Regulamentul privind energia electrică pentru a asigura coerența cu aceste noi dispoziții.

În cele din urmă, articolul 20 stabilește condițiile în care statele membre și autoritățile naționale de reglementare pot acorda stimulente adecvate pentru proiectele care prezintă riscuri mai mari pentru dezvoltare, construcție, exploatare sau întreținere, în comparație cu riscurile suportate în mod normal de un proiect de infrastructură comparabil.

Capitolul VII stabilește condițiile de eligibilitate a proiectelor de pe lista Uniunii pentru asistență financiară în cadrul Mecanismului pentru interconectarea Europei, inclusiv pentru noile categorii de infrastructură. În special, în comparație cu Regulamentul (UE) 2022/689, articolul 21 stabilește mai detaliat criteriile aplicabile altor proiecte decât infrastructura energetică care intră în sfera de competență a autorităților naționale de reglementare. Întrucât proiectele respective nu beneficiază de o CBCA, acestea trebuie să primească o evaluare efectuată de autoritatea națională relevantă, iar dispoziția dezvoltă condițiile pentru o astfel de evaluare. Potrivit articolului 22, criteriile specifice prevăzute la articolul 4 alineatul (3) și parametrii prevăzuți la articolul 4 alineatul (5) din regulament trebuie să se aplice în scopul stabilirii criteriilor de atribuire pentru asistența financiară din partea Uniunii în temeiul Regulamentului privind Mecanismul pentru interconectarea Europei și articolul stabilește cerințe suplimentare pentru proiectele privind gazele naturale moștenite în ceea ce privește Cipru și Malta în temeiul articolului 27 din regulament.

Capitolul VIII include dispoziții finale privind actele delegate, raportarea și evaluarea, inclusiv în ceea ce privește digitalizarea procesului de autorizare, îmbunătățirea rezilienței infrastructurii energetice transfrontaliere în materie de securitate fizică și cibernetică și adoptarea de soluții fără cabluri, revizuirea regulamentului, precum și informarea și publicitatea proiectelor. Acesta menține, de asemenea, derogările existente pentru conductele de interconectare pentru gaze ale Maltei și Ciprului până în momentul în care Cipru, respectiv Malta, este direct interconectat(ă) la rețeaua transeuropeană de gaze sau până la 31 decembrie 2029, luându-se în considerare data cea mai apropiată. Capitolul enumeră, de asemenea, modificările aduse altor elemente ale acquis-ului în domeniul energiei care rezultă din modificările introduse în regulament și stabilește dispoziții tranzitorii și dispoziții pentru abrogarea actualului Regulament TEN-E. În special, regulamentul revizuit nu afectează acordarea, continuarea sau modificarea asistenței financiare acordate anterior în cadrul Mecanismului pentru interconectarea Europei, iar lista existentă a Uniunii de proiecte de interes comun și de proiecte de interes reciproc trebuie să rămână în vigoare și să producă efecte până la stabilirea și intrarea în vigoare a unei noi liste a Uniunii de proiecte de interes comun și de proiecte de interes reciproc în temeiul prezentului regulament.

Propunere de

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (UE) 2019/942, (UE) 2019/943 și (UE) 2024/1789 și de abrogare a Regulamentului (UE) 2022/869

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,
având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 172,
având în vedere propunerea Comisiei Europene,
după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,
având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European¹,
având în vedere avizul Comitetului Regiunilor²,
hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară,
întrucât:

- (1) Comunicarea Comisiei din 26 februarie 2025 privind „Pactul pentru o industrie curată”³ stabilește o foaie de parcurs comună pentru competitivitate și decarbonizare. Asigurarea unei energii la prețuri accesibile este o condiție esențială pentru competitivitatea industriei Uniunii, în special pentru sectoarele mari consumatoare de energie. Prin urmare, accesul la energie la prețuri accesibile este o piatră de temelie a Pactului pentru o industrie curată, precum și a Planului de acțiune pentru energie la prețuri accesibile⁴. În același timp, politicile de decarbonizare reprezintă un motor puternic al creșterii atunci când sunt bine integrate cu politicile industriale, în materie de concurență, cele economice și comerciale, astfel cum se prevede în Comunicarea Comisiei din 29 ianuarie 2025 intitulată „O busolă pentru competitivitatea UE”⁵. Prin Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului⁶, Uniunea a

¹ JO C , , p. .

² JO C , , p. .

³ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor din 26 februarie 2025, „Pactul pentru o industrie curată: O foaie de parcurs comună pentru competitivitate și decarbonizare”, COM(2025) 85 final.

⁴ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor din 26 februarie 2025: „Planul de acțiune pentru energie la prețuri accesibile - Deblocarea adevăratei valori a uniunii noastre energetice pentru a asigura energie accesibilă, eficientă și curată pentru toți europenii”, COM(2025) 79 final.

⁵ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor din 29 ianuarie 2025, „O Busolă pentru competitivitatea UE”, COM(2025) 30 final.

⁶ Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 iunie 2021 de instituire a cadrului pentru realizarea neutralității climatice și de modificare a Regulamentelor (CE)

definit un cadru ambițios care să îi permită să devină o economie decarbonizată până în 2050.

- (2) Ca parte a obiectivului ambițios al Regulamentului (UE) 2021/1119, obiectivul obligatoriu la nivelul Uniunii privind energia din surse regenerabile pentru 2030 a fost majorat la 42,5 % energie din surse regenerabile în mixul energetic al Uniunii până în 2030, vizând un nivel de 45 %⁷, iar obiectivul obligatoriu la nivelul Uniunii privind eficiența energetică a devenit mai ambițios, cu o reducere a consumului final de energie al Uniunii cu 11,7 % până în 2030, comparativ cu previziunile din 2020⁸. Având în vedere că obiectivul intermediar de reducere a emisiilor nete de gaze cu efect de seră (GES) cu cel puțin 55 % față de nivelurile din 1990 până în 2030 este pe drumul cel bun, Comisia a propus, la 2 iulie 2025, o modificare a Regulamentului (UE) 2021/1119⁹ stabilind un obiectiv climatic al Uniunii pentru 2040 de reducere cu 90 % a emisiilor nete de GES, comparativ cu nivelurile din 1990.
- (3) Este necesar să existe infrastructura pentru a sprijini tranziția energetică a Uniunii, în conformitate cu obiectivele respective, inclusiv electrificarea rapidă, extinderea producției de energie electrică din surse regenerabile și obținute fără utilizarea combustibililor fosili, utilizarea sporită a gazelor din surse regenerabile și obținute cu emisii scăzute de carbon, integrarea energetică și o mai amplă adoptare a soluțiilor inovatoare. Investițiile actuale în infrastructura energetică transfrontalieră sunt în mod clar insuficiente pentru a transforma și a construi infrastructura energetică necesară pentru a sprijini aceste obiective și există un decalaj substanțial între nevoile noastre transfrontaliere în materie de infrastructură electrică și viteza și nivelul de dezvoltare a infrastructurii, atât la nivelul rețelei de transport, cât și la nivelul rețelei de distribuție¹⁰. În ceea ce privește energia electrică, aproximativ jumătate din nevoile transfrontaliere de energie electrică pentru 2030 (41 din 88 GW) vor rămâne neabordate și se preconizează că acest decalaj va crește în următorul deceniu. Până în 2040, nevoile transfrontaliere în materie de capacitate de energie electrică se vor ridica la 108 GW¹¹. Prin urmare, sunt necesare investiții sporite în infrastructura energetică, iar raportul Draghi¹² a subliniat în special necesitatea de a spori rapid implementarea infrastructurii energetice transfrontaliere pentru decarbonizarea industriei europene. În Pactul pentru o industrie curată¹³ și în „Planul de acțiune pentru energie la prețuri

nr. 401/2009 și (UE) 2018/1999 („Legea europeană a climei”) (JO L 243, 9.7.2021, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>).

⁷ Directiva (UE) 2023/2413 din 18 octombrie 2023 de modificare a Directivei (UE) 2018/2001, a Regulamentului (UE) 2018/1999 și a Directivei 98/70/CE în ceea ce privește promovarea energiei din surse regenerabile și de abrogare a Directivei (UE) 2015/652 a Consiliului (JO L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

⁸ Directiva (UE) 2023/1791 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 septembrie 2023 privind eficiența energetică și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955 (JO L 231, 20.9.2023, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj>).

⁹ COM(2025) 524 final din 2 iulie 2025.

¹⁰ ACER (2024): Dezvoltarea infrastructurii de energie electrică pentru sprijinirea unui sistem energetic competitiv și sustenabil (Raport de monitorizare 2024).

¹¹ ENTSO-E (2025), TYNDP 2024. *Opportunities for a more efficient European power system by 2050. Infrastructure Gaps Report* (Oportunități pentru un sistem energetic european mai eficient până în 2050. Raportul privind lacunele în materie de infrastructură).

¹² M. Draghi (2025): „*The future of European Competitiveness*” (Viitorul competitivității europene).

¹³ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor din 26 februarie 2025, „Pactul pentru o industrie curată: O foaie de parcurs comună pentru competitivitate și decarbonizare”, COM(2025) 85 final.

accesibile”¹⁴ care îl însoțește, Comisia a subliniat rolul esențial al finalizării uniunii energetice prin investiții în infrastructura energetică și în rețele transfrontaliere pentru a garanta competitivitatea industriei Uniunii și prosperitatea oamenilor, dar și pentru a asigura accesibilitatea prețurilor și securitatea aprovizionării cu energie.

- (4) Regulamentul (UE) 2022/869 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁵ a stabilit linii directoare privind dezvoltarea și interoperabilitatea prompte ale coridoarelor și domeniilor prioritare privind infrastructurile energetice transeuropene, cu scopul de a contribui la asigurarea atenuării schimbărilor climatice, în special la realizarea țintelor Uniunii privind energia și schimbările climatice pentru 2030 și a obiectivului neutralității climatice până cel târziu în 2050, precum și la asigurarea interconexiunilor, a securității energetice, a integrării pieței și a sistemelor, a concurenței în beneficiul tuturor statelor membre și a unor prețuri accesibile la energie. În special, Regulamentul (UE) 2022/869 prevede identificarea proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc, facilitează punerea lor în aplicare și stabilește condițiile de eligibilitate pentru ca aceste proiecte să beneficieze de asistență financiară din partea Uniunii. Cu toate acestea, având în vedere natura lor transfrontalieră, proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc, deși generează externalități pozitive semnificative și promovează solidaritatea, presupun, de asemenea, provocări specifice pentru inițiatorii de proiecte din cauza naturii lor multijurisdicționale, provocări în materie de coordonare și, adesea, o repartizare asimetrică a costurilor și beneficiilor. Prin urmare, acestea necesită în continuare un cadru la nivelul Uniunii.
- (5) Deși obiectivele Regulamentului (UE) 2022/869 își mențin în mare parte valabilitatea, actualul cadru privind rețelele energetice transeuropene ar trebui ajustat pentru a reflecta pe deplin modificările preconizate ale sistemului energetic care vor rezulta din noul context de politică și, în special, din obiectivul neutralității climatice până în 2050 și din obiectivul intermediar propus pentru 2040. În special, este necesară o planificare mai integrată a rețelei pentru a sprijini o piață internă a energiei din ce în ce mai interdependentă și descentralizată, procese mai rapide de acordare a autorizațiilor și pentru a asigura securitatea și reziliența infrastructurii energetice transfrontaliere, care să se reflecte în mod adecvat în cadrul revizuit al rețelelor energetice transeuropene. Pe lângă noul context politic și noile obiective politice, dezvoltarea tehnologică a fost rapidă în ultimul deceniu. Dezvoltarea respectivă ar trebui să fie luată în considerare în categoriile de infrastructuri energetice care fac obiectul prezentului regulament, în criteriile de selecție a proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc, precum și în coridoarele și în domeniile prioritare. Totodată, dispozițiile prezentului regulament nu ar trebui să aducă atingere dreptului unui stat membru de a stabili condițiile de exploatare a propriilor resurse energetice, dreptului său de a alege diferite surse de energie și structurii generale a aprovizionării sale cu energie, în conformitate cu articolul 194 din Tratat.

¹⁴ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor din 26 februarie 2025, „Planul de acțiune pentru energie la prețuri accesibile Deblocarea adevăratei valori a uniunii noastre energetice pentru a asigura energie accesibilă, eficientă și curată pentru toți europenii”, COM(2025) 79 final.

¹⁵ Regulamentul (UE) 2022/869 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2022 privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 715/2009, (UE) 2019/942 și (UE) 2019/943 și a Directivelor 2009/73/CE și (UE) 2019/944 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 347/2013 (JO L 152, 3.6.2022, p. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj>).

- (6) Implementarea celor 13 coridoare și domenii tematice prioritare identificate privind infrastructura energetică transeuropeană este esențială pentru realizarea obiectivelor Uniunii în materie de energie și climă, inclusiv o mai bună integrare a pieței, securitatea energetică, obiectivul neutralității climatice până în 2050, precum și accesibilitatea prețurilor la energie. Aceste priorități acoperă investițiile în transportul și stocarea energiei electrice, rețelele offshore pentru energia din surse regenerabile, rețelele electrice inteligente, echipamentele și instalațiile concepute pentru a asigura protecția și reziliența elementelor critice de rețea existente, transportul, stocarea și terminalele de hidrogen, electrolizoarele și transportul și stocarea dioxidului de carbon, precum și echipamentele și instalațiile de monitorizare, control și digitalizare esențiale pentru rețelele de înaltă tensiune cu relevanță transfrontalieră existente.
- (7) Infrastructura energetică a Uniunii ar trebui modernizată pentru a spori reziliența acesteia la dezastrele naturale sau provocate de om, la efectele nefaste ale schimbărilor climatice, la acțiunile ostile deliberate și la amenințările la adresa securității sale, în special în ceea ce privește infrastructurile critice europene, în temeiul Directivei 2022/2557 a Parlamentului European și a Consiliului¹⁶.
- (8) În contextul geopolitic actual, este important să se asigure fluxul neîntrerupt de energie electrică la nivel transfrontalier pentru a asigura securitatea aprovizionării. Acest lucru depinde nu numai de reziliența interconexiunilor dintre statele membre, ci și de reziliența elementelor critice de rețea. Prin urmare, prezentul regulament ar trebui să introducă o nouă categorie de infrastructură sub formă de investiții în echipamente și instalații conectate direct la elementele critice de rețea și concepute pentru a spori reziliența și protecția acestora. Această nouă categorie de infrastructură ar trebui să acopere elementele critice de rețea, astfel cum sunt prevăzute în Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁷, care sprijină siguranța rețelelor și securitatea aprovizionării în conformitate cu scenariile de criză și cu planurile de pregătire pentru riscuri ale statelor membre în temeiul Regulamentului (UE) 2019/941 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁸.
- (9) Deși investițiile străine pot aduce beneficii, cum ar fi creșterea opțiunilor de finanțare pentru proiectele cu utilizare intensivă a capitalului, acestea pot spori și expunerea Uniunii la riscuri legate de securitatea energetică, cum ar fi perturbările sau fiabilitatea redusă a fluxurilor transfrontaliere, în special în cazul în care astfel de investiții străine provin din țări terțe care au interese geopolitice divergente de cele ale Uniunii. Transparența în ceea ce privește proprietatea beneficiarului final, inclusiv informațiile privind investitorul final și participarea la capital, astfel cum se prevede în Regulamentul (UE) 2019/452 al Parlamentului European și al Consiliului¹⁹, a infrastructurii energetice transfrontaliere și a proiectelor cu impact transfrontalier este, prin urmare, esențială astfel încât Uniunea să nu devină dependentă de țări terțe care

¹⁶ Directiva (UE) 2022/2557 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 privind reziliența entităților critice și de abrogare a Directivei 2008/114/CE a Consiliului (JO L 333, 27.12.2022, p. 164, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj>).

¹⁷ Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă de energie electrică (JO L 158, 14.6.2019, p. 54, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj>).

¹⁸ Regulamentul (UE) 2019/941 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind pregătirea pentru riscuri în sectorul energiei electrice și de abrogare a Directivei 2005/89/CE (JO L 158, 14.6.2019, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/941/oj>).

¹⁹ Regulamentul (UE) 2019/452 al Parlamentului European și al Consiliului din 19 martie 2019 de stabilire a unui cadru pentru examinarea investițiilor străine directe în Uniune (JO L 79 I, 21.3.2019, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj>).

nu sunt de încredere și ar trebui luată în considerare la selectarea proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc.

- (10) Pentru a asigura dezvoltarea eficientă din punctul de vedere al costurilor și accelerată a rețelei și accesul la rețele în Uniune, soluțiile fără cabluri ar trebui să joace un rol important în abordarea nevoilor sistemului, pe lângă consolidarea fizică a rețelei, deoarece acestea pot fi implementate mai rapid și la costuri mai mici. Implementarea unor astfel de tehnologii ar trebui luată în considerare înainte de a investi în extinderea infrastructurii de rețea. În acest scop, o nouă categorie de infrastructură ar trebui să acopere investițiile în tehnologii fără cabluri și în soluții digitale, inclusiv soluții software, în cazul în care acestea sunt implementate pe elemente critice de rețea existente relevante pentru comerțul transfrontalier și în cazul în care aduc beneficii cuantificate pentru integrarea pieței în ceea ce privește creșterea capacității transfrontaliere.
- (11) Un pachet legislativ privind gazele decarbonizate și hidrogenul a fost adoptat prin Regulamentul (UE) 2024/1789 al Parlamentului European și al Consiliului²⁰ și Directiva (UE) 2024/1788 a Parlamentului European și a Consiliului²¹ pentru a stabili norme comune la nivelul Uniunii pentru tranziția către gaze din surse regenerabile și cu emisii scăzute de dioxid de carbon. Categoriile de infrastructură prevăzute în prezentul regulament ar trebui să fie pe deplin aliniate la obiectivele pachetului respectiv și să asigure faptul că proiectele de infrastructură energetică au un impact transfrontalier semnificativ. În cazul în care este posibil din punct de vedere tehnic și cel mai eficient, la dezvoltarea unor astfel de proiecte ar trebui să se țină seama de posibilitatea de a reconfigura infrastructura și echipamentele existente.
- (12) Ar trebui înființate grupuri regionale (grupuri) care să propună și să evalueze proiecte de interes comun și proiecte de interes reciproc, creându-se astfel liste regionale de proiecte de interes comun și de proiecte de interes reciproc. Pentru a asigura un consens larg, aceste grupuri ar trebui să includă statele membre, autoritățile naționale de reglementare, inițiatorii proiectelor și părțile interesate și să asigure o cooperare strânsă între acestea. În contextul respectivei cooperări, atunci când se dovedește necesar, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să ofere consultanță grupurilor, printre altele cu privire la fezabilitatea aspectelor naționale legate de reglementare ale proiectelor propuse și la fezabilitatea calendarului propus pentru aprobarea normativă.
- (13) Pentru a spori eficiența proceselor de planificare a rețelei și de dezvoltare a proiectelor, ar trebui consolidată cooperarea dintre grupuri. Este necesar ca în facilitarea acestei cooperări Comisia să joace un rol important, în vederea abordării posibilului impact al proiectelor dezvoltate într-o regiune asupra altor regiuni.
- (14) Pentru a completa grupurile, au fost instituite mai multe foruri de cooperare regională, cu sprijinul Comisiei. Cooperarea regională în cadrul forurilor și grupurilor și între acestea este un instrument-cheie pentru a asigura o integrare mai profundă a sistemului

²⁰ Regulamentul (UE) 2024/1789 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2024 privind piețele interne ale gazelor din surse regenerabile, gazelor naturale și hidrogenului, de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1227/2011, (UE) 2017/1938, (UE) 2019/942 și (UE) 2022/869 și a Deciziei (UE) 2017/684 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 715/2009 (JO L, 2024/1789, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj>).

²¹ Directiva (UE) 2024/1788 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iunie 2024 privind normele comune pentru piețele interne în sectorul gazelor din surse regenerabile, al gazelor naturale și al hidrogenului, de modificare a Directivei (UE) 2023/1791 și de abrogare a Directivei 2009/73/CE (JO L, 2024/1788, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>).

energetic european. Cele patru grupuri la nivel înalt acoperă diferite regiuni europene, inclusiv cu implicarea țărilor terțe: planul de interconectare a pieței energiei din zona baltică (BEMIP), Cooperarea în domeniul energiei în mările septentrionale (NSEC), Grupul la nivel înalt privind interconexiunile pentru Europa de Sud-Vest (SWE) și Grupul la nivel înalt pentru conectivitatea energetică în Europa Centrală și de Sud-Est (CESEC). Cooperarea regională în cadrul acestor foruri a reușit să sprijine monitorizarea și accelerarea punerii în aplicare a principalelor proiecte de infrastructură energetică cu dimensiune regională și a acțiunilor de integrare a pieței. În consecință, aceste foruri de cooperare regională ar trebui să fie utilizate din ce în ce mai mult pentru a sprijini realizarea obiectivelor prezentului regulament.

- (15) O dată la doi ani trebuie stabilită o nouă listă a proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc a Uniunii („lista Uniunii”). Proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc care au fost finalizate sau care nu mai îndeplinesc criteriile și cerințele relevante stabilite prin prezentul regulament nu ar trebui să figureze pe următoarea listă a Uniunii.
- (16) Proiectele de interes comun existente și proiectele de interes reciproc existente care urmează să fie incluse pe următoarea listă a Uniunii ar trebui să facă obiectul aceluiași proces de selecție pentru stabilirea listelor regionale și a listei Uniunii care a fost aplicat proiectelor propuse, cu excepția cazului în care au obținut o aprobare din partea autorității naționale de reglementare competente sau o decizie finală de investiții care oferă o asigurare suficientă cu privire la construcția proiectelor sau construcția acestora este în curs și acestea prezintă suficiente progrese în raportul lor anual, caz în care ar trebui să rămână pe lista Uniunii.
- (17) În cazul în care proiectele de interes comun existente și proiectele de interes reciproc existente care urmează să fie incluse pe următoarea listă a Uniunii fac obiectul aceluiași proces de selecție pentru stabilirea listelor regionale și pentru stabilirea listei Uniunii care a fost aplicat proiectelor propuse, sarcina administrativă ar trebui redusă în măsura posibilului, de exemplu prin utilizarea informațiilor referitoare la proiecte prezentate anterior în cadrul evaluării, dacă sunt încă actualizate.
- (18) Proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc ar trebui să respecte criteriile generale și specifice comune, transparente și obiective, în vederea contribuției acestora la obiectivele politicii energetice. Pentru a fi eligibile pentru includerea pe lista Uniunii, proiectele propuse în domeniul energiei electrice, cu excepția rețelelor electrice inteligente și a proiectelor concepute special pentru a oferi protecție și reziliență elementelor critice de rețea existente, ar trebui să facă parte din cel mai recent plan de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii. De asemenea, proiectele propuse privind hidrogenul și electrolizoarele ar trebui să facă parte din cel mai recent plan de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii.
- (19) Sustenabilitatea în ceea ce privește integrarea surselor regenerabile de energie în rețea sau reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, după caz, este un criteriu esențial pentru a se asigura că politica privind rețelele energetice transeuropene este coerentă cu obiectivele Uniunii privind energia și clima și cu obiectivele UE de realizare a neutralității climatice până în 2050, ținând seama de particularitățile fiecărui stat membru în ceea ce privește atingerea obiectivului de neutralitate climatică. În acest scop, sustenabilitatea este unul dintre criteriile de evaluare care trebuie aplicate pentru toate categoriile de proiecte.
- (20) Este din ce în ce mai necesar să se consolideze integrarea pieței și interconectivitatea rețelelor Uniunii cu cele ale Spațiului Economic European (SEE) și ale Comunității

Energiei. Prin urmare, beneficiile și costurile proiectelor de interes reciproc între un stat membru și o țară din SEE sau o parte contractantă la Comunitatea Energiei ar trebui să fie luate în considerare cumulativ pentru Uniune și pentru țara în cauză din SEE sau pentru partea contractantă în cauză la Comunitatea Energiei.

- (21) Uniunea ar trebui să faciliteze proiectele de infrastructură care leagă rețelele Uniunii direct de rețelele din țări terțe, care sunt reciproc avantajoase și necesare pentru tranziția energetică și pentru realizarea țintelor climatice și care îndeplinesc, de asemenea, criteriile specifice ale categoriilor de infrastructuri relevante în temeiul prezentului regulament. Pentru a consolida accentul pus pe proiectele transfrontaliere și pentru a menține complementaritatea cu politica externă a Uniunii, în cazul proiectelor de interes reciproc, proiectele ar trebui să conecteze direct un stat membru cu primul punct de racordare la rețeaua de energie electrică sau cu primul punct de racordare la hidrogen sau la dioxidul de carbon din țara terță.
- (22) În ceea ce privește proiectele de interes reciproc legate de rețelele de energie electrică, ar trebui să fie eligibile numai proiectele de interconectare care leagă sistemele energetice, cu condiția ca respectiva lor capacitate de transfer să poată fi utilizată pe deplin pentru schimburile pe piață. Este responsabilitatea operatorilor de transport și de sistem (OTS) respectiv să evalueze în prealabil impactul oricăror proiecte asupra securității și stabilității rețelei, pentru a confirma că proiectul poate fi pe deplin integrat în rețelele de energie electrică ale țărilor în cauză.
- (23) Este necesar să se asigure că proiectele de interes reciproc cărora li se acordă un tratament prioritar promovează cu adevărat obiectivele Uniunii privind piața internă, securitatea aprovizionării și neutralitatea climatică. Prin urmare, proiectele de interes reciproc ar trebui să fie eligibile pentru a fi incluse pe lista Uniunii numai în cazul în care cadrul de politică al unei țări terțe implicate are un nivel ridicat de convergență și este sprijinit de mecanisme de asigurare a respectării legislației, iar astfel de proiecte fac dovada unei contribuții la obiectivele generale ale politicii energetice și climatice a Uniunii și ale țărilor terțe în ceea ce privește securitatea aprovizionării și decarbonizarea.
- (24) Un nivel ridicat de convergență a cadrului de politici ar trebui să fie prezumat pentru SEE sau părțile contractante ale Comunității Energiei sau poate fi demonstrat în cazul altor țări terțe, prin intermediul acordurilor bilaterale care includ dispoziții relevante referitoare la obiective ale politicii privind clima și energia cu privire la decarbonizare, aceste acorduri urmând să fie evaluate ulterior de grupul corespunzător, cu sprijinul Comisiei. În plus, țara terță cu care Uniunea cooperează la elaborarea proiectelor de interes reciproc ar trebui să faciliteze un calendar similar pentru accelerarea implementării și pentru alte măsuri de sprijinire a politicilor, după cum se prevede în prezentul regulament.
- (25) Țara terță implicată ar trebui să se asigure că secțiunea proiectului de interes reciproc situată în țara terță și orice investiții suplimentare necesare pentru beneficiile totale ale proiectului de interes reciproc care urmează să fie pus în aplicare, cum ar fi consolidările rețelei interne, sunt, de asemenea, tratate cu prioritate și sunt implementate în timp util pentru a asigura utilizarea deplină a proiectului.
- (26) Pentru a se asigura că proiectele de stocare a dioxidului de carbon care implică țări terțe contribuie la transportul și stocarea transfrontalieră a dioxidului de carbon într-un mod compatibil cu cerințele climatice și de mediu ale Uniunii, aceste proiecte ar trebui să fie eligibile numai dacă sunt necesare pentru funcționarea transportului și stocării transfrontaliere a dioxidului de carbon și dacă țara terță menține și aplică efectiv un

cadru juridic adecvat. Acest cadru juridic din țara terță ar trebui să asigure aplicarea unor standarde și garanții care să prevină scurgerile de dioxid de carbon și care să garanteze siguranța și eficacitatea stocării permanente a dioxidului de carbon pentru protecția climei, a sănătății umane și a ecosistemelor. Standardele și garanțiile respective ar trebui să ofere un nivel de protecție cel puțin echivalent cu cel prevăzut în dreptul Uniunii. Ar trebui să se prezume că SEE sau părțile contractante ale Comunității Energiei respectă aceste standarde și garanții.

- (27) Proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc ar trebui implementate cât mai rapid posibil și ar trebui monitorizate îndeaproape de autoritățile naționale competente, de agenție și de grupuri, respectând în mod corespunzător cerințele privind participarea părților interesate și legislația de mediu și menținând la minimum sarcina administrativă suportată de inițiatorii proiectelor. Ar trebui să se acorde o atenție deosebită evaluării riscurilor în ceea ce privește adaptarea la schimbările climatice și securitatea fizică și cibernetică, pe baza, după caz, a cerințelor Directivei (UE) 2022/2557 în ceea ce privește reziliența entităților critice și a cerințelor Directivei 2022/2555 a Parlamentului European și a Consiliului²² în ceea ce privește măsurile pentru un nivel ridicat de securitate cibernetică în întreaga Uniune, iar inițiatorii proiectelor ar trebui să raporteze autorităților naționale competente cu privire la măsurile luate ca urmare a riscurilor evaluate. De asemenea, inițiatorii de proiecte ar trebui să raporteze cu privire la respectarea legislației de mediu și să demonstreze că proiectele nu prejudiciază în mod semnificativ mediul, în înțelesul articolului 17 din Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului²³. Pentru proiectele de interes comun existente care sunt suficient de avansate, aceste considerente ar trebui să fie luate în considerare în momentul selectării de către grupuri a proiectelor pentru următoarea listă a Uniunii.
- (28) Comisia ar trebui să aibă posibilitatea de a numi coordonatori europeni pentru proiectele care se confruntă cu dificultăți sau întârzieri deosebite, pentru a facilita punerea în aplicare a proiectelor care se confruntă cu dificultăți.
- (29) Procesul de acordare a autorizațiilor nu ar trebui nici să antreneze sarcini administrative disproporționate în raport cu dimensiunea sau complexitatea proiectului, nici să impună bariere în calea dezvoltării rețelelor transeuropene și a accesului pe piață.
- (30) Proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc ar trebui să beneficieze de un „statut prioritar” la nivel național pentru se a asigura un tratament administrativ rapid și un tratament în regim de urgență în toate procedurile judiciare și litigioase aferente.
- (31) Statele membre care nu acordă în prezent cea mai mare importanță națională posibilă proiectelor de infrastructură energetică în ceea ce privește procesul de acordare a autorizațiilor sunt încurajate să ia în considerare introducerea unui astfel de grad înalt

²² Directiva (UE) 2022/2555 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2022 privind măsuri pentru un nivel comun ridicat de securitate cibernetică în Uniune, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 910/2014 și a Directivei (UE) 2018/1972 și de abrogare a Directivei (UE) 2016/1148 (Directiva NIS 2) (JO L 333, 27.12.2022, p. 80, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj>).

²³ Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2020 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088 (JO L 198, 22.6.2020, p. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj>).

de importanță națională, în special în cazul în care acest lucru ar putea conduce la un proces mai rapid de acordare a autorizațiilor.

- (32) Statele membre care nu dispun în prezent de proceduri judiciare accelerate sau urgente aplicabile proiectelor de infrastructură energetică ar trebui încurajate să ia în considerare introducerea unor astfel de proceduri, în special evaluând dacă acest lucru ar conduce la implementarea mai rapidă a unor astfel de proiecte.
- (33) Proiectele privind activele dedicate hidrogenului, instalațiile de electroliză și activele dedicate dioxidului de carbon contribuie la obiectivele energetice și climatice, inclusiv în ceea ce privește necesitatea de a accelera implementarea energiei din surse regenerabile și integrarea acestora în mixul lor energetic. Prin urmare, toate proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc privind hidrogenul, instalațiile de electroliză și activele dedicate dioxidului de carbon ar trebui să fie considerate de interes public din perspectiva politicii energetice și ar trebui să fie posibil ca statele membre să le considere ca fiind de interes public major, cu excepția cazului în care este afectat patrimoniul cultural și în care există dovezi clare că proiectele respective au efecte negative semnificative asupra mediului, care nu pot fi atenuate sau compensate.
- (34) Având în vedere rolul lor de integrare a activelor de energie din surse regenerabile, a soluțiilor de flexibilitate, a stocării energiei și a electrificării în general, proiectele privind infrastructura de energie electrică sunt considerate esențiale pentru atingerea neutralității climatice. Prin urmare, până la atingerea obiectivului Uniunii de neutralitate climatică, ar trebui să se presupună că astfel de proiecte sunt de interes public major și că servesc sănătății și siguranței publice atunci când se pun în balanță interese juridice concurente, cu excepția cazului în care este afectat patrimoniul cultural și în care există dovezi clare că proiectele respective au efecte negative semnificative asupra mediului care nu pot fi atenuate sau compensate, astfel cum se prevede în Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului²⁴.
- (35) Având în vedere importanța lor pentru atingerea neutralității climatice și importanța lor strategică ca proiecte de pe lista Uniunii, statele membre ar trebui să aibă posibilitatea de a permite ca proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc privind energia electrică²⁵ care au fost incluse în mod expres într-un plan național de dezvoltare care a făcut obiectul unei evaluări strategice de mediu în conformitate cu Directiva 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului²⁶ și, în cazul în care este probabil să aibă un impact semnificativ asupra siturilor Natura 2000, al evaluării corespunzătoare în temeiul articolului 6 alineatul (3) din Directiva 92/43/CEE, să fie exceptate de la evaluările impactului asupra mediului în temeiul Directivei 2011/92/UE, de la evaluările implicațiilor lor asupra protecției speciilor în temeiul articolului 12 alineatul (1) din Directiva 92/43/CEE și al articolului 5 din Directiva 2009/147/CE, precum și de la evaluările implicațiilor lor pentru siturile

²⁴ Directiva (UE) 2019/944 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iunie 2019 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE (JO L 158, 14.6.2019, p. 125, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>).

²⁵ Directiva 2011/92/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (JO L 26, 28.1.2012, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj> <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/93/oj>).

²⁶ Directiva 2001/42/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 iunie 2001 privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului (JO L 197, 21.7.2001, p. 30, <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj>).

Natura 2000. Astfel de derogări ar trebui să fie posibile până la atingerea neutralității climatice.

- (36) Pentru a atenua orice posibil impact al unor astfel de derogări, în urma examinării, autoritățile competente ale statelor membre ar trebui să se asigure că se aplică măsuri de atenuare adecvate și proporționale, având în vedere utilizarea celor mai bune tehnologii disponibile. În cazul în care nu este posibil să se aplice astfel de măsuri de atenuare, autoritățile competente ar trebui să se asigure că inițiatorii proiectelor adoptă măsuri compensatorii adecvate pentru a aborda aceste efecte, care, în cazul în care nu sunt disponibile alte măsuri compensatorii proporționale, pot include plata unei compensații financiare pentru programele de protecție a speciilor. În plus, în cazul în care există probabilitatea ca un proiect să aibă efecte negative semnificative asupra mediului dintr-un alt stat membru, autoritățile naționale competente ar trebui să se asigure că statele membre în cauză au cooperat pentru a identifica măsuri de evitare a impacturilor semnificative sau, dacă este necesar, de atenuare sau compensare a acestora.
- (37) Pentru a accelera implementarea rețelei transeuropene de energie, condițiile de aplicare a unor derogări specifice, astfel cum sunt prevăzute în legislația de mediu a Uniunii, ar trebui să fie clare. Concret, atunci când se evaluează dacă există soluții alternative satisfăcătoare la proiectele energetice, domeniul de aplicare al evaluării respective ar trebui să se limiteze la soluțiile alternative care asigură realizarea aceluiași obiectiv, în același interval de timp sau într-un interval similar și fără a genera costuri semnificativ mai mari. Atunci când compară calendarul și costul soluțiilor alternative satisfăcătoare, autoritățile relevante ar trebui să fie în măsură să țină seama de necesitatea de a implementa proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc într-un mod accelerat și eficient din punctul de vedere al costurilor, în conformitate cu prioritățile stabilite în planurile naționale integrate privind energia și clima și în actualizările acestora transmise Comisiei în temeiul Regulamentului (UE) 2018/1999.
- (38) În mod similar, atunci când aplică derogarea relevantă prevăzută în Directiva 92/43/CEE, este oportun ca autoritățile relevante să aibă posibilitatea, în cazuri justificate și în cazul în care se poate demonstra în mod rezonabil că planul sau proiectul nu ar afecta în mod ireversibil, înainte de punerea în aplicare a măsurilor, coerența globală a rețelei Natura 2000, că se menține integritatea de mediu a sitului și se asigură un nivel ridicat de protecție a siturilor Natura 2000, de a permite aplicarea unor măsuri compensatorii în paralel cu punerea în aplicare a planului sau a proiectului.
- (39) Pentru a reduce complexitatea, a spori eficiența și transparența și a contribui la consolidarea cooperării dintre statele membre, statele membre ar trebui să se asigure că există o singură autoritate competentă responsabilă cu facilitarea și coordonarea tuturor proceselor de acordare a autorizațiilor în vederea emiterii unei decizii exhaustive, cooperând cu alte autorități vizate și cu autoritățile naționale competente din alte state membre, acționând ca punct unic de contact pentru promotori, mediind contactul acestora cu alte autorități, și monitorizând dezvoltarea și întârzierile proiectelor de pe lista Uniunii.
- (40) Pentru a spori eficiența procedurilor, autoritățile naționale competente ar trebui, de asemenea, să fie responsabile de asigurarea faptului că, în cazul proiectelor de transport și de producție hibride, calendarul de autorizare se aliniază la toate activele

proiectului într-un mod care să accelereze procesul de acordare a autorizațiilor pentru activele de producție și de transport.

- (41) Pentru a simplifica și a accelera procesul de acordare a autorizațiilor pentru proiectele de pe lista Uniunii situate în două sau mai multe state membre, statele membre în cauză ar trebui să desemneze în comun un punct unic de contact între autoritățile naționale competente. Existența unei autorități unice care să faciliteze procesul și să emită decizia exhaustivă finală ar trebui să ușureze sarcina administrativă pentru dezvoltatorii de proiecte și să reducă complexitatea, să sporească eficiența și să accelereze procesul de acordare a autorizațiilor, în special în cazul în care statele membre prevăd proceduri comune cu termene și evaluări aliniate. Pentru a asigura o cooperare transfrontalieră eficace, Comisia ar trebui să se concentreze asupra proiectelor prioritare de interconectare identificate, consolidând coordonarea și monitorizarea punerii în aplicare și a autorizării acestora. În acest scop, Comisia ar trebui să sprijine statele membre în identificarea unor proceduri comune pentru un proces eficace și eficient de acordare a autorizațiilor.
- (42) Dacă este cazul, statele membre ar trebui să fie în măsură să includă în decizii exhaustive deciziile luate în contextul negocierilor cu proprietari individuali de terenuri privind acordarea accesului la proprietate, a dreptului de proprietate sau a dreptului de a ocupa proprietatea, în contextul amenajării teritoriului, care stabilește utilizarea generală a terenului într-o anumită regiune, inclusiv alte proiecte, cum ar fi cele legate de autostrăzi, căi ferate, clădiri și arii naturale protejate și care nu se realizează în mod specific pentru proiectul planificat și pentru acordarea autorizării de exploatare. În contextul procesului de acordare a autorizațiilor, un proiect de interes comun ar trebui să poată include infrastructurile conexe în măsura în care acest lucru este esențial pentru construcția sau funcționarea proiectului.
- (43) Prezentul regulament, în principal dispozițiile privind autorizarea, participarea publicului și implementarea proiectelor de interes comun, ar trebui să se aplice fără a aduce atingere dreptului Uniunii și celui internațional, inclusiv dispozițiilor privind protecția mediului și a sănătății umane și dispozițiilor adoptate în cadrul politicii comune în domeniul pescuitului și al politicii maritime integrate, în special Directiva 2014/89/UE a Parlamentului European și a Consiliului²⁷.
- (44) Este esențial ca părțile interesate, inclusiv societatea civilă, să fie informate și să fie consultate în vederea asigurării reușitei proiectelor și a limitării obiecțiilor aduse acestora. În pofida existenței unor standarde consacrate care asigură participarea publicului la procedurile decizionale în domeniul mediului, care se aplică pe deplin proiectelor de interes comun, ar trebui să fie necesare măsuri suplimentare pentru a asigura cele mai înalte standarde posibile în ceea ce privește transparența și participarea publicului la toate aspectele relevante din procesul de acordare a autorizațiilor pentru proiectele de interes comun. În cazul în care este deja reglementat de norme naționale în temeiul aceluiași standarde sau al unor standarde mai înalte ca în prezentul regulament, consultarea prealabilă înainte de procesul de acordare a autorizațiilor ar trebui să devină opțională și ar trebui să se evite duplicarea cerințelor juridice.

²⁷ Directiva 2014/89/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iulie 2014 de stabilire a unui cadru pentru amenajarea spațiului maritim (JO L 257, 28.8.2014, p. 135, <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/89/oj>).

- (45) Punerea în aplicare corectă și coordonată a Directivelor 2001/42/CE și 2011/92/UE și, după caz, a Convenției privind accesul la informații, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu a Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite²⁸, semnată la Aarhus la 25 iunie 1998 (denumită în continuare „Convenția de la Aarhus”), precum și a Convenției privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier²⁹, semnată la Espoo la 25 februarie 1991 (denumită în continuare „Convenția de la Espoo”), ar trebui să asigure armonizarea celor mai importante principii de evaluare a efectelor asupra mediului și climei, inclusiv în context transfrontalier. Comisia a emis linii directoare pentru a ajuta statele membre să raționalizeze procedurile de evaluare de mediu în cazul infrastructurii energetice și pentru a asigura aplicarea coerentă a procedurilor de evaluare de mediu prevăzute în dreptul Uniunii privind proiectele de interes comun.
- (46) Este important să se raționalizeze și să se îmbunătățească procesul de acordare a autorizațiilor, respectându-se, în măsura posibilului, principiul subsidiarității, competențele și procedurile naționale în ceea ce privește construcția unor noi infrastructuri energetice, și acordându-le acestora atenția cuvenită. Având în vedere necesitatea stringentă de a dezvolta infrastructuri energetice, simplificarea procesului de acordare a autorizațiilor ar trebui să prevadă un termen clar pentru luarea de către autoritățile relevante a deciziei privind construcția proiectului. Acest termen ar trebui să stimuleze definirea și gestionarea eficientă a procedurilor. Prezentul regulament ar trebui să stabilească termene maxime. Cu toate acestea, statele membre pot depune eforturi pentru a realiza termene mai scurte atunci când acest lucru este fezabil, în special, în ceea ce privește proiecte precum rețelele inteligente, care ar putea să nu necesite un proces atât de complex de acordare a autorizațiilor precum cea pentru infrastructura de transport.
- (47) Lipsa de resurse a autorităților responsabile cu acordarea autorizațiilor, precum și faptul că procesele de acordare a autorizațiilor nu sunt digitalizate și nu sunt disponibile date reprezintă blocaje care încetinesc procesele de acordare a autorizațiilor. Se preconizează că digitalizarea și utilizarea adecvată a elementelor de inteligență artificială vor accelera procedurile și vor spori eficiența proceselor, permițând o gestionare mai rapidă a cererilor și sporind transparența prin îmbunătățirea accesului la informații privind etapele și cerințele procedurale. Cu toate acestea, digitalizarea proceselor de acordare a autorizațiilor a rămas în urmă, datele fiind adesea dispersate între diferite autorități competente, fără procese sau platforme digitale unificate și fără a se asigura interoperabilitatea. Acest lucru duce la o lipsă de claritate cu privire la stadiul cererilor și împiedică identificarea blocajelor. Prin urmare, statele membre ar trebui să creeze o platformă digitală la nivel național pentru toate etapele proceselor de acordare a autorizațiilor pentru proiectele privind energia din surse regenerabile, stocarea și rețeaua, astfel încât digitalizarea procedurilor să fie uniformă, interoperabilă și transparentă, maximizând beneficiile acestora în ceea ce privește accelerarea procesului de acordare a autorizațiilor. Aceste platforme ar trebui să permită inițiatorilor de proiecte să depună cereri și să verifice statutul acestora, să le atribuie autorităților competente și să le permită autorităților să le prelucreze, având acces la toate datele și informațiile relevante, fără a fi nevoie de etape intermediare pe suport de hârtie. În plus, o astfel de platformă ar trebui să permită extragerea de statistici privind evoluția generală a proceselor de acordare a autorizațiilor în statele

²⁸ JO L 124, 17.5.2005, p. 4.

²⁹ JO C 104, 24.4.1992, p. 7.

membre. Aceste platforme digitale ar trebui să se bazeze pe mijloace sigure și interoperabile furnizate prin intermediul portofelelor europene pentru identitatea digitală, în conformitate cu cerințele Regulamentului (UE) nr. 910/2014, pentru persoanele fizice și, în viitor, cu ajutorul portofelelor europene pentru întreprinderi, în conformitate cu [Regulamentul (UE) nr. XXX/20YY], pentru persoanele juridice, pentru a permite identificarea și autentificarea electronică, semnarea sau ștampilarea documentelor, transmiterea documentelor și trimiterea sau primirea de notificări între autoritățile competente și operatorii economici.

- (48) Autoritățile competente ar trebui să fie responsabile de asigurarea respectării termenelor stabilite în prezentul regulament. În plus, în conformitate cu urgența implementării infrastructurilor energetice și cu importanța strategică a proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc pentru atingerea obiectivelor Uniunii în materie de energie și climă și în măsura în care conceptul de aprobare tacită există în dreptul intern, statele membre ar trebui să se asigure că lipsa unui răspuns din partea autorităților naționale competente în termenul stabilit în prezentul regulament sau lipsa unui răspuns din partea unei autorități în cauză în termenul stabilit de autoritatea națională competentă conduce la aprobarea tacită a avizului, a autorizației sau a aprobării specific(e) sau la un răspuns pozitiv tacit la acestea, cu excepția deciziilor de mediu, și că o astfel de concluzie este făcută publică.
- (49) Procesul de acordare a autorizațiilor ar trebui să prevadă două proceduri, și anume procedura opțională prealabilă depunerii cererii, în cadrul căreia activitatea de elaborare a unui dosar de cerere complet este predată și acceptată de autoritatea națională competentă, și procedura legală obligatorie de acordare a autorizațiilor, între acceptarea dosarului și momentul în care autoritățile iau o decizie exhaustivă. În etapa prealabilă depunerii cererii, autoritățile naționale competente ar trebui să îndeplinească o serie de sarcini. Acestea ar trebui să examineze proiectul și să informeze inițiatorul proiectului cu privire la autorizațiile, studiile, permisele și evaluările necesare pentru finalizarea procesului de acordare a autorizațiilor, inclusiv cu privire la evaluările de mediu și la măsurile de atenuare sau compensatorii care ar trebui puse în aplicare. Acestea ar trebui să definească domeniul de aplicare și nivelul de detaliu al documentației identificate în concluziile examinării, asigurându-se că nu se solicită nicio documentație ulterioară din partea inițiatorului proiectului, cu excepția cazului în care a avut loc o modificare semnificativă a proiectului sau a mediului său înconjurător din cauza căreia condițiile și ipotezele utilizate pentru determinarea domeniului de aplicare nu mai sunt aplicabile. Acestea ar trebui să elaboreze un calendar detaliat al procesului de acordare a autorizațiilor. După primirea proiectului de dosar de cerere, inclusiv a tuturor documentelor pregătitoare, acestea ar trebui să decidă dacă dosarul este considerat complet sau dacă solicită informațiile lipsă în conformitate cu ceea ce a fost identificat în cadrul procedurii prealabile depunerii cererii.
- (50) În cazul în care acest lucru este considerat eficient, autoritățile naționale competente pot concepe cerințele de autorizare astfel încât procesul de acordare a autorizațiilor și consultările publice pentru un anumit proiect să se desfășoare în etape, cu condiția ca procesul de acordare a autorizațiilor să fie simplificat și accelerat.
- (51) Prezentul regulament ar trebui să se aplice numai autorizării proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc, participării publicului la acestea și tratamentului reglementar al proiectelor. Cu toate acestea, statele membre ar trebui să poată adopta dispoziții de drept intern pentru a aplica aceleași norme sau norme similare și altor proiecte care nu sunt considerate proiecte de interes comun sau proiecte de interes reciproc în sensul prezentului regulament.

- (52) Procesul de elaborare a planului de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii oferă o bază solidă pentru identificarea proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc. Deși Rețeaua europeană a operatorilor de transport și de sistem de energie electrică (ENTSO pentru energie electrică), Rețeaua europeană a operatorilor de transport și de sistem de gaze naturale (ENTSO pentru gaze), Rețeaua europeană a operatorilor de rețele de hidrogen (ENNOH) și OTS continuă să joace un rol important în acest proces, este necesară o mai mare raționalizare și orientare, în special în ceea ce privește definirea scenariilor pentru viitor, identificarea lacunelor pe termen lung în materie de infrastructură și a blocajelor din infrastructura energetică și abordarea acestor lacune cu cele mai adecvate soluții, pentru a spori ponderea politică, relevanța și robustețea procesului. Prin urmare, agenția și Comisia ar trebui să aibă un rol mai important în procesul de elaborare a planurilor de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii în temeiul Regulamentelor (UE) 2019/943 și (UE) 2024/1789.
- (53) Având în vedere că scenariul selectat și ipotezele care stau la baza acestuia joacă un rol major în procesul de planificare a dezvoltării rețelei la nivelul Uniunii, Comisia ar trebui să joace un rol central în definirea acestuia. Acest lucru ar trebui să contribuie la raționalizarea contribuțiilor și să asigure o mai bună respectare a obiectivelor de politică ale Uniunii. De asemenea, este oportun ca planurile de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii să se bazeze pe un singur scenariu central, cu posibile analize de sensibilitate la scenariu în cazul modificării condițiilor externe, deoarece scopul principal al scenariului este de a oferi o bază comună pentru evaluarea lacunelor în materie de infrastructură și a beneficiilor proiectelor candidate de interes comun și ale proiectelor de interes reciproc. Importanța sporită a scenariului central necesită implicarea strânsă a ENTSO pentru energie electrică, a ENNOH și a ENTSO pentru gaze, a statelor membre și a agenției pentru a se asigura că sunt furnizate date și informații relevante și că scenariul este aliniat la evoluțiile naționale. Grupul de referință al părților interesate ar trebui să furnizeze în continuare contribuții și recomandări coordonate ale părților interesate cu privire la elaborarea scenariilor.
- (54) Procesul de identificare a nevoilor în materie de infrastructură ar trebui să joace un rol mai important în orientarea investițiilor planificate în infrastructură. În comparație cu practica actuală, procesul ar trebui să fie mai amplu și să ia în considerare mai în detaliu legăturile transsectoriale și soluțiile fără cabluri, pentru a identifica în mod clar soluțiile care servesc cel mai bine sistemului energetic la atingerea obiectivelor în materie de energie și climă. Agenția ar trebui să se implice mai mult în stabilirea cadrului procesului și în verificarea acestuia pentru a spori gradul de acceptare a soluțiilor ulterioare necesare pentru remedierea lacunelor. Agenția ar trebui să elaboreze metodologii pentru procesul de identificare a nevoilor în materie de infrastructură care trebuie desfășurat de ENTSO pentru energie electrică și de ENNOH pentru a se asigura că rezultatele sunt suficient de solide și în conformitate cu principiile stabilite în prezentul regulament. Aprobarea finală a raportului de identificare a nevoilor de către organismul decizional al Grupului TEN-E ar trebui să fie un semnal puternic pentru inițiatorii de proiecte atunci când sunt necesare posibile proiecte.
- (55) Un proces mai cuprinzător și mai detaliat de identificare a nevoilor în materie de infrastructură ar trebui să permită o mai bună corelare a proiectelor planificate cu nevoile de extindere a capacității de transport. Acesta ar trebui, de asemenea, să permită un proces de monitorizare care să conducă la identificarea de noi soluții care ar putea răspunde nevoilor nesatisfăcute. OTS ar trebui să fie entitatea principală care să sugereze posibile proiecte de abordare a lacunelor, dar ar trebui luate în considerare

și soluții alternative provenind de la alte părți interesate. Prin urmare, un proces de corelare a nevoilor ar trebui să fie rezultatul cooperării regionale și să implice în discuții părțile interesate relevante. Rolul central al Comisiei în acest proces ar trebui să consolideze cooperarea regională și implicarea statelor membre, a autorităților naționale de reglementare, a inițiatorilor de proiecte și a altor părți interesate relevante în efortul de a elabora cele mai adecvate proiecte, fie că este vorba de soluții fără cabluri, fie că este vorba de soluții de infrastructură, pentru a răspunde oricăror eventuale nevoi neabordate. În ultimă instanță, Comisia ar trebui să aibă dreptul de a lansa o cerere de propuneri pentru a depăși progresele insuficiente în abordarea lacunelor persistente. Ar trebui să se asigure faptul că proiectele eligibile sunt incluse cât mai curând posibil în planurile naționale de dezvoltare ulterioare, în planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii și în lista Uniunii.

- (56) Este necesară o analiză cost-beneficiu pentru întregul sistem energetic pentru a se asigura că planificarea infrastructurii reflectă nevoile în continuă evoluție ale unui sistem integrat și decarbonizat, prin evaluarea consecventă a tuturor costurilor și beneficiilor relevante pentru a identifica cele mai eficiente soluții pentru atingerea obiectivelor Uniunii în materie de energie și climă. Soluțiile fără cabluri, cum ar fi determinarea în tip real a puterii maxime care poate circula pe o linie și a puterii transformatoarelor pentru a nu depăși limita termică, sistemele avansate de control al fluxului de energie sau platformele „digital twin”, ar trebui să joace un rol mai important în abordarea nevoilor rețelei atât în termeni operaționali, cât și în termeni de extindere și, prin urmare, ar trebui să facă, de asemenea, obiectul analizei cost-beneficiu pentru întregul sistem energetic.
- (57) Planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii ar trebui să ofere o imagine de ansamblu cuprinzătoare a proiectelor de infrastructură planificate care au un impact transfrontalier în Uniune. Soluțiile fără cabluri și de flexibilitate ar trebui să constituie o parte intrinsecă a planului, astfel încât să ofere o imagine completă a investițiilor viitoare necesare pentru funcționarea optimă a rețelelor de energie electrică și de hidrogen. De asemenea, ar trebui să se acorde o atenție deosebită proiectelor care îmbunătățesc securitatea și reziliența rețelei.
- (58) În îndeplinirea sarcinilor care le revin înainte de adoptarea planurilor de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, ENTSO pentru energie electrică și ENNOH, agenția și Comisia ar trebui să desfășoare un amplu proces de consultare care să implice toate părțile interesate relevante. Printre aceste părți interesate ar trebui să se numere entitatea europeană pentru cooperarea operatorilor de sisteme de distribuție a energiei electrice din Uniunea Europeană, asociațiile implicate pe piețele energiei electrice, gazelor și hidrogenului, părțile interesate din sectorul încălzirii și răcirii, al captării și stocării dioxidului de carbon, precum și al captării și utilizării dioxidului de carbon, agregatorii independenți, operatorii de consum dispecerizabil, organizațiile implicate în soluții de eficiență energetică, sectoarele industriale, inclusiv transporturile, digitalizarea și datele, precum și asociațiile consumatorilor de energie, Consiliul științific consultativ european privind schimbările climatice și reprezentanții societății civile, după caz. Grupul de referință al părților interesate s-a dovedit a fi un forum eficace de cooperare a părților interesate și ar trebui sprijinită contribuția sa suplimentară la planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii. Consultarea ar trebui să fie deschisă și transparentă și ar trebui să fie organizată în timp util pentru a le permite părților interesate să ofere feedback în procesul de pregătire a etapelor esențiale ale planurilor de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, spre exemplu în etapele de identificare a lacunelor în materie de infrastructură și în ceea ce

privește metodologia de analiză a costurilor și a beneficiilor pentru evaluarea proiectelor. ENTSO pentru energie electrică și ENNOH ar trebui să acorde atenția cuvenită contribuțiilor primite de la părțile interesate în cursul consultărilor și ar trebui să explice modul în care au ținut seama de aceste contribuții atunci când prezintă propunerile finale.

- (59) Planificarea infrastructurii energetice ar trebui să reflecte în mod corespunzător integrarea sectoarelor și legăturile încrucișate dintre purtătorii de energie. Elaborarea scenariilor, procesul de identificare a nevoilor în materie de infrastructură și metodologiile pentru analiza cost-beneficiu ar trebui să se bazeze pe o abordare și o modelare integrate, pe termen lung și optimizate, bazate pe principiul „un sistem energetic unic”, care să utilizeze ipoteze comune și metodologii coerente. O mai bună coordonare a planificării infrastructurii între sectoare ar trebui să contribuie la prioritizarea și implementarea de noi soluții de infrastructură într-un mod mai optim.
- (60) Importanța asigurării faptului că numai proiectele de infrastructură pentru care nu există soluții alternative rezonabile pot primi statutul de proiect de interes comun sau de proiect de interes reciproc implică, de asemenea, faptul că principiul „eficiența energetică înainte de toate” ar trebui luat în considerare în planificarea infrastructurii energetice și în activitatea grupurilor regionale de stabilire a listelor regionale de proiecte propuse. În conformitate cu principiul „eficiența energetică înainte de toate”, ar trebui luate în considerare toate alternativele relevante legate de noua infrastructură pentru a asigura satisfacerea nevoilor viitoare în materie de infrastructură. Ar trebui să se acorde o atenție deosebită soluțiilor fără cabluri sau digitale, utilizării răspunsului părții de consum sau flexibilității din surse nefosile, care ar putea îmbunătăți eficiența globală a rețelelor. În acest scop, aceste soluții ar trebui luate în considerare cu prioritate de către operatorii de sistem atunci când evaluează proiectele de extindere a sistemului. O utilizare eficientă din punctul de vedere al costurilor a rețelelor ar trebui, de asemenea, să fie stimulată, în special prin utilizarea semnalelor de preț legate de localizare și de momentul utilizării în tarifele de rețea și în schemele de sprijin.
- (61) Pentru a atinge obiectivul UE de realizare a neutralității climatice până în 2050, se impune ca Uniunea să intensifice în mod semnificativ producția de energie electrică din surse regenerabile. Investițiile în energia din surse regenerabile offshore ar trebui majorate cu scopul de a atinge o capacitate de producere a energiei din surse regenerabile offshore de cel puțin 350 GW instalată în conformitate cu obiectivele regionale cumulative fără caracter obligatoriu ale statelor membre privind energia din surse regenerabile offshore, actualizate în decembrie 2024 și sprijinite în Comunicarea Comisiei din 24 octombrie 2023 intitulată „Realizarea ambițiilor UE pentru energia din surse regenerabile offshore”³⁰. Primele planuri de dezvoltare a rețelei offshore (ONDP) publicate de ENTSO pentru energie electrică în ianuarie 2024 au reprezentat un pas înainte important prin ancorarea ambițiilor regionale offshore ale statelor membre în planificarea rețelelor offshore. Acest lucru ar trebui să sprijine identificarea proiectelor transfrontaliere privind energia din surse regenerabile offshore, inclusiv a proiectelor hibrid și a conexiunilor transfrontaliere, pentru a asigura o dezvoltare optimizată și eficientă din punctul de vedere al costurilor a rețelelor offshore la nivel de bazin maritim. Logica strategică pe termen lung inclusă în ONDP-uri ar trebui extinsă la rețelele electrice terestre, precum și la rețelele de hidrogen.

³⁰ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor din 24 octombrie 2023, „Realizarea ambițiilor UE pentru energia din surse regenerabile offshore”, COM(2023) 668 final.

- (62) Evaluarea beneficiilor și a costurilor coridoarelor prioritare ale rețelei offshore pentru energia din surse regenerabile ar trebui să sprijine statele membre să efectueze o analiză preliminară a partajării costurilor la nivelul coridorului prioritar al rețelei offshore, pentru a sprijini angajamentele politice comune ulterioare pentru proiectele transfrontaliere de rețea offshore. Orientările Comisiei privind cadrele de investiții colaborative pentru proiectele offshore din 27 iunie 2024 ar trebui să stea la baza evaluării beneficiilor și a costurilor coridoarelor prioritare ale rețelei offshore pentru energia din surse regenerabile și pot fi actualizate de Comisie, cu implicarea statelor membre, a OTS relevanți, a agenției și a autorităților naționale de reglementare, atunci când se consideră relevant.
- (63) Costurile aferente elaborării, construcției, exploatării și întreținerii proiectelor de interes comun ar trebui, în general, să fie suportate de utilizatorii infrastructurii. Alocarea costurilor ar trebui să asigure faptul că utilizatorii finali nu vor fi împovărați în mod disproporționat, mai ales dacă acest lucru ar putea duce la sărăcie energetică. Proiectele de interes comun ar trebui să fie eligibile pentru alocarea transfrontalieră a costurilor în cazul în care o evaluare a cererii de pe piață sau a efectelor preconizate asupra tarifelor arată că nu se poate preconiza o recuperare a costurilor prin intermediul tarifelor plătite de utilizatorii infrastructurii.
- (64) Piața internă a energiei fiind tot mai bine interconectată, sunt necesare reguli clare și transparente pentru alocarea transfrontalieră a costurilor, în vederea accelerării investițiilor în infrastructura transfrontalieră și în proiectele cu un impact transfrontalier. Pe măsură ce infrastructura energetică transfrontalieră devine mai integrată, mai multe proiecte aduc beneficii dincolo de teritoriile în care sunt construite. Având în vedere acest lucru, partajarea echitabilă și transparentă a costurilor este esențială pentru a evita sarcinile disproporționate asupra consumatorilor locali. Discuția privind alocarea adecvată a costurilor ar trebui să se bazeze pe analiza costurilor și a beneficiilor unui proiect de infrastructură realizat pe baza unei metodologii armonizate de analiză pentru întregul sistem energetic, utilizând scenariul central și orice analiză de sensibilitate stabilită în scopul planurilor de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, elaborate în temeiul Regulamentelor (UE) 2019/943 și (UE) 2024/1789, care să permită o analiză solidă a contribuției proiectului de interes comun sau a proiectului de interes reciproc la politicile energetice ale Uniunii privind decarbonizarea, integrarea pieței, concurența, sustenabilitatea și securitatea aprovizionării. Statele membre și autoritățile naționale de reglementare în care se află cel puțin 10 % din beneficiile unui proiect ar trebui să participe la discuțiile privind alocarea costurilor pentru a se asigura că proiectul poate fi pus în aplicare și că beneficiile sale pot fi obținute. În plus, acordurile transfrontaliere de alocare a costurilor ar trebui să ia în considerare mecanisme *ex post* pentru a asigura participarea echitabilă și proporțională a țărilor care nu sunt gazdă, cu condiția ca astfel de ajustări să fie clar definite și structurate într-un mod care să garanteze siguranța investițiilor.
- (65) Este esențial să se asigure un cadru de finanțare stabil pentru dezvoltarea proiectelor de interes comun, reducând în același timp la minimum nevoia de sprijin financiar și, în același timp, încurajând investitorii interesați, cu stimulente și mecanisme financiare adecvate. Atunci când decid cu privire la alocarea transfrontalieră a costurilor, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să aloce integral la nivel transfrontalier costurile de investiții angajate în mod eficient, după caz, având în vedere abordările și metodologiile lor naționale pentru infrastructuri similare, și să le includă în tarifele naționale. Ulterior, după caz, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să

stabilească dacă impactul lor asupra tarifelor naționale ar putea reprezenta o sarcină disproporționată pentru consumatorii din statele lor membre respective. Autoritățile naționale de reglementare ar trebui să evite riscul dublării sprijinului pentru proiecte, ținând cont de taxele și veniturile reale sau estimate. Aceste taxe și venituri ar trebui să fie luate în considerare numai în măsura în care se referă la proiecte și sunt concepute pentru a acoperi costurile în cauză.

- (66) Pentru a facilita discuțiile privind partajarea costurilor între statele membre relevante și țările terțe, ar trebui prevăzută posibilitatea grupării proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc. Permițând grupurilor de state membre să trateze un pachet de proiecte ca fiind reciproc avantajos, pot fi încurajate soluții reciproc avantajoase, pot fi reduse riscurile și costurile tranzacțiilor în cadrul negocierilor, iar probabilitatea punerii în aplicare poate fi sporită. Un sprijin suplimentar la nivelul Uniunii, de exemplu prin intermediul Mecanismului pentru interconectarea Europei, sau la nivel regional prin utilizarea veniturilor din congestii, ar putea facilita și mai mult astfel de acorduri și ar putea promova realizarea la timp a infrastructurii prioritare.
- (67) Regulamentul (UE) 2019/943 stabilește, la articolul 19 alineatul (2), trei obiective prioritare pentru utilizarea veniturilor rezultate din alocarea capacității interzonale, și anume: (a) garantarea disponibilității reale a capacității alocate, inclusiv compensarea pentru fermitate; (b) menținerea sau creșterea capacităților interzonale prin optimizarea interconexiunilor existente sau prin acoperirea costurilor generate de investițiile în rețea relevante pentru reducerea congestiei la nivelul interconexiunilor și (c) compensarea operatorilor de centrale offshore de producere a energiei electrice din surse regenerabile în circumstanțele prevăzute în regulamentul respectiv. OTS ar trebui să se asigure că toate cele trei obiective prioritare sunt îndeplinite, inclusiv obiectivul de la litera (b). Pentru a facilita finanțarea proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc care reduc congestia interconexiunilor și pentru a oferi previzibilitate și transparență discuțiilor privind deciziile de alocare transfrontalieră a costurilor în temeiul articolului 16 din prezentul regulament, este oportun să se solicite OTS să rezerve o parte limitată din veniturile din congestii pentru astfel de investiții. Această cerință nu aduce atingere responsabilității OTS de a decide cu privire la prioritățile de finanțare, sub supravegherea autorităților de reglementare și în conformitate cu metodologia aprobată în temeiul articolului 19 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2019/943. Această cerință nu ar trebui să se aplice în cazul în care se poate demonstra că nu este necesară construirea unei capacități transfrontaliere suplimentare la frontierele statului membru în cauză.
- (68) În cazul în care nu există niciun OTS într-un stat membru, trimiterile la OTS din cuprinsul prezentului regulament ar trebui să se aplice *mutatis mutandis* operatorilor de distribuție (OD).
- (69) Legislația cu privire la piața internă a energiei prevede că tarifele de acces la rețele trebuie să asigure stimulente adecvate pentru investiții. Cu toate acestea, este probabil ca mai multe tipuri de proiecte de interes comun să implice externalități care ar putea să nu fie pe deplin captate și recuperate prin sistemul de tarife obișnuit. La aplicarea legislației privind piața internă a energiei, autoritățile naționale de reglementare ar trebui să asigure un cadru de reglementare și financiar stabil și previzibil care să conțină stimulente pentru proiecte de interes comun, inclusiv stimulente pe termen lung, care să fie proporționale cu nivelul riscului specific pe care îl comportă proiectul. Respectivul cadru ar trebui să se aplice în special proiectelor transfrontaliere,

tehnologiilor inovatoare de transport al energiei electrice care permit integrarea pe scară largă a energiei din surse regenerabile, a resurselor de energie descentralizate sau a consumului dispecerizabil în rețele interconectate, precum și proiectelor din domeniul tehnologiei energetice și al digitalizării, care fie sunt susceptibile să suporte riscuri mai mari decât proiectele similare situate într-un stat membru, fie promit beneficii mai mari pentru Uniune. În plus, este necesar ca proiectele cu cheltuieli operaționale ridicate să aibă acces și la stimulente adecvate pentru investiții. În special, rețelele offshore pentru energia din surse regenerabile, care deservește dubla funcționalitate a interconectărilor de energie electrică și conectarea proiectelor de generare offshore din surse regenerabile, pot fi expuse unor riscuri mai mari decât proiectele comparabile de infrastructură terestră, datorită conectării lor intrinseci la activele de producție, ceea ce implică riscuri de reglementare, riscuri de finanțare precum necesitatea unor investiții anticipative, riscuri de piață și riscuri legate de utilizarea de noi tehnologii inovatoare.

- (70) Regulamentul (UE) 2022/869 a demonstrat valoarea adăugată a mobilizării de fonduri private prin intermediul unei asistențe financiare semnificative din partea Uniunii pentru a permite implementarea unor proiecte de importanță la nivelul Uniunii. Având în vedere situația economică și financiară și constrângerile bugetare, ar trebui să se acorde în continuare sprijin specific în temeiul cadrului financiar multianual, inclusiv în vederea reducerii riscurilor aferente proiectelor și a atragerii de investiții private, pentru a maximiza impactul finanțării publice și beneficiile acesteia pentru cetățenii Uniunii și pentru a atrage noi investitori în coridoarele și domeniile prioritare privind infrastructura energetică prevăzute în anexa I la prezentul regulament, menținând în același timp contribuția bugetară a Uniunii la un nivel minim.
- (71) Proiectele de interes comun ar trebui să fie eligibile pentru a beneficia de asistență financiară din partea Uniunii pentru studii și, în anumite condiții, pentru lucrări în temeiul Regulamentului (UE) 2021/1153 al Parlamentului European și al Consiliului³¹ sub formă de granturi sau de instrumente financiare inovatoare pentru a se asigura că se poate acorda sprijin personalizat acelor proiecte de interes comun care nu sunt viabile în cadrul de reglementare actual și în condițiile de piață existente. Este important să se evite orice denaturare a concurenței, îndeosebi între proiectele care contribuie la realizarea aceluiași coridor prioritar al Uniunii. O astfel de asistență financiară ar trebui să asigure sinergiile necesare cu alte fonduri ale Uniunii disponibile pentru finanțarea rețelelor inteligente de distribuție a energiei și cu mecanismul Uniunii de finanțare a energiei din surse regenerabile instituit prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1294 al Comisiei³².
- (72) Investițiilor pentru proiectele de interes comun ar trebui să li se aplice un raționament în trei etape. În primul rând, piața ar trebui să aibă prioritate la investiții. În al doilea rând, dacă piața nu realizează investiții, ar trebui analizate soluții de reglementare, ar trebui adaptat cadrul de reglementare relevant, dacă este necesar, și ar trebui asigurată aplicarea corectă a acestuia. În al treilea rând, în cazul în care primele două etape nu sunt suficiente pentru a asigura investițiile necesare pentru proiectele de interes

³¹ Regulamentul (UE) 2021/1153 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 iulie 2021 de instituire a Mecanismului pentru interconectarea Europei și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1316/2013 și (UE) nr. 283/2014 (JO L 249, 14.7.2021, p. 38, <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj>).

³² Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2020/1294 al Comisiei din 15 septembrie 2020 privind mecanismul Uniunii de finanțare a energiei din surse regenerabile (JO L 303, 17.9.2020, p. 1, http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/1294/oj).

comun, ar trebui să fie posibilă acordarea asistenței financiare din partea Uniunii dacă proiectul de interes comun îndeplinește criteriile de eligibilitate aplicabile.

- (73) Proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc nu ar trebui să fie eligibile pentru asistență financiară din partea Uniunii în cazul în care inițiatorii de proiecte, operatorii sau investitorii se află într-una dintre situațiile de excludere menționate la articolul 138 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 al Parlamentului European și al Consiliului³³, cum ar fi în cazul unei condamnări pentru fraudă, corupție sau conduită legată de o organizație infracțională. Ar trebui să fie posibil ca un proiect de interes comun să fie eliminat de pe lista Uniunii dacă includerea sa pe lista respectivă s-a făcut pe baza unor informații incorecte care au fost determinante pentru includerea respectivă sau dacă proiectul nu respectă dreptul Uniunii. În cazul unui proiect de interes comun situat în statele membre care beneficiază de o derogare în temeiul prezentului regulament, statele membre respective ar trebui să se asigure, atunci când sprijină orice cereri de finanțare în temeiul Regulamentului (UE) 2022/869 pentru astfel de proiecte, că proiectele respective nu aduc beneficii directe sau indirecte persoanelor sau entităților care se află într-una dintre situațiile de excludere menționate la articolul 138 din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509.
- (74) Granturile pentru lucrări legate de proiecte de interes reciproc ar trebui să fie disponibile în aceleași condiții ca și pentru proiectele de interes comun în cazul în care contribuie la obiectivele globale de politică în domeniul energiei și al climei ale Uniunii și în cazul în care obiectivele de decarbonizare ale țării terțe sunt în concordanță cu Acordul de la Paris.
- (75) Uniunea ar trebui să faciliteze proiectele energetice în regiunile defavorizate, mai puțin conectate, periferice, ultraperiferice sau izolate, astfel încât să permită accesul la rețelele energetice transeuropene pentru a accelera procesul de decarbonizare și a reduce dependența de combustibilii fosili.
- (76) În conformitate cu concluziile Consiliului European din 4 februarie 2011, potrivit cărora niciun stat membru nu ar trebui să rămână izolat de rețelele europene de gaz și electricitate după 2015 sau să se confrunte cu amenințări la adresa securității energetice din cauza absenței unor conexiuni adecvate, prezentul regulament urmărește să asigure accesul la rețelele energetice transeuropene prin încetarea izolării energetice a Ciprului și Maltei, care nu sunt încă interconectate la rețeaua transeuropeană de gaze. Respectivul obiectiv ar trebui atins permițând proiectelor în curs de dezvoltare sau de planificare cărora li s-a acordat statutul de proiect de interes comun în temeiul Regulamentului (UE) 2022/869 să își mențină statutul până când Cipru și Malta vor fi interconectate la rețeaua transeuropeană de gaze sau până la 31 decembrie 2029, oricare dintre acestea survine mai întâi. Pe lângă contribuția la dezvoltarea pieței energiei din surse regenerabile, la flexibilitatea și reziliența sistemului energetic și la securitatea aprovizionării, proiectele respective ar urma să asigure accesul la viitoarele piețe ale energiei, inclusiv la hidrogen, și ar urma să contribuie la realizarea obiectivelor globale de politică în domeniul energiei și al climei ale Uniunii.
- (77) Pentru a asigura coerența modificărilor propuse în temeiul prezentului regulament cu cadrul Uniunii privind piețele energiei electrice, gazelor și hidrogenului, se propun

³³ Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 septembrie 2024 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii (JO L, 2024/2509, 26.9.2024, <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

modificări corespunzătoare ale articolelor 3 și 11 din Regulamentul (UE) 2019/942 al Parlamentului European și al Consiliului³⁴, ale articolului 48 din Regulamentul (UE) 2019/943 și ale articolelor 60 și 61 din Regulamentul (UE) 2024/1789. Aceste modificări se referă la utilizarea scenariului central în planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, la luarea în considerare a soluțiilor fără cabluri și a altor alternative la extinderea sistemului și la clarificarea domeniului de aplicare temporal al planurilor. Așadar, este necesar ca regulamentele respective să fie modificate în consecință.

- (78) Pentru a asigura dezvoltarea în timp util a proiectelor de infrastructură energetică esențiale pentru Uniune, cea de a treia listă a Uniunii a proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc ar trebui să rămână în vigoare până la intrarea în vigoare a primei liste a proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc a Uniunii stabilite în temeiul prezentului regulament. În plus, pentru a permite dezvoltarea, monitorizarea și finanțarea proiectelor de interes comun de pe cea de a treia listă a Uniunii în temeiul Regulamentului (UE) 2022/869, anumite dispoziții ale Regulamentului (UE) 2022/869 ar trebui să rămână în vigoare și să producă efecte până la intrarea în vigoare a primei liste a proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc a Uniunii stabilite în temeiul prezentului regulament.
- (79) În vederea asigurării faptului că lista Uniunii se limitează la proiectele care contribuie cel mai mult la implementarea coridoarelor și a domeniilor prioritare strategice privind infrastructura energetică prevăzute în anexa I la prezentul regulament, competența de a adopta acte în conformitate cu articolul 290 din tratat ar trebui delegată Comisiei pentru modificarea anexelor la prezentul regulament, astfel încât să se instituie și să se revizuiască lista Uniunii, respectându-se totodată dreptul statelor membre de a aproba proiecte legate de teritoriile lor care sunt înscrise pe lista Uniunii.
- (80) Competența de a adopta acte în conformitate cu articolul 290 din tratat ar trebui delegată Comisiei pentru a elabora scenariul central, care stă la baza planificării rețelei la nivelul Uniunii.
- (81) Competența de a adopta acte în conformitate cu articolul 290 din tratat ar trebui delegată Comisiei pentru a specifica condițiile în care OTS pot utiliza veniturile din congestii și condițiile în care se consideră că obiectivul prevăzut la articolul 19 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (UE) 2019/943 este îndeplinit în mod corespunzător.
- (82) Este deosebit de important ca, în cursul activității sale pregătitoare, Comisia să organizeze consultări adecvate, inclusiv la nivel de experți, și ca respectivele consultări să se desfășoare în conformitate cu principiile prevăzute în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare³⁵. În special, pentru a se asigura o participare egală la pregătirea actelor delegate, Parlamentul European și Consiliul primesc toate documentele în același timp cu experții din statele membre, iar experții acestor instituții au acces sistematic la reuniunile grupurilor de experți ale Comisiei însărcinate cu pregătirea actelor delegate.

³⁴ Regulamentul (UE) 2019/942 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 de instituire a Agenției Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (JO L 158, 14.6.2019, p. 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/942/oj>).

³⁵ Acordul interinstituțional între Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană privind o mai bună legiferare (JO L 123, 12.5.2016, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2016/512/oj).

- (83) Discuțiile din cadrul grupurilor sunt esențiale pentru adoptarea de către Comisie a actelor delegate de stabilire a listei Uniunii. Prin urmare, este oportun ca, în măsura în care este posibil, Parlamentul European și Consiliul să fie informate cu privire la rezultatele reuniunilor grupurilor și să poată trimite experți la reuniunile acestora, în conformitate cu Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare. Ținând seama de necesitatea de a asigura realizarea obiectivelor prezentului regulament și având în vedere numărul de proiecte de pe listele Uniunii până în prezent, numărul total al proiectelor de pe lista Uniunii ar trebui să rămână gestionabil și, în consecință, nu poate depăși cu mult 220.
- (84) Prin urmare, Regulamentele (UE) 2019/942, (UE) 2019/943 și (UE) 2024/1789 ar trebui modificate în consecință, iar Regulamentul (UE) 2022/869 ar trebui abrogat.
- (85) Întrucât obiectivele prezentului regulament, și anume elaborarea și interoperabilitatea rețelelor energetice transeuropene și conectarea la aceste rețele, care contribuie la asigurarea atenuării schimbărilor climatice, în special realizarea Țintelor Uniunii privind energia și clima și a obiectivului neutralității climatice până cel târziu în 2050, și la asigurarea interconexiunilor, a securității energetice, a integrării piețelor și a sistemelor, a unei concurențe în beneficiul tuturor statelor membre și a unor prețuri accesibile la energie nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre, dar, având în vedere amploarea și efectele acțiunii propuse, acestea pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul respectiv, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru realizarea acestor obiective,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Articolul 1

Obiectul și domeniul de aplicare

1. Prezentul regulament stabilește linii directoare privind dezvoltarea și interoperabilitatea prompte ale coridoarelor și domeniilor prioritare privind infrastructurile energetice transeuropene (denumite în continuare „coridoarele și domeniile prioritare privind infrastructura energetică”), prevăzute în anexa I, care contribuie la asigurarea atenuării schimbărilor climatice, în special realizarea Țintelor Uniunii privind energia și clima și a obiectivului neutralității climatice până cel târziu în 2050, precum și la asigurarea interconexiunilor, a securității energetice, a integrării pieței și a sistemelor, a concurenței în beneficiul tuturor statelor membre și a unor prețuri accesibile la energie.
2. În special, prezentul regulament:
 - (a) reglementează identificarea proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc de pe lista Uniunii;

- (b) facilitează implementarea promptă a proiectelor de pe lista Uniunii, prin raționalizarea, coordonarea mai îndeaproape și accelerarea proceselor de acordare a autorizațiilor și prin îmbunătățirea transparenței și a participării publicului;
- (c) prevede norme privind alocarea transfrontalieră a costurilor și stimulente legate de risc pentru proiectele de pe lista Uniunii;
- (d) stabilește condițiile de eligibilitate pentru proiectele de pe lista Uniunii care vor beneficia de asistență financiară din partea Uniunii.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentului regulament, pe lângă definițiile din Regulamentele (UE) 2018/1999, (UE) 2019/942, (UE) 2019/943 și (UE) 2024/1789, din Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului³⁶ și din Directivele (UE) 2019/944 și (UE) 2024/1788, se aplică următoarele definiții:

- (1) „infrastructură energetică” înseamnă orice echipament sau instalație fizic(ă) care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute în anexa II, care este situat(ă) în Uniune sau care leagă Uniunea de țările terțe;
- (2) „blocaj în infrastructura energetică” înseamnă limitarea fluxurilor fizice dintr-un sistem energetic din cauza capacității insuficiente de transport, incluzând, printre altele, absența infrastructurii;
- (3) „decizie exhaustivă” înseamnă documentul obligatoriu, pus la dispoziția inițiatorilor de proiecte în scris sau în format electronic, care cuprinde sau conține decizia sau ansamblul deciziilor luate de o autoritate sau de autorități ale unui stat membru, cu excepția instanțelor judecătorești, care stabilește dacă un inițiator de proiect este autorizat sau nu să construiască infrastructura energetică pentru a realiza un proiect de interes comun sau un proiect de interes reciproc, având posibilitatea de a demara sau de a procura și demara lucrările de construcție necesare („gata de executarea construcției”), fără a aduce atingere niciunei decizii luate în contextul unei căi de atac administrative;
- (4) „proiect” înseamnă una sau mai multe linii, conducte, unități, echipamente sau instalații care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute în anexa II;
- (5) „proiect de interes comun” înseamnă un proiect care este necesar pentru implementarea coridoarelor și domeniilor prioritare privind infrastructura energetică prevăzute în anexa I și care face parte din lista Uniunii;
- (6) „proiect de interes reciproc” înseamnă un proiect inițiat de Uniune în cooperare cu o țară terță, care este sprijinit de guvernele țărilor direct afectate, contribuie la obiectivul Uniunii de realizare a neutralității climatice până în 2050, se află pe lista Uniunii și se încadrează într-una dintre categoriile de infrastructură pentru energie electrică prevăzute la punctul 1 litera (a), (d) sau (h) din anexa II

³⁶ Directiva (UE) 2018/2001 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (JO L 328, 21.12.2018, p. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).

și leagă sistemul de energie electrică al Uniunii de rețeaua de energie electrică a unei țări terțe sau se încadrează într-una dintre categoriile de infrastructură pentru hidrogen prevăzute la punctul 2 din anexa II sau se încadrează într-una dintre categoriile de infrastructură pentru CO₂ prevăzute la punctul 4 litera (a) sau (c) din anexa respectivă;

- (7) „proiecte concurente” înseamnă proiecte care abordează integral sau parțial aceeași nevoie în materie de infrastructură identificată;
- (8) „inițiator al proiectului” înseamnă oricare dintre următorii:
 - (a) un operator de transport și de sistem (OTS) sau un operator de distribuție (OD), un operator de rețea de hidrogen (HNO) ori alt operator sau investitor care elaborează un proiect de pe lista Uniunii;
 - (b) în cazul în care există mai mulți astfel de OTS, OD, HNO, alți operatori sau investitori sau orice grup format din aceste categorii de operatori, entitatea cu personalitate juridică în temeiul dreptului intern aplicabil, care a fost desemnată prin contract încheiat între aceștia și care are capacitatea de a-și asuma obligații juridice și datorii financiare în numele părților la contract;
- (9) „rețea electrică inteligentă” înseamnă o rețea de energie electrică, inclusiv pe insule care nu sunt interconectate sau nu sunt suficient conectate la rețelele energetice transeuropene, care permite integrarea într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor și controlul activ în ceea ce privește comportamentul și acțiunile tuturor utilizatorilor conectați la aceasta, inclusiv ale producătorilor, consumatorilor și prosumatorilor, pentru a asigura un sistem energetic eficient din punct de vedere economic și durabil, cu pierderi reduse și un nivel ridicat de integrare a surselor regenerabile de energie, de securitate a aprovizionării și de siguranță, și în care operatorul de rețea poate monitoriza digital acțiunile utilizatorilor conectați la aceasta, precum și tehnologiile informației și comunicațiilor pentru comunicarea cu operatorii de rețea, producătorii, instalațiile de stocare a energiei și consumatorii sau prosumatorii aferenți, în vederea transportului și a distribuției energiei electrice într-un mod durabil, eficient din punctul de vedere al costurilor și sigur;
- (10) „autoritate națională de reglementare” înseamnă o autoritate națională de reglementare desemnată în conformitate cu articolul 76 alineatul (1) din Directiva (UE) 2024/1788 sau o autoritate de reglementare la nivel național desemnată în conformitate cu articolul 57 din Directiva (UE) 2019/944;
- (11) „autoritate națională de reglementare relevantă” înseamnă autoritatea națională de reglementare din statele membre care găzduiesc proiectul și din statele membre cărora proiectul le aduce un impact pozitiv semnificativ;
- (12) „autoritate vizată” înseamnă o autoritate care, în temeiul dreptului intern, este competentă să emită diferite permise și autorizații legate de planificarea, proiectarea și construcția de bunuri imobile necesare pentru finalizarea unui proiect de interes comun sau a unui proiect de interes reciproc, inclusiv infrastructura energetică în sine, precum și autoritatea competentă să emită permise și autorizații legate de lucrările necesare pentru finalizarea proiectului;
- (13) „lucrări” înseamnă cumpărarea, furnizarea și implementarea de componente, sisteme și servicii, inclusiv programe informatice, realizarea activităților de

dezvoltare, reconfigurare, construcție și instalare aferente unui proiect, recepția instalațiilor și lansarea unui proiect;

- (14) „studii” înseamnă activitățile necesare pentru a pregăti implementarea proiectului, precum studiile pregătitoare, de fezabilitate, de evaluare, de testare și de validare, inclusiv programe informatice, și orice alte măsuri de asistență tehnică, inclusiv acțiunile prealabile de definire și de dezvoltare completă a unui proiect, precum și de luare a deciziilor privind finanțarea proiectului, cum ar fi recunoașterea amplasamentelor în cauză și pregătirea pachetului financiar;
- (15) „punere în funcțiune” înseamnă procesul de dare în exploatare a unui proiect, după ce acesta a fost construit;
- (16) „active dedicate hidrogenului” înseamnă infrastructura de hidrogen proiectată pentru utilizarea exclusivă sau transportul hidrogenului pur, fără a fi necesare lucrări de adaptare suplimentare, inclusiv rețele de conducte sau instalații de stocare nou construite, reconfigurate pornind de la activele bazate pe gaze naturale sau ambele;
- (17) „reconfigurare” înseamnă modernizarea tehnică sau modificarea infrastructurii existente de gaze naturale pentru a se asigura că aceasta este dedicată utilizării exclusive a hidrogenului;
- (18) „adaptarea la schimbările climatice” înseamnă un proces care asigură faptul că reziliența infrastructurii energetice la potențialele efecte negative ale schimbărilor climatice este obținută printr-o evaluare a vulnerabilității climatice și a riscurilor, inclusiv prin măsuri de adaptare relevante;
- (19) „soluții fără cabluri” înseamnă investiții în infrastructura energetică în energia electrică, care pot spori capacitatea disponibilă a rețelei sau pot îmbunătăți eficiența funcționării rețelei prin implementarea de tehnologii de îmbunătățire a rețelei, inclusiv de soluții digitale.

CAPITOLUL II

Proiecte de interes comun și proiecte de interes reciproc

Articolul 3

Lista proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc a Uniunii

1. Se înființează grupuri regionale (denumite în continuare „grupuri”), în conformitate cu procesul prevăzut în secțiunea 1 din anexa III. Componenta fiecărui grup are la bază fiecare coridor și domeniu prioritar și acoperirea geografică a acestora, în conformitate cu anexa I. Grupurile pot fuziona sau se pot reuni în diferite configurații, după caz. Configurația reuniunilor transregionale ale tuturor grupurilor este Grupul TEN-E. Competența decizională în cadrul grupurilor este limitată la statele membre și la Comisie (denumite împreună „organismul decizional”) și se bazează pe consens.
2. Grupul TEN-E adoptă regulamentul de procedură, având în vedere dispozițiile prevăzute în anexa III. Regulamentul de procedură respectiv se aplică tuturor grupurilor.

3. Organismul decizional al fiecărui grup adoptă o listă regională de proiecte, întocmită în conformitate cu: procesul prevăzut în secțiunea 2 din anexa III; contribuția fiecărui proiect la implementarea coridoarelor și domeniilor prioritare privind infrastructura energetică prevăzute în anexa I și îndeplinirea de către acestea a criteriilor prevăzute la articolul 4.

În cazul în care organismul decizional al unui grup își întocmește lista regională:

- (a) fiecare propunere individuală de proiect necesită aprobarea statelor membre al căror teritoriu este vizat de proiect; în cazul în care un stat membru nu își dă aprobarea, acesta prezintă organismului decizional motivele sale justificate;
 - (b) grupul ține seama de avizul Comisiei, pentru a asigura un număr total ușor de gestionat de proiecte pe lista Uniunii.
4. Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 23 pentru a completa prezentul regulament prin stabilirea listei Uniunii, sub rezerva articolului 172 al doilea paragraf din tratat.

Lista Uniunii trebuie să fie stabilită la fiecare doi ani, pe baza listelor regionale adoptate de către organismele decizionale ale grupurilor, în conformitate cu secțiunea 1 punctul 1 din anexa III, cu respectarea procedurii prevăzute la alineatul (3) din prezentul articol.

Comisia adoptă actul delegat de stabilire a primei liste a Uniunii în temeiul prezentului regulament până la 30 noiembrie 2029.

În cazul în care un act delegat adoptat de Comisie în temeiul prezentului alineat nu poate intra în vigoare din cauza unei obiecții exprimate fie de Parlamentul European, fie de Consiliu, în temeiul articolului 23 alineatul (6), Comisia convoacă grupurile imediat în vederea elaborării unor noi liste regionale care să țină seama de motivele obiecției. Comisia adoptă un nou act delegat de stabilire a listei Uniunii cât mai curând posibil.

5. Atunci când stabilește lista Uniunii prin combinarea listelor regionale menționate la alineatul (3), Comisia, ținând seama în mod corespunzător de deliberările grupurilor:
- (a) se asigură că sunt incluse numai proiectele care îndeplinesc criteriile menționate la articolul 4;
 - (b) asigură coerența transregională;
 - (c) ține seama de avizele statelor membre menționate în secțiunea 2 punctul 10 din anexa III;
 - (d) vizează înscrierea unui număr total de proiecte gestionabil pe lista Uniunii.
6. Proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică stabilite la punctul 1 literele (a), (b), (c), (d), (f) și (h) din anexa II, după caz, devin parte integrantă din planurile regionale de investiții relevante adoptate în conformitate cu articolul 34 din Regulamentul (UE) 2019/943 și din planurile naționale relevante de dezvoltare a rețelei pe 10 ani adoptate în conformitate cu articolul 51 din Directiva (UE) 2019/944. Proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică stabilite la punctul 2 din anexa II, după caz, devin parte integrantă din planul de dezvoltare a rețelei pentru hidrogen pe 10 ani în temeiul articolului 55 din Directiva (UE) 2024/1788 și din alte planuri naționale privind infrastructura, după caz. Acestor proiecte de interes comun și proiecte de interes

reciproc li se acordă cel mai înalt grad de prioritate posibil în cadrul fiecăruia dintre aceste planuri naționale. Prezentul alineat nu se aplică proiectelor concurente sau proiectelor care nu sunt suficient de avansate pentru a furniza o analiză cost-beneficiu specifică proiectului, astfel cum se menționează în secțiunea 2 punctul 1 litera (d) din anexa III.

7. Proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 1 literele (a), (b), (c), (d), (f) și (h) și la punctul 2 din anexa II, după caz, și care sunt proiecte concurente sau proiecte care nu sunt suficient de avansate pentru a furniza o analiză cost-beneficiu specifică proiectului, astfel cum se menționează în secțiunea 2 punctul 1 litera (d) din anexa III, pot fi incluse în planurile regionale de investiții relevante, în planurile naționale de dezvoltare a rețelei pe 10 ani și în alte planuri naționale de infrastructură, după caz, ca proiecte avute în vedere.

Articolul 4

Criterii pentru evaluarea proiectelor de către grupuri

1. Proiectele de interes comun trebuie să îndeplinească următoarele criterii generale:
 - (a) proiectul este necesar pentru cel puțin unul din coridoarele și domeniile prioritare privind infrastructura energetică prevăzute în anexa I;
 - (b) potențialele beneficii generale ale proiectului, evaluate în conformitate cu criteriile specifice relevante de la alineatul (3), depășesc costurile acestuia, inclusiv pe termen lung;
 - (c) proiectul îndeplinește oricare dintre următoarele criterii:
 - (i) implică cel puțin două state membre, traversând în mod direct sau indirect, prin interconectare cu o țară terță, frontiera dintre două sau mai multe state membre;
 - (ii) este situat pe teritoriul unui stat membru, fie terestru, fie offshore, inclusiv pe insule, și are un impact transfrontalier semnificativ conform punctului 1 din anexa IV.
2. Proiectul de interes reciproc îndeplinește toate criteriile generale următoare:
 - (a) proiectul contribuie în mod semnificativ la obiectivele menționate la articolul 1 alineatul (1) și la cele ale țării terțe, în special prin faptul că nu obstrucționează capacitatea țării terțe de a elimina treptat activele de generare pe bază de combustibili fosili pentru consumul său intern, și la durabilitate;
 - (b) potențialele beneficii generale ale proiectului, evaluate în conformitate cu criteriile specifice relevante de la alineatul (3), pentru Uniune sau cumulativ pentru partea contractantă la Comunitatea Energiei sau pentru țara SEE implicată direct în proiect, depășesc costurile acestuia pentru Uniune sau cumulativ pentru Uniune și partea contractantă la Comunitatea Energiei sau pentru țara SEE, după caz, inclusiv pe termen lung;
 - (c) proiectul conectează direct teritoriul a cel puțin unui stat membru cu teritoriul unei țări terțe, conectând direct statul membru relevant cu primul punct de racordare din rețeaua de energie electrică a țării terțe sau cu primul punct de

racordare la hidrogen sau la CO₂ din țara terță, și are un impact transfrontalier semnificativ, astfel cum se prevede la punctul 2 din anexa IV;

- (d) în ceea ce privește partea proiectului situată pe teritoriul unui stat membru, proiectul este în conformitate cu Directivele (UE) 2019/944 și (UE) 2024/1788 în cazul în care se încadrează în categoriile de infrastructură prevăzute la punctele 1 și 2 din anexa II la prezentul regulament;
- (e) țara terță implicată prezintă un nivel ridicat de convergență a cadrului de politici și sunt demonstrate mecanisme de asigurare a respectării legii pentru a sprijini obiectivele de politică ale Uniunii, în special pentru a asigura:
 - (i) buna funcționare a pieței interne a energiei din Uniune;
 - (ii) siguranța rețelei și siguranța aprovizionării în Uniune, bazate, printre altele, pe diverse surse, cooperare și solidaritate;
 - (iii) un sistem energetic, inclusiv producția, transportul și distribuția, în curs spre realizarea obiectivului neutralității climatice, în conformitate cu Acordul de la Paris și cu țintele Uniunii privind energia și clima pentru și obiectivul său privind neutralitatea climatică până în 2050, în special, prin evitarea relocării emisiilor de dioxid de carbon;
- (f) țara terță implicată sprijină statutul prioritar al proiectului, astfel cum se prevede la articolul 7, și alte investiții în țara terță necesare pentru materializarea beneficiilor proiectului, astfel cum se menționează la litera (b) de la prezentul alineat, și se angajează în mod explicit să respecte un calendar similar pentru punerea în aplicare accelerată și alte măsuri de sprijin în materie de politici și de reglementare, astfel cum se aplică proiectelor de interes comun din Uniune.

În ceea ce privește proiectele de stocare a dioxidului de carbon care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 4 litera (c) din anexa II, proiectul este necesar pentru a permite transportul transfrontalier și stocarea dioxidului de carbon, iar țara terță în care se află proiectul dispune de un cadru juridic adecvat, bazat pe mecanisme de asigurare a aplicării legii eficiente, pentru a se asigura că standardele și garanțiile se aplică proiectului, prevenind orice relocări ale emisiilor de dioxid de carbon. În ceea ce privește clima, sănătatea umană și ecosistemele se asigură siguranța și eficacitatea stocării permanente a dioxidului de carbon, care sunt cel puțin la același nivel cu cele prevăzute de dreptul Uniunii.

3. În cazul proiectelor de interes comun și al proiectelor de interes reciproc, după caz, care se încadrează în categorii specifice de infrastructură energetică, se aplică următoarele criterii specifice:
- (a) pentru proiectele de transport, distribuție și stocare a energiei electrice care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 1 literele (a), (b), (c), (d), (f) și (h) din anexa II, proiectul contribuie în mod semnificativ la durabilitate prin integrarea energiei din surse regenerabile în rețea, prin transportul sau distribuția energiei din surse regenerabile către principalele centre de consum și situri de stocare, precum și la limitarea restricțiilor de energie, după caz, și contribuie la cel puțin unul dintre următoarele criterii specifice:

- (i) integrarea pieței, printre altele prin eliminarea izolării energetice a cel puțin unui stat membru și reducerea blocajelor în infrastructura energetică, concurență, interoperabilitate și flexibilitatea sistemului;
 - (ii) securitatea aprovizionării, printre altele prin interoperabilitate, flexibilitatea sistemului, securitate cibernetică, conexiuni adecvate și operarea în siguranță și în mod fiabil a sistemului;
- (b) pentru proiectele de rețele electrice inteligente care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 1 litera (g) din anexa II, proiectul contribuie în mod semnificativ la durabilitate prin integrarea energiei din surse regenerabile în rețea și contribuie la cel puțin două dintre următoarele criterii specifice:
- (i) securitatea aprovizionării, inclusiv prin eficiența și interoperabilitatea transportului și distribuției energiei electrice în exploatarea zilnică a rețelei, evitarea congestiilor, precum și integrarea și implicarea utilizatorilor rețelei;
 - (ii) integrarea pieței, inclusiv prin exploatarea eficientă a sistemului și utilizarea interconexiunilor;
 - (iii) siguranța rețelei, flexibilitatea și calitatea aprovizionării, inclusiv prin adoptarea pe scară mai largă a inovării în ceea ce privește echilibrarea, piețele de flexibilități, securitatea cibernetică, monitorizarea, controlul sistemului și corectarea erorilor;
 - (iv) integrarea inteligentă a sectorului, fie în sistemul energetic, prin conectarea diversilor purtători de energie și sectoare, fie într-un mod mai larg, favorizând sinergiile și coordonarea dintre sectoarele energiei, transporturilor și telecomunicațiilor;
- (c) în cazul proiectelor care se încadrează în categoria de infrastructură prevăzută la punctul 1 litera (e) din anexa II, proiectul contribuie la următoarele criterii specifice:
- (i) securitatea aprovizionării, inclusiv prin protejarea activelor împotriva riscurilor și prin contribuția la măsurile identificate în temeiul articolelor 7 și 11 din Regulamentul (UE) 2019/941 privind pregătirea pentru riscuri în sectorul energiei electrice;
 - (ii) siguranța rețelei, inclusiv prin măsuri care să faciliteze un grad mai ridicat de securitate fizică și de securitate cibernetică, monitorizare și control al sistemului;
- (d) în ceea ce privește proiectele privind transportul și stocarea dioxidului de carbon care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 4 din anexa II, proiectul contribuie semnificativ la durabilitate, prin reducerea emisiilor de dioxid de carbon în instalațiile industriale conectate, și contribuie la toate criteriile specifice următoare:
- (i) evitarea emisiilor de dioxid de carbon, menținând în același timp securitatea aprovizionării;
 - (ii) creșterea rezilienței și a siguranței transportului și a stocării dioxidului de carbon;

- (iii) utilizarea eficientă a resurselor, prin conectarea de surse multiple de dioxid de carbon și situri de stocare prin infrastructuri comune și reducerea la minimum a presiunii asupra mediului și a riscurilor la adresa mediului;
- (e) pentru proiectele privind hidrogenul care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 2 din anexa II, proiectul contribuie în mod semnificativ la durabilitate, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, prin intensificarea utilizării hidrogenului din surse regenerabile sau a hidrogenului produs cu emisii scăzute de carbon, punând accent pe hidrogenul din surse regenerabile, în special în aplicațiile finale, cum ar fi sectoarele în care reducerea este dificilă, în care nu sunt fezabile soluțiile mai eficiente energetic, și prin sprijinirea generării de energie din surse regenerabile variabile, oferind flexibilitate, soluții de stocare, sau ambele, și proiectul contribuie semnificativ la cel puțin unul din următoarele criterii specifice:
- (i) integrarea pieței, inclusiv prin conectarea rețelelor de hidrogen existente sau emergente ale statelor membre sau contribuie în alt mod la crearea unei rețele la nivelul Uniunii pentru transportul și stocarea hidrogenului și asigură interoperabilitatea sistemelor conectate;
 - (ii) securitatea aprovizionării și flexibilitatea, printre altele prin conexiuni adecvate și prin facilitarea exploatării sigure și fiabile a sistemului;
 - (iii) concurența, inclusiv prin permiterea accesului la surse de aprovizionare multiple și la utilizatori de rețea multipli în mod transparent și nediscriminatoriu;
- (f) în cazul electrolizoarelor care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 3 din anexa II, proiectul contribuie în mod semnificativ la toate criteriile specifice următoare:
- (i) durabilitate, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și prin intensificarea utilizării hidrogenului din surse regenerabile sau a celui produs cu emisii scăzute de carbon, în special din surse regenerabile, precum și a combustibililor sintetici de aceeași origine;
 - (ii) securitatea aprovizionării, inclusiv prin contribuția la exploatarea sigură, eficientă și fiabilă a sistemului sau prin oferirea de soluții de stocare, de flexibilitate sau ambele, cum ar fi răspunsul părții de consum și serviciile de echilibrare;
 - (iii) încurajarea serviciilor de flexibilitate, precum consumul dispecerizabil și stocarea, facilitând integrarea inteligentă a sectorului energetic prin crearea de legături cu alți purtători de energie și cu alte sectoare.
4. În ceea ce privește proiectele care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la anexa II, criteriile prevăzute la alineatul (3) din prezentul articol se evaluează în conformitate cu indicatorii prevăzuți la punctele 3-8 din anexa IV.
5. Pentru a facilita evaluarea tuturor proiectelor care ar putea fi eligibile ca proiecte de interes comun și care ar putea fi incluse pe o listă regională, fiecare grup evaluează, în mod transparent și obiectiv, contribuția fiecărui proiect la implementarea aceluiași coridor sau domeniu prioritar în materie de infrastructură energetică. Fiecare grup își

stabilește metoda de evaluare pe baza contribuției globale la criteriile menționate la alineatul (3). Respectiva evaluare are ca rezultat un clasament al proiectelor pentru uzul intern al grupului. Nici lista regională, nici cea a Uniunii nu conțin clasamente, iar clasamentul menționat nu este folosit pentru niciun alt scop ulterior, cu excepția celui menționat în secțiunea 2 punctul 15 din anexa III.

Atunci când evaluează proiecte, pentru a asigura o metodă de evaluare coerentă între grupuri, fiecare grup acordă atenția cuvenită următoarelor aspecte:

- (a) caracterul imperios și contribuția fiecărui proiect propus pentru realizarea Țintelor Uniunii privind energia și clima și a obiectivului său privind neutralitatea climatică până în 2050, precum și a celor legate de integrarea pieței, concurență, durabilitate și securitatea aprovizionării;
- (b) complementaritatea fiecărui proiect propus cu alte proiecte propuse, inclusiv proiectele concurente sau potențial concurente;
- (c) sinergiile posibile cu coridoarele și domeniile tematice prioritare identificate în cadrul rețelelor transeuropene de transport și telecomunicații;
- (d) pentru proiectele propuse care sunt, la momentul evaluării, proiecte de pe lista Uniunii, progresele înregistrate în implementarea lor și respectarea de către acestea a obligațiilor de raportare și de transparență prevăzute în prezentul regulament;
- (e) orice proprietate directă sau indirectă a unei țări terțe în calitate de beneficiar, acționar sau beneficiar real în calitate de inițiator al proiectului în oricare dintre proiectele propuse.

În ceea ce privește proiectele de rețele electrice inteligente care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 1 litera (g) din anexa II și proiectele care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 1 litera (e) din anexa II, clasificarea se realizează pentru proiectele care afectează aceleași două state membre și se acordă atenția cuvenită și numărului de utilizatori afectați de proiect, consumului anual de energie și cotei energiei generate din surse nedispecerizabile din zona unde se află acești utilizatori.

Articolul 5

Implementarea și monitorizarea proiectelor de pe lista Uniunii

1. Inițiatorii proiectelor trebuie să elaboreze un plan de implementare pentru proiectele de pe lista Uniunii în termen de două luni de la includerea lor pe lista Uniunii, însoțit de un calendar care include toate elementele următoare:
 - (a) studii de fezabilitate și de proiectare, inclusiv studii de evaluare a riscurilor în ceea ce privește adaptarea la schimbările climatice și securitatea fizică și cibernetică, pe baza cerințelor Directivelor (UE) 2022/2557 și (UE) 2022/2555, după caz, precum și respectarea legislației de mediu și a principiului de „a nu prejudicia în mod semnificativ”;
 - (b) aprobarea din partea autorității de reglementare sau a oricărei alte autorități vizate;
 - (c) construcția și punerea în funcțiune;

- (d) procesul de acordare a autorizațiilor menționat la articolul 10 alineatul (9) litera (c).
2. OTS, OD, HNO și alți operatori cooperează în vederea facilitării dezvoltării de proiecte de pe lista Uniunii în zona lor.
 3. Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (denumită în continuare „agenția”) și grupurile implicate monitorizează progresele realizate în implementarea proiectelor de pe lista Uniunii și, dacă este necesar, fac recomandări pentru a facilita implementarea acestora. Grupurile pot solicita informații suplimentare în conformitate cu alineatele (4), (5) și (6), pot convoca întâlniri cu părțile relevante și pot invita Comisia să verifice la fața locului informațiile furnizate.
 4. Până la data de 31 decembrie a anului în care intră în vigoare și începe să producă efecte lista Uniunii în care este inclus proiectul și, ulterior, în fiecare an, inițiatorii proiectului trebuie să prezinte autorității naționale competente menționate la articolul 8 alineatul (1) un raport pentru fiecare proiect de interes comun și pentru fiecare proiect de interes reciproc pe care îl promovează.

Respectivul raport oferă detalii referitoare la:

- (a) progresele înregistrate în dezvoltarea, construcția și darea în exploatare a proiectului, astfel se prevede în planul de punere în aplicare menționat la alineatul (1) de la prezentul articol, în special în ceea ce privește procesul de acordare a autorizațiilor și procedura de consultare, precum și respectarea legislației de mediu, a principiului de „a nu aduce prejudicii semnificative” mediului, a măsurilor de adaptare la schimbările climatice luate și a măsurilor de atenuare luate ca urmare a riscurilor evaluate în ceea ce privește proiectul în temeiul articolului 5 alineatul (1) litera (a), după caz, și pe baza cerințelor Directivelor (UE) 2022/2557 și (UE) 2022/2555, după caz;
 - (b) după caz, întârzierile față de planul de implementare, motivele acestor întârzieri și detalii privind alte dificultăți întâlnite;
 - (c) după caz, un plan de implementare revizuit, cu scopul de a depăși întârzierile.
5. Până la data de 28 februarie a fiecărui an care urmează prezentării de către inițiatorul proiectului a raportului menționat la alineatul (4) de la prezentul articol, autoritățile competente menționate la articolul 8 alineatul (1) trebuie să prezinte agenției și grupului relevant raportul menționat la alineatul (4) de la prezentul articol, completat cu informații referitoare la progresele și, dacă este cazul, întârzierile în implementarea proiectelor de pe lista Uniunii situate pe teritoriul lor și procesul de acordare a autorizațiilor, inclusiv motivele unor astfel de întârzieri. Contribuția autorităților competente la raport trebuie să fie marcată în mod clar și redactată fără a modifica textul raportului prezentat de inițiatorii de proiecte.
 6. Până la data de 30 aprilie a fiecărui an în care ar trebui adoptată o nouă listă a Uniunii, agenția prezintă grupurilor un raport consolidat privind proiectele de pe lista Uniunii care intră în sfera de competență a autorităților naționale de reglementare, evaluând progresele înregistrate și modificările preconizate ale costurilor proiectelor și, după caz, formulând recomandări cu privire la modalitățile de depășire a întârzierilor și a dificultăților întâmpinate. Raportul consolidat respectiv evaluează, de asemenea, punerea în aplicare a articolului 3 alineatele (6) și (7) în ceea ce privește proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc.

În cazuri justificate corespunzător, agenția poate solicita de la autoritățile competente informații suplimentare necesare pentru îndeplinirea sarcinilor sale prevăzute la prezentul alineat.

7. Dacă punerea în funcțiune a unui proiect de pe lista Uniunii este întârziată față de planul de implementare din alte motive decât din motive imperative independente de voința inițiatorului proiectului, se aplică următoarele măsuri:
 - (a) în condițiile în care măsurile prevăzute la articolul 55 alineatul (7) litera (a), (b) sau (c) din Directiva (UE) 2024/1788 și la articolul 51 alineatul (7) literele (a), (b) sau (c) din Directiva (UE) 2019/944 sunt aplicabile în conformitate cu dreptul intern relevant, autoritățile naționale de reglementare se asigură că se efectuează investiția;
 - (b) dacă măsurile autorităților naționale de reglementare în temeiul literei (a) de la prezentul alineat nu sunt aplicabile, inițiatorul proiectului alege, în termen de 12 luni de la data punerii în funcțiune prevăzută în planul de implementare, o parte terță care să finanțeze sau să construiască întregul proiect sau o parte din acesta;
 - (c) dacă nu se alege o parte terță în conformitate cu litera (b), statul membru sau, atunci când statul membru a prevăzut acest lucru, autoritatea națională de reglementare poate, în termen de două luni de la expirarea perioadei menționate la litera (b), să desemneze o parte terță pentru finanțarea sau construirea proiectului, pe care inițiatorul proiectului trebuie să o accepte;
 - (d) dacă întârzierea față de data punerii în funcțiune din planul de implementare depășește 26 de luni, Comisia, cu condiția unui acord și în deplină cooperare cu statele membre în cauză, poate lansa o cerere de propuneri deschisă oricărei părți terțe capabile să devină inițiator al proiectului în vederea construirii proiectului în conformitate cu un calendar convenit;
 - (e) în cazul în care se aplică măsurile menționate la litera (c) sau (d), operatorul de sistem în a cărui zonă este situată investiția: furnizează operatorilor sau investitorilor de implementare sau părții terțe toate informațiile necesare pentru realizarea investiției; racordează noile active la rețeaua de transport sau, după caz, rețeaua de distribuție și, în general, depune toate eforturile pentru a facilita implementarea investiției și exploatarea și întreținerea sigură, fiabilă și eficientă a proiectului de pe lista Uniunii.
8. Un proiect de pe lista Uniunii poate fi eliminat de pe lista Uniunii în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 3 alineatul (4) dacă includerea sa pe lista respectivă s-a făcut pe baza unor informații incorecte care au reprezentat factorul determinant pentru includerea respectivă sau dacă proiectul nu respectă dreptul Uniunii.
9. Proiectele care nu se mai află pe lista Uniunii își pierd toate drepturile și obligațiile legate de statutul de proiect de interes comun sau proiect de interes reciproc prevăzute în prezentul regulament.

Cu toate acestea, un proiect care nu se mai află pe lista Uniunii, dar pentru care a fost acceptat un dosar de cerere spre examinare de către autoritatea competentă își menține drepturile și obligațiile stabilite la capitolul III, cu excepția cazului în care proiectul a fost eliminat de pe lista Uniunii din motivele prevăzute în alineatul (8) de la prezentul articol.

10. Prezentul articol nu aduce atingere niciunei forme de asistență financiară acordată oricărui proiect de pe lista Uniunii de către Uniune înainte de eliminarea proiectului de pe lista Uniunii.

Articolul 6

Coordonatorii europeni

1. Atunci când un proiect de interes comun sau un proiect de interes reciproc se confruntă cu dificultăți semnificative legate de implementare, Comisia poate desemna, în acord cu statul membru implicat, un coordonator european pentru o perioadă de până la un an, care poate fi prelungită de două ori.
2. Coordonatorul european:
 - (a) promovează proiectele pentru care a fost desemnat coordonator european, precum și dialogul transfrontalier între inițiatorii proiectelor și toate părțile interesate implicate;
 - (b) ajută și coordonează toate părțile, dacă este cazul, să consulte părțile interesate implicate, discutând rute alternative, după caz, și să obțină autorizațiile necesare pentru proiecte;
 - (c) dacă este cazul, oferă consiliere inițiatorilor proiectelor cu privire la finanțarea proiectului;
 - (d) asigură acordarea de către statele membre în cauză a sprijinului adecvat și a conducerii strategice pentru pregătirea și implementarea proiectelor;
 - (e) începând de la data desemnării sale, transmite Comisiei în fiecare an și, dacă este cazul, la terminarea mandatului său, un raport privind progresele înregistrate de proiecte și privind dificultățile și obstacolele care ar putea conduce la întâzieri semnificative ale punerii în funcțiune a proiectelor; după caz, raportul trebuie să facă recomandări pentru depășirea obstacolelor și a dificultăților.

Comisia transmite Parlamentului European și grupurilor implicate raportul coordonatorului european menționat la litera (e) de la primul paragraf.

3. Coordonatorul european este ales printr-un proces deschis, nediscriminatoriu și transparent și pe baza experienței candidatului legate de sarcinile specifice cu care este însărcinat pentru proiectele respective.
4. În decizia prin care este desemnat un coordonator european se specifică caietul de sarcini care detaliază durata mandatului, sarcinile specifice și termenele corespunzătoare, precum și metodologia care trebuie urmată. Efortul de coordonare trebuie să fie proporțional cu complexitatea și costurile estimate ale proiectelor.
5. Statele membre interesate cooperează pe deplin cu coordonatorul european în executarea sarcinilor prevăzute la alineatele (2) și (4).

CAPITOLUL III

Autorizare și participarea publicului

Articolul 7

Statutul prioritar al proiectelor de pe lista Uniunii

1. Lista Uniunii stabilește, în sensul oricăror decizii emise în cadrul procesului de acordare a autorizațiilor, necesitatea proiectelor de pe lista Uniunii din perspectiva politicii energetice și a climei, fără a aduce atingere locației exacte, rutei sau tehnologiei proiectului.

Primul paragraf nu se aplică proiectelor concurente sau proiectelor care nu sunt suficient de avansate pentru a furniza o analiză cost-beneficiu specifică proiectului, astfel cum se menționează în secțiunea 2 punctul 1 litera (d) din anexa III.

2. Pentru a se asigura o prelucrare administrativă eficientă a dosarelor de cerere privind proiectele de pe lista Uniunii, inițiatorii proiectelor și toate autoritățile vizate se asigură că dosarele respective se bucură de cel mai rapid tratament posibil, în conformitate cu dreptul Uniunii și cu dreptul intern.
3. Proiectele de pe lista Uniunii au statutul de proiecte de cea mai mare importanță națională posibilă, în cazul în care un astfel de statut există în dreptul intern, și sunt tratate ca atare în procesul de acordare a autorizațiilor, inclusiv în cele referitoare la evaluările de mediu, la amenajarea teritoriului, la obținerea drepturilor de trecere și la exproprierea terenurilor necesare.
4. Toate procedurile de soluționare a litigiilor, litigiile, căile de atac și acțiunile judiciare legate de proiectele de pe lista Uniunii în fața oricăror instanțe, tribunale și comisii naționale, inclusiv medierea sau arbitrajul, în cazul în care acestea există în dreptul intern, sunt considerate urgente, dacă și în măsura în care dreptul intern prevede astfel de proceduri de urgență.
5. În ceea ce privește impactul asupra mediului abordat la articolul 6 alineatul (4) din Directiva 92/43/CEE și la articolul 4 alineatul (7) din Directiva 2000/60/CE, cu condiția să fie îndeplinite toate condițiile prevăzute în directivele respective, proiectele de pe lista Uniunii care se încadrează în categoriile de infrastructură menționate la punctele 2, 3 și 4 din anexa II la prezentul regulament sunt considerate proiecte de interes public din perspectiva politicii energetice și pot fi considerate ca fiind de interes public superior.

Dacă este necesar avizul Comisiei în conformitate cu articolul 6 alineatul (4) din Directiva 92/43/CEE, Comisia și autoritatea națională competentă menționată la articolul 8 din prezentul regulament se asigură că decizia privind interesul public superior al proiectului este luată în termenele stabilite la articolul 10 alineatele (1) și (2) din prezentul regulament.

Primul și al doilea paragraf nu se aplică proiectelor concurente sau proiectelor care nu sunt suficient de avansate pentru a furniza o analiză cost-beneficiu specifică proiectului, astfel cum se menționează în secțiunea 2 punctul 1 litera (d) din anexa III.

6. Până la obținerea neutralității climatice la nivelul Uniunii, în cadrul procedurii de acordare a autorizațiilor, planificarea, construcția și exploatarea proiectelor care se încadrează în categoria de infrastructură menționată la punctul 1 din anexa II intră sub incidența dispoziției de la articolul 8 alineatul (8) din Directiva (UE) 2019/944 și sunt considerate a fi de interes public superior și a fi în serviciul sănătății și siguranței publice atunci când se pun în balanță interesele juridice în cazuri individuale în sensul articolului 6 alineatul (4) și al articolului 16 alineatul (1) litera (c) din Directiva 92/43/CEE, al articolului 4 alineatul (7) din Directiva 2000/60/CE și al articolului 9 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2009/147/CE. În împrejurări speciale și bine justificate, statele membre pot limita aplicarea prezumției la anumite părți ale teritoriului lor, la anumite tipuri de tehnologii sau la proiecte cu anumite caracteristici tehnice.

Statele membre trebuie să se asigure că, în procesul de planificare și de acordare a autorizațiilor, se acordă prioritate construirii și exploatării proiectelor care se încadrează în categoria de infrastructură menționată la punctul 1 din anexa II atunci când se pun în balanță interesele juridice în cazuri individuale în alte scopuri decât cele menționate la primul paragraf, cu excepția patrimoniului cultural, pe baza unor criterii juridice pentru a asigura o punere în aplicare armonizată.

Primul paragraf nu se aplică proiectelor concurente sau proiectelor care nu sunt suficient de avansate pentru a furniza o analiză cost-beneficiu specifică proiectului, astfel cum se menționează în secțiunea 2 punctul 1 litera (d) din anexa III.

7. Până la obținerea neutralității climatice la nivelul Uniunii, în ceea ce privește proiectele de pe lista Uniunii care se încadrează în categoriile de infrastructură menționate la punctul 1 din anexa II la prezentul regulament și care sunt incluse în mod expres într-un plan național de dezvoltare care a făcut obiectul unei evaluări strategice de mediu în conformitate cu Directiva 2001/42 și, în cazul în care este probabil să aibă un impact semnificativ asupra siturilor Natura 2000, al evaluării corespunzătoare în temeiul articolului 6 alineatul (3) din Directiva 92/43/CEE, statele membre pot, în măsura în care proiectul respectă și nu depășește cadrul planului național de dezvoltare evaluat:

- (a) să scutească aceste proiecte de evaluarea impactului asupra mediului în temeiul articolului 2 alineatul (1) din Directiva 2011/92/UE și
- (b) să excepteze proiectele respective de la evaluarea implicațiilor lor pentru siturile Natura 2000 în temeiul articolului 6 alineatul (3) din Directiva 92/43/CEE și de la evaluarea implicațiilor lor asupra protecției speciilor în temeiul articolului 12 alineatul (1) din Directiva 92/43/CEE și al articolului 5 din Directiva 2009/147/CE.

Pentru proiectele situate în situri Natura 2000 și în zone desemnate în cadrul sistemelor naționale de protecție pentru conservarea naturii și a biodiversității sau care traversează astfel de situri, derogările menționate la primul paragraf se aplică numai în cazul în care nu există alternative proporționale pentru implementarea lor, ținând seama de obiectivele sitului. Proiectele menționate în anexa II punctul 1 litera (c) exclud siturile Natura 2000 și zonele desemnate în cadrul sistemelor naționale de protecție.

8. În cazul în care statele membre aplică derogările prevăzute la alineatul (7), acestea se asigură că normele privind măsurile eficiente de atenuare care urmează să fie adoptate pentru proiectele de pe lista Uniunii care se încadrează în categoriile de infrastructură

menționate la punctul 1 din anexa II sunt identificate pe baza planului național de dezvoltare, pentru a evita impactul negativ asupra mediului care poate apărea sau, dacă acest lucru nu este posibil, pentru a-l atenua în mod semnificativ. Statele membre se asigură că măsurile de atenuare adecvate sunt aplicate în timp util pentru a asigura respectarea obligațiilor prevăzute la articolul 6 alineatul (2) din Directiva 92/43/CEE și la articolul 4 alineatul (1) litera (a) punctul (i) din Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și pentru a evita deteriorarea și a atinge o stare ecologică bună sau un potențial ecologic bun în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) litera (a) din Directiva 2000/60/CE.

Respectarea normelor menționate la primul paragraf de la prezentul alineat și punerea în aplicare a măsurilor de atenuare adecvate de către proiectele individuale conduc la prezumția că proiectele nu încalcă dispozițiile menționate la paragraful respectiv, fără a aduce atingere alineatului (10) de la prezentul articol.

9. Statele membre asigură participarea publicului în ceea ce privește planul național de dezvoltare în conformitate cu articolele 6 și 7 din Directiva 2001/42/CE, inclusiv identificarea publicului afectat sau care ar putea fi afectat, precum și a statelor membre care ar putea fi afectate de implementarea planului respectiv și a proiectelor de pe lista Uniunii care se încadrează în categoriile de infrastructură menționate la punctul 1 din anexa II la prezentul regulament incluse în planul respectiv.
10. În cazul proiectelor pentru care statele membre decid să aplice derogări în temeiul alineatului (7), autoritățile competente efectuează o examinare pentru a identifica:
 - (a) dacă este probabil ca proiectul să aibă efecte negative semnificative, care nu au fost identificate în cursul evaluării de mediu a planului național de dezvoltare, efectuată în temeiul Directivei 2001/42/CE și, după caz, al Directivei 92/43/CEE.
 - (b) dacă proiectul intră sub incidența articolului 7 din Directiva 2011/92/UE și a articolului 2 din Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier din cauza probabilității ca acesta să aibă efecte semnificative asupra mediului într-un alt stat membru sau din cauza cererii unui stat membru care ar putea fi afectat în mod semnificativ.

Examinarea menționată la primul paragraf se finalizează în termen de 45 de zile de la notificarea inițiatorului proiectului menționată la articolul 10 alineatul (5).

11. În cazul în care un proiect de pe teritoriul unui stat membru poate avea efecte semnificative asupra mediului din alte state membre, statul membru în care este situat proiectul asigură aplicarea articolului 7 din Directiva 2011/92/UE și a articolelor 2-7 din Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier.
12. În cazul în care procesul de examinare identifică o probabilitate ridicată ca un proiect să genereze efecte negative neprevăzute semnificative, astfel cum se menționează la alineatul (10) de la prezentul articol, autoritățile competente informează inițiatorul proiectului că sunt necesare evaluările menționate la alineatul (7) literele (a) și (b) de la prezentul articol și se asigură că, pe baza datelor existente, se aplică măsuri de atenuare adecvate și proporționale pentru aceste proiecte, pentru a asigura conformitatea cu articolul 12 alineatul (1) din Directiva 92/43/CEE și cu articolul 5 din Directiva 2009/147/CE. În cazul în care nu este posibil să fie aplicate astfel de măsuri de atenuare, autoritățile competente se asigură că inițiatorii de proiect adoptă măsuri compensatorii adecvate pentru a contracara efectele respective, care, dacă nu

sunt disponibile alte măsuri compensatorii proporționale, pot lua forma unei compensații financiare pentru programele de protecție a speciilor cu scopul de a asigura sau a îmbunătăți starea de conservare a speciilor afectate.

13. Atunci când se evaluează dacă există soluții alternative satisfăcătoare la proiectele de pe lista Uniunii care se încadrează în categoriile de infrastructură menționate la punctele 2, 3 și 4 din anexa II la prezentul regulament în sensul articolului 6 alineatul (4) și al articolului 16 alineatul (1) din Directiva 92/43/CEE, al articolului 4 alineatul (7) litera (d) din Directiva 2000/60/CE și al articolului 9 alineatul (1) din Directiva 2009/147/CE, condiția privind absența unor alternative satisfăcătoare este îndeplinită în cazul în care nu există soluții alternative satisfăcătoare care să permită atingerea aceluiași obiectiv al proiectului în cauză, în ceea ce privește dezvoltarea aceleiași capacități prin aceeași tehnologie în același interval de timp sau într-un interval de timp similar și fără a genera costuri semnificativ mai mari.
14. Atunci când aplică măsuri compensatorii pentru proiectele de pe lista Uniunii care se încadrează în categoriile de infrastructură menționate la punctele 2, 3 și 4 din anexa II la prezentul regulament în sensul articolului 6 alineatul (4) din Directiva 92/43/CEE, statele membre pot, în cazuri justificate și dacă se poate demonstra în mod rezonabil că planul sau proiectul nu va afecta în mod ireversibil procesele ecologice esențiale pentru menținerea structurii și a funcțiilor sitului și va compromite coerența globală a rețelei Natura 2000 înainte de instituirea măsurilor compensatorii, să permită aplicarea unor astfel de măsuri compensatorii în paralel cu punerea în aplicare a proiectului. În conformitate cu principiul precauției, statele membre pot permite ca aceste măsuri compensatorii să fie adaptate în timp, în funcție de probabilitatea ca efectele negative semnificative să apară pe termen scurt, mediu sau lung.
15. În ceea ce privește evaluarea, soluțiile alternative satisfăcătoare la proiectele care se încadrează în categoria de infrastructură menționată la punctul 1 din anexa II la prezentul regulament și punerea în aplicare a măsurilor compensatorii pentru proiectele respective, se aplică articolul 8a din Directiva (UE) 2019/944.

Articolul 8

Organizarea procesului de acordare a autorizațiilor

1. Fiecare stat membru se asigură că o singură autoritate națională competentă este responsabilă pentru:
 - (a) a acționa ca punct unic de contact pentru inițiatorii proiectelor în procesul de acordare a autorizațiilor, răspunzând la întrebările acestora, mediind toate contactele cu autoritățile în cauză și sprijinindu-le cu cunoștințe și informații care vizează cel mai rapid proces posibil;
 - (b) primirea cererilor de acordare a autorizațiilor din partea inițiatorilor proiectelor de pe lista Uniunii și a tuturor documentelor relevante în format electronic și diseminarea acestora în rândul autorităților în cauză;
 - (c) facilitarea și coordonarea procesului de acordare a autorizațiilor pentru proiectele de pe lista Uniunii de pe teritoriul lor cu alte autorități în cauză, stabilind, în cooperare cu acestea, autorizațiile, permisele și evaluările necesare pentru a finaliza procesul de acordare a autorizațiilor și pentru a ajunge la o decizie exhaustivă în conformitate cu alineatul (3). Aceasta include domeniul

de aplicare și nivelul de detaliu al studiilor, al evaluării și al documentației pe care inițiatorii proiectelor trebuie să le prezinte;

- (d) cooperarea și comunicarea cu autoritățile naționale competente din alte state membre pentru a facilita și a coordona procesul de acordare a autorizațiilor pentru proiectele de pe lista Uniunii de pe teritoriul lor și cu autoritățile de autorizare din țări terțe în ceea ce privește proiectele de interes reciproc, inclusiv: alinierea consultărilor publice pentru proiectele transfrontaliere, în conformitate cu articolul 9 alineatul (5); schimbul de informații cu privire la impacturile transfrontaliere semnificative probabile, în conformitate cu articolul 9 alineatul (6); alinierea calendarului și a cerințelor privind studiile, permisele sau autorizațiile care urmează să fie efectuate și organizarea procedurii prealabile depunerii cererii în conformitate cu articolul 10 alineatul (9);
- (e) monitorizarea dezvoltării și a întârzierilor proiectelor de pe lista Uniunii de pe teritoriul asupra căruia dețin responsabilitatea, inclusiv prin primirea și aprobarea rapoartelor prezentate de inițiatorii de proiecte în conformitate cu articolul 5 alineatul (4) și prin raportarea către agenție și grupurile relevante cu privire la dezvoltarea și întârzierile proiectelor de pe lista Uniunii situate pe teritoriul lor în conformitate cu articolul 5 alineatul (5).

În cazul actualizării sau al modificării autorității naționale competente desemnate, statele membre trebuie să informeze Comisia de îndată ce se decide modificarea și să informeze când produc efecte aceste modificări.

2. Responsabilitățile autorității naționale competente menționate la alineatul (1) și atribuțiile acesteia pot fi delegate către o altă autoritate, pentru fiecare proiect de pe lista Uniunii sau pentru fiecare categorie specifică de proiecte de pe lista Uniunii sau în funcție de zona geografică, cu condiția ca:

- (a) autoritatea națională competentă să notifice Comisiei delegarea respectivă, iar informațiile conținute în aceasta să fie ușor accesibile publicului, inclusiv pe site-ul menționat la articolul 9 alineatul (7);
- (b) o singură autoritate este responsabilă pentru fiecare proiect sau categorie de proiecte de pe lista Uniunii și să fie singurul punct de contact pentru inițiatorii de proiecte, asumându-și toate responsabilitățile în procesul care conduce la luarea deciziei exhaustive în termenul legal prevăzut la articolul 10 alineatul (2) și să coordoneze transmiterea tuturor documentelor și informațiilor relevante, inclusiv către orice altă autoritate vizată;
- (c) indiferent de delegare, autoritatea națională competentă rămâne responsabilă de agregarea rapoartelor prezentate de inițiatorii de proiecte în conformitate cu articolul 5 alineatul (4) și de raportarea către agenție și grupurile relevante în conformitate cu articolul 5 alineatul (5).

Autoritatea națională competentă își poate rezerva și responsabilitatea de a stabili termene, fără a aduce atingere termenelor stabilite la articolul 10 alineatele (1) și (2).

3. Autoritatea națională competentă asigură emiterea deciziei exhaustive în termenele prevăzute la articolul 10 alineatele (1) și (2).

Statele membre aleg dintre următoarele sisteme, ținând seama de sistemul cel mai eficace din perspectiva dreptului intern, de particularitățile procesului național de planificare și de acordare a autorizațiilor și dacă acesta poate fi pus în aplicare într-un

mod care să contribuie la emiterea în cel mai eficient mod și în timp util a deciziei exhaustive:

- (a) sistemul integrat:
 - (i) decizia exhaustivă este emisă de către autoritatea națională competentă și reprezintă singura decizie obligatorie din punct de vedere juridic care rezultă din procedura legală de autorizare;
 - (ii) atunci când în proiect sunt implicate alte autorități, acestea pot emite, în conformitate cu dreptul intern, un aviz care poate fi utilizat drept contribuție la procedură, fiind luat în considerare de către autoritatea națională competentă;
- (b) sistemul coordonat:
 - (i) decizia exhaustivă cuprinde mai multe decizii individuale obligatorii din punct de vedere juridic emise de mai multe autorități în cauză și este coordonată la nivel central de autoritatea națională competentă;
 - (ii) autoritatea națională competentă poate constitui un grup de lucru în care sunt reprezentate toate autoritățile implicate, pentru a stabili examinarea sau programul detaliat pentru procesul de acordare a autorizațiilor, în conformitate cu articolul 10 alineatul (9) litera (b), precum și pentru a monitoriza și a coordona implementarea respectivului program;
 - (iii) după consultarea celorlalte autorități implicate, autoritatea națională competentă stabilește, de la caz la caz, un termen rezonabil în care se emit deciziile individuale, cu scopul de a reduce la minimum durata procesului, fără a aduce atingere termenelor prevăzute la articolul 10 alineatele (1) și (2);
 - (iv) autoritatea națională competentă poate lua o decizie individuală în numele unei alte autorități vizate dacă decizia autorității respective nu este prezentată în termenul stabilit și dacă întârzierea nu are o justificare adecvată. De asemenea, autoritatea națională competentă poate să nu țină seama de o decizie individuală a unei alte autorități vizate, dacă consideră că decizia respectivă nu este argumentată suficient în ceea ce privește elementele de probă pe baza cărora autoritatea în cauză a luat decizia;
- (c) sistemul colaborativ:
 - (i) decizia exhaustivă cuprinde mai multe decizii individuale, obligatorii din punct de vedere juridic, emise de mai multe autorități vizate, care sunt coordonate de autoritatea națională competentă;
 - (ii) autoritatea națională competentă poate constitui un grup de lucru în care sunt reprezentate toate autoritățile implicate, pentru a stabili examinarea sau programul detaliat pentru procesul de acordare a autorizațiilor, în conformitate cu articolul 10 alineatul (9), precum și pentru a monitoriza și a coordona implementarea respectivului program;
 - (iii) după consultarea celorlalte autorități implicate, autoritatea națională competentă stabilește, de la caz la caz, un termen rezonabil în care se emit deciziile individuale, cu scopul de a reduce la minimum durata

procesului, fără a aduce atingere termenelor stabilite la articolul 10 alineatele (1) și (2);

- (iv) autoritatea națională competentă monitorizează respectarea termenelor de către autoritățile în cauză și, în caz de întârzieri, ia măsuri cu scopul de a reduce la minimum durata procesului;
- (v) atunci când un stat membru alege un sistem colaborativ, acesta informează Comisia cu privire la motivele sale.

În conformitate cu sistemul de autorizare ales de statele membre, autoritățile vizate fie deleagă competențele necesare autorității naționale competente, fie facilitează cooperarea și colaborarea cu autoritatea națională competentă pentru a asigura emiterea deciziei exhaustive în termenele stabilite la articolul 10 alineatele (1) și (2).

În cazul în care o autoritate vizată estimează că nu va emite o decizie individuală în termenul stabilit, autoritatea respectivă informează imediat autoritatea națională competentă, indicând motivele întârzierii. Ulterior, autoritatea națională competentă stabilește un nou termen pentru emiterea deciziei individuale respective, în conformitate cu termenele generale stabilite la articolul 10 alineatele (1) și (2).

4. Statele membre pot aplica sistemele în conformitate cu alineatul (3) pentru proiectele terestre și offshore de pe lista Uniunii.

În cazul proiectelor de pe lista Uniunii care sunt legate în mod intrinsec de active de producție, cum ar fi proiectele incluse în categoriile de infrastructură prevăzute la punctul 1 litera (b) sau (h) din anexa II, autoritatea națională competentă este responsabilă de coordonarea procesului de acordare a autorizațiilor pentru proiectul respectiv de pe lista Uniunii cu autorizarea activelor de producție, astfel încât termenele să fie coerente și să vizeze împreună autorizarea cât mai eficientă și în timp util a tuturor activelor legate de proiect.

5. În cazul în care un proiect de pe lista Uniunii este situat pe teritoriul a două sau mai multe state membre, autoritățile lor naționale competente numesc în comun pe una dintre acestea să acționeze ca punct unic de contact, responsabil cu facilitarea schimbului de informații între autoritățile naționale competente și alte autorități vizate cu privire la procesul de acordare a autorizațiilor, precum și cu emiterea deciziilor exhaustive finale în cooperare cu celelalte autorități naționale competente vizate.

Statele membre depun eforturi pentru a prevedea o procedură comună care să faciliteze cooperarea dintre autoritățile lor naționale competente în cauză, să creeze sinergii procedurale și să alinieze termenele pentru a facilita procesul de acordare a autorizațiilor pentru proiecte, în special în ceea ce privește evaluarea impactului asupra mediului, precum și consultările publice necesare în temeiul articolului 9.

La cererea statelor membre, Comisia joacă rolul de facilitator pentru a sprijini cooperarea dintre autoritățile naționale competente vizate. Comisia facilitează ajungerea la un acord cu privire la o procedură comună unificată prin emiterea unui aviz și formularea de recomandări cu privire la aspectele procedurale.

Transparența și participarea publicului

1. Până la 24 octombrie 2027, statul membru sau autoritatea națională competentă publică, după caz, în colaborare cu alte autorități vizate, un manual de procedură actualizat privind procesul de acordare a autorizațiilor aplicabil proiectelor de pe lista Uniunii, incluzând cel puțin informațiile menționate la punctul 1 din anexa VI. Manualul nu este obligatoriu din punct de vedere juridic, dar face referire la dispozițiile juridice relevante sau le citează. Autoritățile naționale competente cooperează și identifică sinergii, după caz, cu autoritățile din țările învecinate în vederea alinierii termenelor și a facilitării procesului de acordare a autorizațiilor pentru proiecte, inclusiv pentru elaborarea manualului de proceduri.
2. Fără a aduce atingere cerințelor privind participarea publicului din cadrul legislației de mediu, cerințelor din Convenția de la Aarhus, Convenția de la Espoo și din dreptul Uniunii aplicabil, toate părțile implicate în procesul de acordare a autorizațiilor respectă principiile privind participarea publicului prevăzute la punctul 3 din anexa VI.
3. Într-un termen cu caracter orientativ de trei luni de la inițierea procesului de acordare a autorizațiilor în temeiul articolului 10 alineatul (5), inițiatorul proiectului elaborează și prezintă autorității naționale competente un concept privind participarea publicului, respectând procesul definit în manualul menționat la alineatul (1) de la prezentul articol și în conformitate cu liniile directoare stabilite în anexa VI.
4. Autoritatea națională competentă solicită modificări sau aprobă conceptul privind participarea publicului în termen de trei luni de la primirea conceptului, luând în considerare, fără a fi necesară repetarea, orice formă de participare și consultare a publicului care a avut loc înainte de demararea procesului de acordare a autorizațiilor, cu condiția ca participarea și consultarea publice respective să fi îndeplinit cerințele de la prezentul articol.

Atunci când inițiatorul proiectului are intenția de a modifica semnificativ un concept aprobat privind participarea publicului, acesta informează autoritatea națională competentă în acest sens. În acest caz, autoritatea națională competentă poate solicita modificări suplimentare.
5. În cazul în care acest lucru nu este deja necesar în temeiul dreptului intern, inițiatorul proiectului efectuează cel puțin o consultare publică într-un stadiu incipient, înainte de depunerea cererii finale și complete de autorizare la autoritatea națională competentă în temeiul articolului 10 alineatul (10). Consultarea publică poate fi efectuată în combinație cu orice consultare publică după depunerea cererii de aprobare de dezvoltare în temeiul articolului 6 alineatul (2) din Directiva 2011/92/UE.
6. Consultarea publică prevăzută la alineatul anterior trebuie să respecte cerințele minime stabilite la punctul 5 din anexa VI și informează părțile interesate menționate la punctul 3 litera (a) din anexa VI cu privire la proiect într-un stadiu incipient și contribuie la identificarea celei mai adecvate locații, traiectorii sau tehnologii, incluzând, după caz, având în vedere considerațiile adecvate privind adaptarea la schimbările climatice și securitatea proiectului, toate impacturile relevante în temeiul dreptului Uniunii și al dreptului intern, precum și aspectele relevante care trebuie abordate în dosarul de cerere.

7. Fără a aduce atingere normelor procedurale și de transparență din statele membre, inițiatorii proiectelor publică pe site-ul menționat la alineatul (10) un raport care rezumă rezultatele activităților legate de participarea publicului în ceea ce privește proiectul, inclusiv orice activități anterioare consultării publice timpurii, și explică modul în care opiniile exprimate în cadrul consultărilor publice au fost luate în considerare, indicând modificările aduse locației, traiectoriei și concepției proiectului sau indicând motivele pentru care opiniile respective nu au fost luate în considerare.
Inițiatorul proiectului prezintă raportul împreună cu dosarul de autorizare autorității naționale competente. Decizia exhaustivă ține seama în mod corespunzător de rezultatul acestui raport.
8. Pentru proiectele transfrontaliere care implică două sau mai multe state membre, consultările publice organizate în temeiul alineatului (5) în fiecare stat membru implicat trebuie să aibă loc, în măsura posibilului, la o diferență de cel mult două luni una față de cealaltă și, dacă este posibil, trebuie să fie combinate.
9. Pentru proiectele care ar putea avea un impact transfrontalier semnificativ în unul sau mai multe state membre învecinate, cărora li se aplică articolul 7 din Directiva 2011/92/UE și Convenția de la Espoo, informațiile relevante sunt puse la dispoziția autorităților naționale competente ale statelor membre învecinate. Autoritățile naționale competente ale statelor membre învecinate în cauză indică, în cadrul procesului de notificare, după caz, dacă acestea sau orice altă autoritate vizată doresc (dorește) să participe la procedurile relevante de consultare publică.
10. Inițiatorul proiectului creează și actualizează periodic un site dedicat proiectului cu informații relevante despre proiectul de interes comun, care include un link către site-ul Comisiei și către platforma de transparență menționată la articolul 26 și care îndeplinește cerințele specificate la punctul 6 din anexa VI. Autoritățile naționale competente verifică îndeplinirea acestei obligații de către inițiatorii proiectelor și iau măsuri pentru a asigura conformitatea, dacă este necesar.

Articolul 10

Durata și punerea în aplicare a procesului de acordare a autorizațiilor

1. Procesul de acordare a autorizațiilor prevede următoarele două proceduri:
 - (a) procedura prealabilă depunerii cererii, care este opțională, fiind definită drept perioada dintre inițierea procesului de acordare a autorizațiilor și acceptarea dosarului de cerere complet de către autoritatea națională competentă, care are loc într-o perioadă de maximum 24 de luni;
 - (b) procedura legală obligatorie de autorizare, definită drept perioada cuprinsă între data acceptării dosarului de cerere complet depus și data luării deciziei exhaustive, care nu trebuie să depășească 18 luni.

În ceea ce privește primul paragraf litera (b), dacă este posibil, statele membre pot prevedea o procedură legală de autorizare mai scurtă de 18 luni.

2. Autoritatea națională competentă se asigură că durata combinată a celor două proceduri menționate la alineatul (1) nu depășește o perioadă de 42 de luni.

Cu toate acestea, dacă autoritatea națională competentă consideră că o procedură sau ambele proceduri nu vor fi finalizate în termenele prevăzute la alineatul (1), aceasta poate prelungi un termen sau pe amândouă, înainte de expirarea acestora și de la caz

la caz. Autoritatea națională competentă nu poate prelungi durata combinată a ambelor proceduri cu mai mult de șase luni decât în circumstanțe excepționale.

Dacă autoritatea națională competentă prelungeste termenele, aceasta informează grupul în cauză cu privire la motivele prelungirii și îi prezintă măsurile luate sau care urmează să fie luate pentru a finaliza procesul de acordare a autorizațiilor în cel mai scurt termen. Grupul poate solicita ca autoritatea națională competentă să raporteze periodic cu privire la progresele înregistrate în acest sens și să furnizeze motivele privind orice întârziere.

3. Statele membre se asigură că autoritățile naționale competente menționate la articolul 8 alineatul (1) dispun de resurse tehnice, financiare și umane adecvate pentru a lua o decizie exhaustivă în termenul indicat la articolul 10 alineatul (2).
4. Statele membre se asigură că, în cadrul procedurii de autorizare menționate la alineatul (1):
 - (a) în cazul în care autoritățile naționale competente nu oferă un răspuns în termenul stabilit la alineatul (2), se consideră că decizia exhaustivă este aprobată;
 - (b) în cazul în care alte autorități vizate nu oferă un răspuns în termenul rezonabil stabilit de o autoritate națională competentă în conformitate cu articolul 8 alineatul (3), se consideră că avizul, autorizația sau permisul specific(ă) al(a) acestora este acordat(ă) sau primește un răspuns pozitiv.

Prezentul alineat nu produce efecte asupra deciziilor de mediu și în cazul în care principiul aprobării administrative tacite nu există în sistemul juridic al statului membru în cauză.

Toate deciziile se pun la dispoziția publicului, inclusiv deciziile finale acordate tacit ca urmare a absenței unui răspuns din partea autorităților competente relevante sau a autorităților vizate.

5. Atunci când solicită începerea procesului de acordare a autorizațiilor, inițiatorii proiectului notifică proiectul autorității naționale competente din fiecare stat membru în care este situat proiectul, inclusiv din statele membre în care proiectul traversează zona lor economică exclusivă, în scris sau în format electronic, și includ o prezentare rezonabil de detaliată a proiectului.

În termen de o lună de la primirea notificării, autoritatea națională competentă ia următoarele măsuri în format electronic:

- (a) emite o confirmare de primire sau
- (b) în cazul în care proiectul nu este considerat suficient de avansat pentru a intra în procesul de acordare a autorizațiilor, respinge notificarea și prezintă motivele deciziei sale, inclusiv în numele altor autorități vizate.

Data confirmării de primire marchează începerea procesului de acordare a autorizațiilor. În cazul în care sunt implicate două sau mai multe state membre, data la care autoritatea națională competentă vizată a acceptat ultima notificare marchează începerea procesului de acordare a autorizațiilor.

Statele membre se asigură că sunt instituite platforme digitale dedicate pentru a gestiona cererile de autorizare, procesele de autorizare, deciziile de autorizare în curs și deciziile emise într-un format ușor accesibil.

Platformele respective oferă acces la datele geologice și de mediu și la deciziile relevante disponibile pe portalul online central menționat la articolul 10 alineatul (3) din Regulamentul [xxxxx]³⁷ al Parlamentului European și al Consiliului.

6. Autoritățile naționale competente se asigură că procesul de acordare a autorizațiilor este accelerat în conformitate cu prezentul capitol pentru fiecare categorie de proiecte de interes comun și de proiecte de interes reciproc. În acest scop, autoritățile naționale competente își adaptează cerințele pentru începerea procesului de acordare a autorizațiilor și pentru acceptarea dosarului complet de cerere, în conformitate cu categoria de proiect relevantă, cu natura, dimensiunea acestora, cu lipsa cerinței de evaluare de mediu sau orice altă evaluare în temeiul dreptului intern sau cu faptul că pot necesita mai puține autorizații și aprobări pentru a ajunge în faza de construcție.

Ca atare, autoritățile naționale competente pot decide că procedura prealabilă depunerii cererii menționată la alineatele (1) și (6) de la prezentul articol nu este necesară în cazul în care inițiatorul proiectului nu are nevoie de această perioadă pentru a efectua studii și evaluări și pentru a colecta date în vederea completării dosarului său de cerere de autorizare.

7. Autoritățile naționale competente iau în considerare, în cadrul examinării pentru stabilirea cerințelor pentru procesul de acordare a autorizațiilor, toate studiile efectuate și permisele sau autorizațiile eliberate cu până la cinci ani înainte ca proiectul să intre în procesul de acordare a autorizațiilor în conformitate cu prezentul articol, inclusiv evaluările efectuate pentru implementarea altor proiecte care sunt relevante și pot fi reutilizate, și nu necesită studii, evaluări, permise sau autorizații inutile sau duplicate.

8. În statele membre în care stabilirea unei rute sau a unei locații, realizată doar pentru scopul specific al unui proiect planificat, inclusiv planificarea coridoarelor specifice pentru infrastructurile rețelei, nu poate fi inclusă în procesul de acordare a autorizațiilor care conduce la luare a deciziei exhaustive, decizia corespunzătoare se ia în cursul unei perioade distincte de șase luni de la data transmiterii documentelor aferente cererii finale și complete de către inițiatorul proiectului.

9. Procedura prealabilă depunerii cererii include: examinarea și delimitarea studiilor, rapoartelor și documentației necesare așteptate de la inițiatorul proiectului; întocmirea programului detaliat și verificarea proiectului de dosar de cerere, în următoarele etape:

- (a) cât mai curând posibil și în termen de cel mult trei luni de la notificarea de către inițiatorul proiectului menționată la alineatul (5), autoritatea națională competentă stabilește și notifică inițiatorului proiectului autorizațiile, permisele și evaluările necesare pentru finalizarea procesului de acordare a autorizațiilor.

Notificarea efectuată de autoritatea națională competentă include lista de verificare menționată la punctul 1 litera (e) din anexa VI și, după caz, conținutul acesteia se stabilește în cooperare cu celelalte autorități vizate și cu autoritățile naționale competente din celelalte state membre în care este situat proiectul, inclusiv în cazul în care proiectul traversează zona lor economică exclusivă.

³⁷ [trimitere la Regulamentul privind accelerarea evaluărilor de mediu].

Dacă este cazul, notificarea trebuie să detalieze condițiile în care proiectul poate beneficia de exceptarea prevăzută la articolul 7 alineatul (7) și să identifice:

- (i) dacă este foarte probabil ca proiectul să genereze efecte negative neprevăzute semnificative, având în vedere sensibilitatea ecologică a zonelor geografice în care este planificat, care nu au fost identificate în cursul evaluării de mediu a planurilor naționale de dezvoltare efectuate în temeiul Directivei 2001/42/CE și, după caz, al Directivei 92/43/CEE;
 - (ii) măsurile de atenuare adecvate și proporționale sau compensația financiară pentru programele de protecție a speciilor aplicabile proiectului în conformitate cu articolul 7 alineatul (8);
 - (iii) probabilitatea ca o parte a proiectului să producă efecte semnificative asupra mediului într-un alt stat membru; în acest caz, autoritatea națională competentă a statului membru în care este situat proiectul asigură aplicarea articolului 7 din Directiva 2011/92/UE și a articolelor 2-7 din Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier;
- (b) de asemenea, notificarea trebuie să indice dacă autoritatea națională competentă aprobă sau modifică conceptul de participare a publicului prezentat de inițiatorul proiectului în conformitate cu articolul 9 alineatul (3). În cursul perioadei de examinare, autoritatea națională competentă, în cooperare cu alte autorități implicate, stabilește domeniul de aplicare și nivelul de detaliu al studiilor, rapoartelor și documentațiilor, inclusiv al evaluărilor necesare pentru autorizarea de mediu a proiectului, pe care inițiatorul proiectului trebuie să le elaboreze și să le prezinte ca parte a dosarului de cerere complet.
- Nici autoritatea națională competentă, nici vreuna dintre autoritățile vizate nu trebuie să solicite ulterior informații, studii, rapoarte sau evaluări suplimentare față de cele stabilite în acest proces inițial de examinare, cu excepția cazului în care a avut loc o modificare semnificativă a proiectului sau a mediului său înconjurător. În cazul în care are loc o astfel de modificare semnificativă, autoritatea națională competentă poate solicita informații suplimentare de la inițiatorul proiectului, pe baza unei justificări motivate;
- (c) autoritatea națională competentă întocmește, în strânsă cooperare cu inițiatorul proiectului și cu alte autorități vizate, precum și cu autoritățile naționale competente din celelalte state membre în care este situat proiectul, inclusiv dacă proiectul traversează zona lor economică exclusivă și ținând seama de rezultatele activităților desfășurate în temeiul literei (a) de la prezentul alineat, un calendar detaliat al procesului de acordare a autorizațiilor în conformitate cu liniile directoare prevăzute la punctul 2 din anexa VI;
 - (d) la primirea proiectului de dosar de cerere, autoritatea națională competentă poate, în nume propriu sau în numele altor autorități vizate, să solicite inițiatorului proiectului să prezinte informațiile lipsă referitoare la elementele solicitate menționate la litera (a) în termen de maximum o lună.

Procedura prealabilă depunerii cererii trebuie să includă pregătirea oricăror rapoarte de mediu de inițiatorii proiectului, după caz, inclusiv documentația și evaluările privind adaptarea la schimbările climatice și securitatea cibernetică și fizică.

În cooperare cu inițiatorul proiectului și, după caz, cu alte autorități vizate sau cu alte autorități naționale competente ale altor state membre în care este situat proiectul, inclusiv în cazul în care proiectul traversează zona lor economică exclusivă, autoritatea națională competentă poate concepe în etape cerințele pentru procesul de acordare a autorizațiilor pentru un anumit proiect și calendarul consultării publice prevăzut la punctul 4 din anexa VI, cu condiția ca acest lucru să nu întârzie dezvoltarea generală a proiectului și să asigure simplificarea și accelerarea procesului de acordare a autorizațiilor. Termenele maxime prevăzute la alineatele (1) și (2) se aplică pentru fiecare etapă.

În termen de o lună de la transmiterea informațiilor lipsă menționate la primul paragraf litera (d), autoritatea competentă acceptă spre examinare cererea completă în scris sau în format electronic sau pe platforme digitale dedicate, începând procedura legală de acordare a autorizațiilor menționată la alineatul (1) litera (b).

10. Inițiatorul proiectului trebuie să coopereze cu bună credință cu autoritățile naționale competente și cu toate autoritățile vizate, pentru a le furniza informații complete și corecte, în special în ceea ce privește informațiile identificate în procesul de examinare.

Inițiatorul proiectului se asigură că dosarul de cerere este complet și adecvat, solicitând avizul autorității naționale competente cât mai curând posibil în cadrul procesului de acordare a autorizațiilor.

Inițiatorul proiectului trebuie să coopereze pe deplin cu autoritatea națională competentă pentru a respecta termenele prevăzute de prezentul regulament. Întârzierile cauzate din culpa inițiatorului proiectului săvârșită cu bună-credință în această privință nu se scad din durata maximă de autorizare.

11. Statele membre se asigură că nicio modificare a dreptului intern nu duce la prelungirea niciunui proces de autorizare demarate înainte de intrarea în vigoare a modificărilor respective. În vederea menținerii unui proces accelerat de autorizare a proiectelor de pe lista Uniunii, autoritățile naționale competente adaptează în mod adecvat calendarul stabilit în conformitate cu alineatul (6) litera (b) din prezentul articol pentru a se asigura, în măsura posibilului, că termenele pentru procesul de acordare a autorizațiilor prevăzute la prezentul articol nu sunt depășite.
12. Termenele prevăzute la prezentul articol nu aduc atingere obligațiilor care decurg din dreptul Uniunii și din cel internațional și nu aduc atingere căilor de atac administrative sau judiciare în fața unei instanțe judecătorești.

Termenele prevăzute la prezentul articol pentru oricare dintre procedurile de autorizare nu aduc atingere unor eventuale termene mai scurte stabilite de statele membre.

CAPITOLUL IV

Planificarea intersectorială a infrastructurii

Articolul 11

Scenariu central pentru planurile de dezvoltare a rețelei pe 10 ani

1. Până la [doi ani de la intrarea în vigoare] și, ulterior, cel puțin o dată la patru ani, Comisia elaborează un scenariu central pentru sectoarele energiei electrice, hidrogenului și gazelor, care să fie utilizat pentru planurile de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, menționate la: articolul 48 din Regulamentul (UE) 2019/943 și la articolul 59 din Regulamentul (UE) 2024/1789, procesul de identificare a nevoilor în materie de infrastructură menționat la articolul 12 din prezentul regulament, analiza cost-beneficiu pentru întregul sistem energetic menționată la articolul 14 din prezentul regulament și alocarea transfrontalieră a costurilor menționată la articolul 17 din prezentul regulament.
2. Scenariul central trebuie:
 - (a) să fie în concordanță cu obiectivele Uniunii în materie de energie și climă și să includă o perspectivă pe termen lung cel puțin până în 2050, în conformitate cu obiectivul Uniunii privind neutralitatea climatică;
 - (a) să adopte o abordare transsectorială care să asigure coerența între sectoarele energiei electrice, hidrogenului și gazelor, optimizând eficiența sistemului;
 - (b) să includă analize de sensibilitate, după caz.
3. Rețeaua europeană a operatorilor de sisteme de transport de energie electrică (ENTSO pentru energie electrică), Rețeaua europeană a operatorilor de rețele de hidrogen (ENNOH), Rețeaua europeană a operatorilor de sisteme de transport de gaze (ENTSO pentru gaze) și statele membre furnizează, la cererea Comisiei, datele și informațiile necesare pentru elaborarea scenariului central menționat la alineatul (1). Acestea includ, dar nu se limitează la datele privind piața și rețeaua, cum ar fi previziunile privind cererea și oferta, caracteristicile producției de energie electrică, producția și rețelele de hidrogen, sursele de flexibilitate, ipotezele privind importurile, precum și datele privind perioadele climatice. Comisia stabilește un termen rezonabil în care urmează să se furnizeze datele și informațiile, luând în considerare complexitatea datelor și a informațiilor cerute și urgența cu care sunt necesare datele și informațiile respective. În cazul în care un destinatar nu furnizează informațiile solicitate în termenul stabilit de Comisie sau dacă furnizează informații incomplete, Comisia poate solicita informațiile prin intermediul unei decizii. Comisia poate solicita agenției să verifice datele transmise Comisiei, inclusiv prin verificarea datelor naționale împreună cu autoritățile naționale de reglementare relevante.
4. Comisia consultă agenția, autoritățile naționale de reglementare, ENTSO pentru energie electrică, ENNOH, ENTSO pentru gaze, entitatea europeană pentru cooperarea operatorilor de sisteme de distribuție a energiei electrice din Uniunea Europeană (entitatea OSD UE), statele membre, precum și alte părți interesate relevante cu privire la datele colectate în scopul procesului de elaborare a scenariului central, inclusiv ipotezele și utilizarea acestora la elaborarea scenariului central.

5. Comisia prezintă Grupului TEN-E proiectul de scenariu central, împreună cu informații privind modul în care au fost luate în considerare observațiile primite în cadrul consultării menționate la alineatul (4). Membrii Grupului TEN-E își prezintă observațiile, dacă este cazul, în termen de o lună de la primirea proiectului de scenariu central.
6. Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 23 pentru a completa prezentul regulament prin stabilirea scenariilor centrale în temeiul prezentului articol. Comisia adoptă scenariul central ținând seama de observațiile Grupului TEN-E.
7. După publicarea actului delegat privind scenariul central, Comisia publică datele de intrare și de ieșire subiacente pentru scenariul central, sub rezerva restricțiilor prevăzute în dreptul intern și în acordurile de confidențialitate relevante.
8. Ținând seama de opiniile agenției, ale statelor membre, ale autorităților naționale de reglementare și ale părților interesate relevante, Comisia poate elabora analize de sensibilitate la scenariul central, dacă acest lucru este necesar pe baza evoluțiilor pieței sau ale politicilor. Comisia poate modifica actul delegat menționat la alineatul (6) de la prezentul articol pentru a include orice astfel de analize de sensibilitate.

Articolul 12

Raportul de identificare a nevoilor în materie de infrastructură

1. ENTSO pentru energie electrică și, respectiv, ENNOH trebuie să elaboreze un raport de identificare a nevoilor în materie de infrastructură pentru a identifica lacunele în materie de infrastructură care afectează obiectivele Uniunii legate de energia electrică și de hidrogen.
2. Rapoartele de identificare a nevoilor în materie de infrastructură trebuie:
 - (a) să se bazeze pe scenariul central elaborat de Comisie în conformitate cu articolul 11 și pe analizele sale de sensibilitate;
 - (b) să respecte metodologia elaborată de agenție în temeiul alineatului (11);
 - (c) să respecte principiile stabilite în anexa VII la prezentul regulament;
 - (d) să asigure o abordare transsectorială care să asigure coerența între sectorul energiei electrice și cel al hidrogenului, precum și, după caz, sectoarele gazelor, încălzirii centralizate și emisiilor de CO₂.
3. ENTSO pentru energie electrică și, respectiv, ENNOH trebuie să consulte părțile interesate relevante cu privire la datele suplimentare, ipotezele și utilizarea acestora pentru elaborarea raportului lor de identificare a nevoilor în materie de infrastructură.
4. În termen de șase luni de la publicarea unui scenariu central în temeiul articolului 11, cu excepția cazului în care publicarea se limitează la adăugarea unei analize de sensibilitate, ENTSO pentru energie electrică și ENNOH trebuie să prezinte Grupului TEN-E proiectele lor de raport de identificare a nevoilor în materie de infrastructură, inclusiv evaluarea modului în care proiectele prezentate în vederea includerii în planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii corespund nevoilor identificate. În cazul în care publicarea se limitează la adăugarea unei analize de sensibilitate, Comisia poate solicita ENTSO pentru energie electrică și ENNOH să

elaboreze un nou raport de identificare a nevoilor în materie de infrastructură, în conformitate cu procedura prevăzută la prezentul articol.

5. În termen de două luni de la primirea proiectelor de rapoarte de identificare a nevoilor de infrastructură de către Grupul TEN-E, agenția trebuie să evalueze conformitatea proiectelor de rapoarte de identificare a nevoilor de infrastructură, inclusiv evaluarea măsurii în care proiectele prezentate în vederea includerii în planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii corespund nevoilor identificate, cu metodologia menționată la alineatul (12) și cu principiile stabilite în anexa VII și informează Grupul TEN-E.
6. În termen de o lună de la data la care au fost informați de către agenție cu privire la conformitatea proiectelor de rapoarte de identificare a nevoilor de infrastructură, membrii Grupului TEN-E, ținând seama de contribuția agenției cu privire la conformitate, își pot prezenta observațiile și pot informa ENTSO pentru energie electrică și, respectiv, ENNOH.
7. În termen de două luni de la primirea observațiilor din partea membrilor Grupului TEN-E, ENTSO pentru energie electrică și ENNOH adaptează proiectele de rapoarte de identificare a nevoilor de infrastructură, ținând seama de observațiile Grupului TEN-E și ale agenției, pentru a asigura respectarea deplină a cerințelor de la alineatul (2), și prezintă Comisiei raportul final de identificare a infrastructurii.
8. Comisia prezintă proiectul final de raport de identificare a nevoilor în materie de infrastructură organismului decizional al Grupului TEN-E spre aprobare. Înainte de a prezenta organismului decizional al Grupului TEN-E proiectele finale de rapoarte de identificare a nevoilor de infrastructură, Comisia poate solicita actualizări și îmbunătățiri, cu o justificare corespunzătoare și într-un termen rezonabil, în cazul în care constată că proiectele finale de rapoarte de identificare a nevoilor de infrastructură nu reflectă în mod corespunzător observațiile membrilor Grupului TEN-E și pentru a asigura respectarea deplină a principiilor prevăzute în anexa VII. ENTSO pentru energie electrică și, respectiv, ENNOH trebuie să răspundă pe deplin acestor solicitări în termen de o lună și să prezinte din nou Comisiei proiectele revizuite de rapoarte finale de identificare a nevoilor de infrastructură.
9. Organismul decizional al Grupului TEN-E aprobă rapoartele finale de identificare a nevoilor de infrastructură în termen de o lună de la primirea acestora.
10. În termen de două săptămâni de la aprobarea rapoartelor de identificare a nevoilor de infrastructură în temeiul alineatului (8), ENTSO pentru energie electrică și ENNOH le publică pe site-ul lor. Dacă este cazul, ENTSO pentru energie electrică și ENNOH actualizează rapoartele de identificare a nevoilor de infrastructură în conformitate cu analizele de sensibilitate adoptate în temeiul articolului 11 alineatul (8), la cererea Comisiei.
11. Până la [9 luni de la intrarea în vigoare a prezentului regulament], după ce a efectuat o consultare amplă cu participarea Comisiei, a statelor membre, a ENTSO pentru energie electrică, a ENTSO pentru gaze, a ENNOH, a entității OSD UE și a altor părți interesate relevante, agenția publică o metodologie obligatorie pentru identificarea nevoilor în materie de infrastructură.
12. Metodologia trebuie să asigure faptul că raportul de identificare a nevoilor în materie de infrastructură respectă principiile stabilite în anexa VII.
13. Agenția actualizează metodologia atunci când este necesar din proprie inițiativă sau la cererea Comisiei.

14. Până la 1 ianuarie 2027, prezentul articol se aplică sub rezerva dispozițiilor tranzitorii prevăzute la articolul 61 din Regulamentul (UE) 2024/1789.

Articolul 13

Procesul de corelare a nevoilor în sistemul de energie electrică

1. Atunci când raportul de identificare a nevoilor în materie de infrastructură pentru energia electrică concluzionează că proiectele prezentate în vederea includerii în planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii nu răspund pe deplin nevoilor în materie de infrastructură identificate în temeiul articolului 12, Comisia poate lansa un proces de identificare a unor posibile soluții pentru a răspunde nevoilor nesatisfăcute.
2. Comisia, în cooperare cu ENTSO pentru energie electrică, cu statele membre și cu agenția, invită operatorii de sistem din grupurile relevante să propună, în termen de șase luni de la invitație, proiecte capabile să răspundă nevoilor nesatisfăcute. Comisia prezintă proiectele propuse spre dezbateri grupurilor relevante instituite în conformitate cu articolul 3. Comisia poate implica alte părți interesate relevante și alte foruri de cooperare regională. Inițiatorii de proiecte capabili să răspundă nevoilor nesatisfăcute trebuie să prezinte proiectele eligibile cât mai curând posibil pentru a fi incluse în următoarele planuri naționale de dezvoltare, în planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii și pe lista Uniunii.
3. În cazul în care procesul prevăzut la alineatul (2) nu identifică proiecte capabile să răspundă nevoilor nesatisfăcute, Comisia poate lansa o cerere de propuneri deschisă oricărei părți terțe care poate deveni inițiator de proiect pentru a propune proiecte capabile să răspundă nevoilor nesatisfăcute. Inițiatorii de proiecte capabili să răspundă nevoilor nesatisfăcute trebuie să prezinte proiectele eligibile cât mai curând posibil pentru a fi incluse în următoarele planuri naționale de dezvoltare, în planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii și pe lista Uniunii.
4. Comisia monitorizează rezultatul procesului și progresele înregistrate de proiectele menționate la alineatele (2) și (3) și implică îndeaproape grupurile relevante instituite în conformitate cu articolul 3 și alte foruri de cooperare regională relevante.

Articolul 14

Analiza cost-beneficiu pentru întregul sistem energetic

1. Pentru proiectele care se încadrează în categoriile de infrastructură prevăzute la punctul 1 literele (a), (b), (c), (d), (e), (f) și (h) și la punctele 2 și 3 din anexa II, ENTSO pentru energie electrică și ENNOH utilizează metodologii sectoriale unice coerente pentru o analiză cost-beneficiu armonizată pentru întregul sistem energetic la nivelul Uniunii atunci când evaluează proiectele în vederea includerii lor în planurile lor respective de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii.
2. Metodologiile trebuie:
 - (a) să fie elaborate în conformitate cu principiile prevăzute în anexa V;
 - (b) să se bazeze pe ipoteze comune care permit compararea proiectelor;

- (c) să fie în concordanță cu obiectivele Uniunii privind energia și clima și cu obiectivul său de neutralitate climatică până în 2050 și cu scenariul central menționat la articolul 11, precum și cu normele și indicatorii prevăzuți în anexa IV;
 - (d) să permită evaluarea pachetelor de proiecte în temeiul articolului 18 și, în sectorul energiei electrice, luarea în considerare a soluțiilor fără cabluri;
 - (e) să adopte o abordare transsectorială.
3. ENTSO pentru energie electrică și ENNOH elaborează și publică proiecte preliminare de metodologii în scopul consultării entității OSD UE și a altor părți interesate relevante. Procesul de consultare trebuie să fie deschis și transparent și să se realizeze în timp util. ENTSO pentru energie electrică și ENNOH pregătesc și publică un raport privind procesul de consultare.
 4. ENTSO pentru energie electrică și ENNOH publică și prezintă statelor membre, Comisiei și agenției proiectele lor de metodologii. ENTSO pentru energie electrică și ENNOH prezintă motive în cazul în care nu au luat în considerare sau au luat în considerare doar parțial observațiile statelor membre, ale autorităților naționale sau ale altor părți interesate. ENTSO pentru energie electrică și ENNOH publică și prezintă statelor membre, Comisiei și agenției primele lor proiecte coerente de metodologii sectoriale unice până în decembrie 2027.
 5. În termen de trei luni de la primirea proiectelor de metodologii, agenția și statele membre își pot transmite avizele către ENTSO pentru energie electrică, ENNOH și Comisiei. Comisia poate organiza reuniuni specifice ale grupurilor în vederea discutării proiectelor de metodologii.
 6. În termen de trei luni de la primirea avizelor agenției și ale statelor membre, ENTSO pentru energie electrică și ENNOH își modifică metodologiile respective pentru a ține seama pe deplin de avizele agenției și ale statelor membre și le transmit Comisiei spre aprobare.
 7. Comisia emite decizia sa în termen de trei luni de la primirea metodologiilor respective.
 8. În cazul în care Comisia respinge proiectul de metodologie, aceasta prezintă motivele. ENTSO pentru energie electrică și, respectiv, ENNOH revizuiesc proiectul de metodologie și îl retransmit Comisiei spre aprobare.
 9. În termen de două săptămâni de la aprobarea de către Comisie, ENTSO pentru energie electrică și ENNOH își publică metodologiile pe site-urile lor.
 10. Comisia și agenția pot solicita ENTSO pentru energie electrică și ENNOH, după caz, să își actualizeze metodologiile și să stabilească un calendar. Agenția poate acționa din proprie inițiativă sau la cererea motivată în mod corespunzător a autorităților naționale de reglementare sau a părților interesate. Agenția publică cererile pe care le primește și toate documentele relevante care nu sunt sensibile din punct de vedere comercial pe care se bazează cererea sa.
 11. La cererea agenției sau a Comisiei, ENTSO pentru energie electrică și ENNOH actualizează metodologiile cost-beneficiu sectoriale unice coerente în conformitate cu procedura de aprobare în temeiul alineatelor (3)-(9).
 12. ENTSO pentru energie electrică și ENNOH publică, în contextul fiecărui plan de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, datele de intrare actualizate relevante

pentru aplicarea metodologiilor, inclusiv metodele de calcul, modelele de rețea, fluxul de sarcină relevant și datele de piață. Aceste date se publică într-o formă suficient de exactă, sub rezerva restricțiilor prevăzute de legislația națională și de acordurile de confidențialitate relevante. Comisia și agenția asigură tratamentul confidențial al datelor primite, atât de către ele însele, cât și de orice parte care efectuează, în numele lor, lucrări de analiză pe baza datelor respective.

13. ENTSO pentru energie electrică și ENNOH trebuie să calculeze și să publice, ca parte a planului de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, rezultatele analizelor cost-beneficiu pentru toate proiectele, indicând modul în care beneficiile sunt distribuite între țări. Aceasta include beneficii atât pentru țările gazdă, cât și pentru țările care nu sunt țări gazdă și care beneficiază de proiectul respectiv.
14. Pentru proiectele care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute la punctul 1 litera (g) și la punctul 4 din anexa II, Comisia asigură elaborarea de metodologii pentru o analiză cost-beneficiu armonizată pentru întregul sistem energetic la nivelul Uniunii. Metodologiile respective sunt compatibile, în ceea ce privește beneficiile și costurile, cu metodologiile elaborate de ENTSO pentru energie electrică și ENNOH. Metodologiile sunt elaborate în mod transparent, inclusiv cu consultarea amplă a agenției, a statelor membre și a tuturor părților interesate relevante.
15. Începând cu [aprilie 2028] și o dată la doi ani, agenția stabilește și publică un set de indicatori și valori de referință corespunzătoare pentru compararea costurilor unitare ale investițiilor pentru proiecte comparabile din categoriile de infrastructură energetică incluse în anexa II. Inițiatorii de proiect furnizează datele solicitate autorităților naționale de reglementare și agenției. Respectivul valori de referință pot fi folosite de ENTSO pentru energie electrică și ENNOH pentru analizele cost-beneficiu efectuate pentru planurile ulterioare de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii.

CAPITOLUL V

Rețele offshore pentru integrarea surselor regenerabile de energie

Articolul 15

Planificarea rețelei offshore

1. Până la [*în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare*], statele membre, cu sprijinul Comisiei, în cadrul coridoarelor lor specifice prioritare ale rețelei offshore definite în secțiunea 2 din anexa I, ținând seama de particularitățile și de dezvoltarea din fiecare regiune, actualizează acordul fără caracter obligatoriu pentru a coopera cu privire la obiective legate de producția de energie din surse regenerabile offshore care urmează să fie implementată în fiecare bazin maritim până în 2030, 2040 și 2050, în conformitate cu planurile lor naționale privind energia și clima, precum și potențialul de energie din surse regenerabile offshore al fiecărui bazin maritim. Acordul trebuie să includă obiective privind hidrogenul din surse regenerabile offshore, după caz.

Ca parte a acordurilor fără caracter obligatoriu, statele membre, cu sprijinul Comisiei, în cadrul coridoarelor lor prioritare specifice ale rețelei offshore, prevăzute

în secțiunea 2 din anexa I, analizează, de asemenea, dacă ar trebui stabilite obiective transfrontaliere specifice, cum ar fi pentru proiectele hibride și proiectele de conexiune transfrontalieră, între două sau mai multe state membre în planurile lor naționale privind energia și clima, cu scopul de a atinge obiectivele privind producția de energie din surse regenerabile offshore care urmează să fie implementată în cel mai eficient mod în fiecare bazin maritim.

Respectivul acord fără caracter obligatoriu se încheie în scris pentru fiecare bazin maritim legat de teritoriul statelor membre și nu aduce atingere dreptului statelor membre de a dezvolta proiecte în apele lor teritoriale și în zona lor economică exclusivă. Comisia oferă orientări pentru lucrări în cadrul grupurilor.

2. Până la [*în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare*], și, ulterior, o dată la patru ani, ca parte a planului de dezvoltare a rețelei pe 10 ani, ENTSO pentru energie electrică, cu implicarea OTS relevanți, a autorităților naționale de reglementare, a statelor membre și a Comisiei și în conformitate cu acordul menționat la alineatul (1) de la prezentul articol, elaborează și publică, ca un raport separat care face parte din planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani al Uniunii, planuri strategice de dezvoltare a rețelei offshore integrate la nivel înalt pentru fiecare bazin maritim, în conformitate cu coridoarele prioritare ale rețelei offshore menționate în anexa I, ținând seama de protecția mediului și de alte utilizări ale mării.

La elaborarea planurilor strategice de dezvoltare a rețelei offshore integrate la nivel înalt în termenul prevăzut la alineatul (1), ENTSO pentru energie electrică ia în considerare acordurile fără caracter obligatoriu menționate la alineatul (1) pentru elaborarea scenariului central planului de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii.

Planurile strategice de dezvoltare a rețelei offshore integrate la nivel înalt oferă o perspectivă generală privind potențialul capacităților de producție offshore și nevoile aferente ale rețelei offshore, inclusiv privind nevoile potențiale în ceea ce privește interconexiunile, proiectele hibride, conexiunile radiale, consolidările și infrastructura de hidrogen.

3. Planurile strategice de dezvoltare a rețelei offshore integrate la nivel înalt sunt în concordanță cu planurile regionale de investiții publicate în temeiul articolului 34 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2019/943 și integrate în planurile de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, pentru a asigura dezvoltarea coerentă a planificării rețelelor terestre și offshore și consolidările necesare.
4. Cel târziu o dată la patru ani după adoptarea acordului fără caracter obligatoriu cu alineatul (1), statele membre își actualizează acordurile fără caracter obligatoriu menționate la alineatul (1) de la prezentul articol, inclusiv având în vedere rezultatele aplicării celui mai recent raport cost-beneficiu și ale partajării costurilor în cazul coridoarelor prioritare ale rețelei offshore.
5. După fiecare actualizare a acordurilor fără caracter obligatoriu în conformitate cu alineatul (4), pentru fiecare bazin maritim, ENTSO pentru energie electrică actualizează planul strategic de dezvoltare a rețelei offshore integrat la nivel înalt în cadrul următorului plan de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii, astfel cum se menționează la alineatul (2).

Orientare privind cadrele de investiții colaborative pentru proiecte energetice offshore

1. Comisia, cu implicarea statelor membre, a OTS relevanți, a agenției și a autorităților naționale de reglementare, analizează dacă este necesară o actualizare a orientărilor privind cadrele de investiții colaborative pentru proiectele energetice offshore, care prevăd o partajare specifică a costurilor și calcularea raportului dintre costuri și beneficii pentru implementarea planurilor de dezvoltare a rețelei offshore integrate pentru bazinele maritime menționate la articolul 15 alineatul (2), în conformitate cu acordurile fără caracter obligatoriu menționate la articolul 14 alineatul (1), și, după caz, publică o versiune actualizată a orientărilor. Orientările respective trebuie să fie compatibile cu dispozițiile prevăzute la articolul 17 alineatul (1). Comisia își actualizează orientările, după caz, ținând seama de rezultatele punerii lor în aplicare.
2. ENTSO pentru energie electrică, cu implicarea OTS relevanți, a agenției, a autorităților naționale de reglementare și a Comisiei, actualizează rezultatele aplicării raportului costuri-beneficii și a partajării costurilor în cazul coridoarelor prioritare ale rețelei offshore, inclusiv ori de câte ori Comisia publică o actualizare a orientărilor privind calcularea raportului dintre costuri și beneficii și partajarea costurilor specifice pentru implementarea planurilor de dezvoltare a rețelei offshore integrate pentru bazinele maritime menționate la articolul 15 alineatul (2), în conformitate cu acordurile fără caracter obligatoriu menționate la articolul 15 alineatul (1).

CAPITOLUL VI

Cadrul de reglementare

Facilitarea investițiilor cu impact transfrontalier

1. Costurile de investiții angajate în condiții de eficiență, care exclud costurile de întreținere, legate de un proiect de interes comun care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la punctul 1 literele (a), (b), (c), (d), (e), (f) și (h) din anexa II și de proiectele de interes comun care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 2 din anexa II, dacă sunt de competența autorităților naționale de reglementare în fiecare stat membru în cauză, sunt suportate de OTS, HNO, alți operatori relevanți sau de inițiatorii proiectului de infrastructură de transport din statele membre în care proiectul are un impact net pozitiv și, în măsura în care nu sunt acoperite de venituri rezultate din gestionarea congestiilor sau de alte taxe, se plătesc de către utilizatorii rețelei prin tarifele de acces la rețea în statul membru sau în statele membre respective.
2. Dispozițiile prezentului articol se aplică unui proiect de interes comun care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la articolul 27 și la punctul 1 literele (a), (b), (c), (d), (e), (f) și (h) și la punctul 2 din anexa II, în cazul în care cel puțin un inițiator al proiectului solicită autorităților naționale relevante aplicarea dispozițiilor respective pentru costurile proiectului.

Proiectele care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 1 litera (g) din anexa II pot beneficia de dispozițiile prezentului articol în

cazul în care cel puțin un inițiator al proiectului solicită autorităților naționale relevante aplicarea articolului.

În cazul în care proiectul are mai mulți inițiatori, autoritățile naționale de reglementare trebuie, fără întârziere, să solicite tuturor inițiatorilor proiectului să depună în comun cererea de investiții în conformitate cu alineatul (4).

3. Pentru un proiect de interes comun în cazul căruia se aplică alineatul (1), inițiatorii proiectului informează periodic, cel puțin o dată pe an de la includerea proiectului pe lista Uniunii și până la punerea în funcțiune a proiectului, toate autoritățile naționale de reglementare relevante cu privire la evoluția proiectului respectiv și la identificarea costurilor și a impactului asociat acestuia.
4. De îndată ce un astfel de proiect de interes comun este suficient de avansat și se estimează că este pregătit să intre în faza de construcție în următoarele 36 de luni, inițiatorii proiectului prezintă o cerere de investiții, după consultarea OTS din statele membre care se bucură de un impact net pozitiv semnificativ în urma proiectului. Cererea de investiții respectivă include o cerere de alocare transfrontalieră a costurilor și este prezentată tuturor autorităților naționale de reglementare relevante vizate, însoțită de elementele următoare:
 - (a) o analiză cost-beneficiu actualizată specifică proiectului, în concordanță cu scenariul central menționat la articolul 11 și cu orice sensibilități menționate la articolul 11, precum și metodologia pentru o analiză cost-beneficiu armonizată pentru întregul sistem energetic menționată la articolul 14 și ținând seama de beneficiile dincolo de frontierele statelor membre pe teritoriul cărora este situat proiectul;
 - (b) un plan de afaceri care evaluează viabilitatea financiară a proiectului, inclusiv soluția financiară aleasă, iar pentru un proiect de interes comun care se încadrează în categoria de infrastructuri energetice prevăzută la punctul 3 din anexa II, rezultatele testelor de piață;
 - (c) atunci când inițiatorii proiectului sunt de acord, o propunere argumentată pentru o alocare transfrontalieră a costurilor.

Dacă un proiect este promovat de mai mulți inițiatori, aceștia depun o cerere de investiții comună.

După primirea cererii, autoritățile naționale de reglementare relevante transmit agenției, fără întârziere, o copie a fiecărei cereri de investiții, în scop informativ.

Autoritățile naționale de reglementare relevante și agenția păstrează confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial.

5. În termen de șase luni de la data primirii cererii de către ultima dintre autoritățile naționale de reglementare relevante, autoritățile respective, după consultarea inițiatorilor proiectului vizați, iau decizii coordonate comune cu privire la alocarea costurilor de investiții angajate în condiții de eficiență care urmează să fie suportate de fiecare operator de sistem pentru proiectul respectiv, precum și cu privire la includerea acestora în tarife sau la respingerea cererii de investiții, în tot sau în parte, dacă analiza comună efectuată de autoritățile naționale de reglementare relevante concluzionează că proiectul sau o parte a acestuia nu aduce un beneficiu net semnificativ în niciunul dintre statele membre ale autorităților naționale de reglementare relevante.

Autoritățile naționale de reglementare relevante includ în tarife costurile de investiții relevante angajate în condiții de eficiență, astfel cum sunt definite în recomandarea menționată la alineatul (14), în conformitate cu alocarea costurilor de investiții care urmează să fie suportate de fiecare operator de sistem pentru proiect.

Pentru proiectele de pe teritoriul statului membru respectiv, ulterior, autoritățile naționale de reglementare relevante evaluează, după caz, dacă ar putea apărea probleme de accesibilitate ca urmare a includerii costurilor de investiții în tarife.

6. La alocarea costurilor, autoritățile naționale de reglementare relevante țin seama de următoarele aspecte:

- (a) veniturile rezultate din gestionarea congestiilor sau alte taxe reale sau estimate;
- (b) veniturile reale sau estimate provenite din mecanismul de compensare între operatorii de transport și de sistem stabilit la articolul 49 din Regulamentul (UE) 2019/943.

Alocarea transfrontalieră a costurilor ține seama de costurile și beneficiile economice, sociale și de mediu ale proiectelor din statele membre în cauză și de necesitatea de a asigura un cadru de finanțare stabil pentru dezvoltarea proiectelor de interes comun, reducând în același timp la minimum nevoia de sprijin financiar. În procesul de alocare transfrontalieră a costurilor, autoritățile naționale de reglementare relevante, după consultarea OTS implicați, încearcă să ajungă la un acord reciproc bazat pe informațiile precizate la alineatul (4) primul paragraf literele (a) și (b) din prezentul articol, dar care nu se limitează la acestea. Evaluarea lor se bazează pe scenariul central și pe orice sensibilități menționate la articolul 11, permițând o analiză solidă a contribuției proiectului de interes comun la politica energetică a Uniunii în ceea ce privește decarbonizarea, integrarea pieței, concurența, durabilitatea și securitatea aprovizionării.

7. La alocarea costurilor, autoritățile naționale de reglementare relevante aplică următoarele principii generale:

- (a) în cazul în care cel puțin 10 % din beneficiile estimate ale unui proiect se produc într-un stat membru, statul membru respectiv și autoritatea națională de reglementare relevantă iau parte la procesul de alocare transfrontalieră a costurilor;
- (b) după caz, alocarea costurilor între statele membre se bazează pe distribuția beneficiilor nete, asigurându-se că această distribuție este reflectată de cheia de repartizare a costurilor;
- (c) alocarea transfrontalieră a costurilor se bazează pe un acord *ex ante* de alocare a costurilor menit să asigure siguranța investițiilor, iar acordul trebuie să fie transparent și previzibil, iar alocarea transfrontalieră a costurilor poate prevedea posibilitatea unor ajustări *ex post*, cu condiția ca aceste ajustări să fie definite în mod explicit în decizia de alocare a costurilor și să fie clar încadrate, inclusiv în ceea ce privește intervalele de timp și categoriile de costuri acoperite.

În cazul în care un proiect de interes comun atenuează externalități negative, precum fluxurile în buclă, iar proiectul de interes comun respectiv este implementat în statul membru care se află la originea externalității negative, această atenuare nu este considerată un beneficiu transfrontalier și nu reprezintă, prin urmare, o bază de

alocare a costurilor către OTS din statele membre afectate de externalitățile negative respective.

8. Autoritățile naționale de reglementare relevante, pe baza alocării transfrontaliere a costurilor menționate la alineatul (5) din prezentul articol, iau în considerare costurile reale suportate de un OTS, un HNO sau de un alt inițiator al proiectului ca urmare a investițiilor atunci când stabilesc sau aprobă tarifele în conformitate cu articolul 78 alineatul (1) din Directiva (UE) 2024/1788 și cu articolul 59 alineatul (1) litera (a) din Directiva (UE) 2019/944, în măsura în care costurile respective corespund costurilor unui operator eficient și comparabil din punct de vedere structural.
9. Autoritățile naționale de reglementare relevante notifică agenției, fără întârziere, decizia de alocare a costurilor, precum și toate informațiile relevante privind decizia respectivă. În special, decizia de alocare a costurilor stabilește motivele detaliate pentru alocarea costurilor între statele membre, inclusiv următoarele:
 - (a) o evaluare a impactului identificat asupra fiecăruia dintre statele membre în cauză, inclusiv în ceea ce privește tarifele de rețea;
 - (b) o evaluare a planului de afaceri menționat la alineatul (4) primul paragraf litera (b);
 - (c) externalitățile pozitive la nivel regional sau la nivelul Uniunii, cum ar fi securitatea aprovizionării, flexibilitatea sistemului, solidaritatea sau inovarea, pe care proiectul le-ar genera;
 - (d) rezultatul consultării cu inițiatorii proiectului în cauză.

Decizia de alocare a costurilor se publică pe site-urile autorităților naționale de reglementare relevante și se comunică agenției și Comisiei.

Până la [în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare], agenția creează un registru central al tuturor deciziilor de alocare transfrontalieră a costurilor luate de autoritățile naționale de reglementare și îl găzduiește pe site-ul său.

10. În cazul în care autoritățile naționale de reglementare relevante nu au ajuns la un acord cu privire la cererea de investiții în termen de șase luni de la data primirii cererii de către ultima dintre autoritățile naționale de reglementare relevante, acestea informează neîntârziat agenția.

În cazul respectiv sau la solicitarea comună a autorităților naționale de reglementare relevante, agenția ia o decizie privind cererea de investiții, inclusiv alocarea transfrontalieră a costurilor prevăzută la alineatul (5), în termen de trei luni de la data sesizării agenției.

Înainte de a lua o astfel de decizie, agenția consultă autoritățile naționale de reglementare relevante și inițiatorii proiectului. Termenul de trei luni prevăzut la al doilea paragraf poate fi prelungit cu două luni, în cazul în care agenția solicită informații suplimentare. Prelungirea în cauză începe în ziua următoare datei primirii informațiilor complete.

Evaluarea efectuată de către agenție trebuie să se bazeze pe scenariul central stabilit în temeiul articolului 11 și pe orice sensibilități, permițând o analiză solidă a contribuției proiectului de interes comun la obiectivele de politică energetică ale Uniunii privind decarbonizarea, integrarea pieței, concurența, durabilitatea și securitatea aprovizionării.

În decizia sa privind cererea de investiții, inclusiv alocarea transfrontalieră a costurilor, Agenția lasă la latitudinea autorităților naționale relevanțe modalitatea de includere în tarife a costurilor de investiții în conformitate cu alocarea transfrontalieră a costurilor, la momentul punerii în aplicare a deciziei respective, în conformitate cu dreptul intern.

Decizia privind cererea de investiții, inclusiv alocarea transfrontalieră a costurilor, se publică. Se aplică articolul 25 alineatul (3) și articolele 28 și 29 din Regulamentul (UE) 2019/942.

11. Agenția transmite Comisiei, fără întârziere, o copie a fiecărei decizii de alocare a costurilor, împreună cu toate informațiile relevante cu privire la fiecare decizie. Agenția publică versiuni neconfidențiale ale tuturor deciziilor pe site-ul său. Informațiile pot fi transmise în formă cumulată. Agenția și Comisia păstrează confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial.
12. Deciziile privind alocarea costurilor nu trebuie să aducă atingere dreptului OTS de a aplica și nici dreptului autorităților naționale de reglementare de a aproba tarifele de acces la rețele în conformitate cu Regulamentele (UE) 2019/943 și (UE) 2024/1789 și cu Directivele (UE) 2019/944 și (UE) 2024/1788.
13. Prezentul articol nu se aplică proiectelor de interes comun care beneficiază de una sau mai multe dintre următoarele:
 - (a) o derogare de la articolele 31, 32, 33 și de la articolul 78 alineatul (7) și de la Directiva (UE) 2024/1788, în temeiul articolului 78 din Regulamentul (UE) 2024/1789;
 - (b) o derogare de la articolul 19 alineatele (2) și (3) din Regulamentul (UE) 2019/943 sau de la articolul 6, de la articolul 59 alineatul (7) și de la articolul 60 alineatul (1) din Directiva (UE) 2019/944, în temeiul articolului 63 din Regulamentul (UE) 2019/943;
 - (c) o derogare de la normele privind separarea sau accesul terților în temeiul articolului 17 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului³⁸ sau al articolului 64 din Regulamentul (UE) 2019/943 și al articolului 66 din Directiva (UE) 2019/944.
14. Până la [*șase luni de la intrarea în vigoare a prezentului regulament*], agenția adoptă o recomandare pentru identificarea bunelor practici pentru tratarea cererilor de investiții pentru proiecte de interes comun în conformitate cu principiile menționate la alineatul (7) de la prezentul articol.

Recomandarea respectivă este actualizată periodic de către agenție, după caz. Aceasta trebuie să țină seama de particularitățile sectoriale și trebuie să asigure coerența cu principiile privind partajarea transfrontalieră a costurilor rețelilor offshore pentru energia din surse regenerabile, astfel cum se menționează la articolul 16 alineatul (1). La adoptarea sau actualizarea recomandării, agenția desfășoară un amplu proces de consultare, implicând toate părțile interesate relevante. Recomandarea respectivă trebuie să includă, de asemenea, un model fără

³⁸ Regulamentul (CE) nr. 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1228/2003 (JO L 211, 14.8.2009, p. 15, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/714/oj>).

caracter obligatoriu de alocare transfrontalieră a costurilor pentru a facilita activitatea agențiilor naționale de reglementare.

15. Proiectele de interes reciproc trebuie să obțină o alocare transfrontalieră a costurilor în conformitate cu aceleași norme și condiții menționate la prezentul articol în ceea ce privește beneficiile pe care le aduc Uniunii. Aceasta se emite în mod coordonat de către autoritățile naționale de reglementare relevante ale statelor membre beneficiare.
16. Prezentul articol se aplică *mutatis mutandis* pachetelor de proiecte prevăzute la articolul 18.

Articolul 18

Facilitarea grupării proiectelor de infrastructură energetică în scopul partajării costurilor

1. Inițiatorii proiectelor pot grupa două sau mai multe proiecte de pe lista Uniunii pentru a facilita discuțiile privind partajarea costurilor între statele membre relevante și țările terțe, după caz, și deciziile privind alocarea transfrontalieră a costurilor între autoritățile competente în cauză ale statelor membre sau între autoritățile competente ale statelor membre și țările terțe, după caz.
2. Comisia poate invita inițiatorii proiectelor să prezinte grupurilor relevante, spre dezbateră, o propunere pentru unul sau mai multe pachete de două sau mai multe proiecte de pe lista Uniunii. Un pachet de proiecte poate include proiecte aflate în diferite stadii de dezvoltare, cu condiția ca gruparea acestora să nu întârzie punerea în aplicare a celor mai avansate proiecte.
3. În urma discuțiilor din cadrul grupurilor, Comisia poate solicita ENTSO pentru energie electrică sau ENNOH să prezinte o analiză cost-beneficiu comună pentru pachetele propuse de două sau mai multe proiecte de pe lista Uniunii. Analiza cost-beneficiu comună trebuie să fie în concordanță cu scenariul central și cu sensibilitățile menționate la articolul 11, precum și cu metodologia elaborată în temeiul articolului 15. ENTSO pentru energie electrică sau ENNOH prezintă Comisiei analiza cost-beneficiu comună în termen de două luni de la solicitare.
4. Statele membre relevante, cu implicarea autorităților naționale de reglementare relevante și cu sprijinul Comisiei, formulează concluzii cu privire la pachetul de proiecte și, după caz, invită inițiatorii proiectelor să adauge proiecte la pachet sau să elimine proiecte din pachet, dacă acest lucru facilitează discuțiile privind partajarea costurilor, cu condiția ca numărul de proiecte de pe lista Uniunii incluse în pachet să rămână gestionabil.
5. Statele membre relevante pot decide să aprobe pachetele și să invite inițiatorii proiectelor să depună o cerere comună de investiții în temeiul articolului 17 alineatul (4). Decizia respectivă se comunică grupurilor relevante și Comisiei. În sensul articolului 17 alineatul (4), în cererea de investiții se includ o singură analiză cost-beneficiu actualizată și o singură propunere de alocare transfrontalieră a costurilor, în vederea facilitării unei posibile cereri de asistență financiară din partea Uniunii în temeiul articolului 21.

Articolul 19

Venituri din congestii dedicate pentru proiectele de pe lista Uniunii

1. OTS rezervă 25 % din veniturile rezultate din gestionarea congestiilor care nu au fost cheltuite pentru garantarea disponibilității reale a capacității alocate în temeiul articolului 19 alineatul (2) litera (a) din Regulamentul (UE) 2019/943 și pentru compensarea operatorilor de centrale offshore de producere a energiei electrice din surse regenerabile în temeiul articolului 19 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul (UE) 2019/943 pentru investiții în rețea în proiecte de pe lista Uniunii relevante pentru reducerea congestiei interconexiunilor în temeiul articolului 19 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (UE) 2019/943.
2. OTS plasează fondurile menționate la alineatul (1) de la prezentul articol într-un cont separat până când acestea pot fi cheltuite pentru finanțarea proiectelor de pe lista Uniunii relevante pentru reducerea congestiei interconexiunilor sau până când aceștia demonstrează că obiectivele prioritare prevăzute la articolul 19 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (UE) 2019/943 au fost îndeplinite în mod corespunzător și că nu este necesară construirea unei capacități transfrontaliere suplimentare la frontierele statelor membre în cauză pentru a reduce congestia interconexiunilor.
3. Utilizarea fondurilor menționate la alineatul (1) trebuie:
 - (a) să abordeze deficitul de finanțare al proiectelor de pe lista Uniunii care au beneficii semnificative în afara țărilor-gazdă, ținând seama în mod corespunzător de finanțarea tarifară preconizată;
 - (b) să fie transparente în cererile de decizii de alocare transfrontalieră a costurilor în temeiul articolului 17 din prezentul regulament;
 - (c) să evite dubla finanțare și să asigure proporționalitatea, transparența și nediscriminarea;
 - (d) să nu compromită îndeplinirea obiectivelor prioritare prevăzute la articolul 19 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2019/943.
4. Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 23 din prezentul regulament pentru a completa prezentul regulament prin specificarea condițiilor în care OTS pot utiliza fondurile menționate la alineatul (1) de la prezentul articol și a condițiilor în care se consideră că obiectivul prevăzut la articolul 19 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (UE) 2019/943 este îndeplinit în mod adecvat.
5. În termen de [6 luni] de la intrarea în vigoare a actelor delegate menționate la alineatul (4), agenția actualizează metodologia privind utilizarea veniturilor din congestii în temeiul articolului 19 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2019/943. Metodologia actualizată este în concordanță cu alineatele (1), (2) și (3) de la prezentul articol și cu actele delegate adoptate în temeiul alineatului (4) de la prezentul articol.

Articolul 20

Stimulente de reglementare

1. În cazul în care un inițiator de proiect își asumă riscuri mai mari pentru dezvoltarea, construcția, exploatarea sau întreținerea unui proiect de interes comun care intră în sfera de competență a autorităților naționale de reglementare, în comparație cu riscurile suportate în mod normal de un proiect de infrastructură comparabil, autoritățile naționale de reglementare pot acorda stimulente adecvate pentru proiectul

respectiv în conformitate cu Regulamentele (UE) 2019/943 și 2024/1789 și cu Directivele (UE) 2019/944 și (UE) 2024/1788.

Primul paragraf nu se aplică în cazul în care proiectul de interes comun beneficiază de una sau mai multe dintre următoarele:

- (a) o derogare de la articolele 31, 32 și 33 și de la articolul 78 alineatele (7) și (9) din Directiva (UE) 2024/1788, în temeiul articolului 78 din Regulamentul (UE) 2024/1789;
 - (b) o derogare de la articolul 19 alineatele (2) și (3) din Regulamentul (UE) 2019/943 sau de la articolul 6, articolul 59 alineatul (7) și articolul 60 alineatul (1) din Directiva (UE) 2019/944, în temeiul articolului 63 din Regulamentul (UE) 2019/943;
 - (c) o derogare în temeiul articolului 36 din Directiva 2009/73/CE;
 - (d) o derogare în temeiul articolului 17 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009.
2. În cazul unei decizii de acordare a stimulentele menționate la alineatul (1) de la prezentul articol, autoritățile naționale de reglementare trebuie să țină cont de rezultatele analizei cost-beneficiu în concordanță cu metodologia elaborată în temeiul articolului 14, în special, de externalitățile pozitive generate de proiect la nivel regional sau la nivelul Uniunii. Autoritățile naționale de reglementare analizează mai în detaliu riscurile specifice asumate de inițiatorii proiectului, măsurile întreprinse în vederea atenuării riscurilor și motivarea profilului de risc având în vedere impactul pozitiv net al proiectului, comparativ cu o alternativă cu risc mai scăzut. Riscurile eligibile includ, în special, riscuri legate de noile tehnologii de transport, atât terestre, cât și offshore, riscuri legate de recuperarea parțială a costurilor și riscuri de dezvoltare.
3. Decizia de acordare a stimulentele ia în considerare natura specifică a riscului asumat și poate să acorde stimulente referitoare, printre altele, la una sau mai multe dintre următoarele măsuri:
- (a) normele privind investițiile realizate cu anticiparea nevoilor viitoare;
 - (b) normele privind recunoașterea costurilor angajate în condiții de eficiență înainte de punerea în funcțiune a proiectului;
 - (c) normele privind obținerea unei rentabilități suplimentare a capitalului investit în proiect;
 - (d) orice altă măsură considerată necesară și adecvată.

CAPITOLUL VII

Finanțarea

Articolul 21

Eligibilitatea proiectelor pentru asistență financiară din partea Uniunii în temeiul Regulamentului (UE) 2021/1153

1. Proiectele de interes comun care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la articolul 27 și în anexa II sunt eligibile pentru obținerea de asistență financiară din partea Uniunii sub formă de granturi pentru studii și instrumente financiare.
2. Proiectele de interes comun care se încadrează în categoriile de infrastructuri energetice prevăzute la articolul 27 și la punctul 1 literele (a), (b), (c), (d), (e) (f) și (h) și la punctul 2 din anexa II și care intră în competența autorităților naționale de reglementare sunt eligibile și pentru asistență financiară din partea Uniunii sub formă de granturi pentru lucrări dacă îndeplinesc toate criteriile următoare:
 - (a) analiza cost-beneficiu a proiectului efectuată în temeiul articolului 17 alineatul (4) litera (a) oferă dovezi cu privire la existența unor externalități pozitive semnificative precum securitatea aprovizionării, flexibilitatea sistemului, solidaritatea sau inovarea;
 - (b) proiectul a primit o decizie de alocare transfrontalieră a costurilor în temeiul articolului 17;
 - (c) proiectul nu poate fi finanțat de piață sau prin intermediul cadrului de reglementare în conformitate cu planul de afaceri și cu alte evaluări, în special cele efectuate de potențiali investitori, de creditorii sau de autoritatea națională de reglementare, ținând seama de orice decizie privind stimulentele și de motivele menționate la articolul 20 alineatul (2) atunci când evaluează nevoia proiectului de asistență financiară din partea Uniunii.
3. Proiectele de interes comun desfășurate în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 5 alineatul (7) litera (d) sunt eligibile și pentru asistență financiară din partea Uniunii sub formă de granturi pentru lucrări dacă îndeplinesc criteriile prevăzute la alineatul (2) de la prezentul articol.
4. Proiectele de interes comun care se încadrează în categoriile de infrastructură energetică prevăzute în anexa II, altele decât cele menționate la alineatul (2), cu excepția categoriei de infrastructură prevăzute la punctul 3 din anexa respectivă, sunt eligibile și pentru asistență financiară din partea Uniunii sub formă de granturi pentru lucrări dacă îndeplinesc toate criteriile următoare:
 - (a) analiza cost-beneficiu a proiectului elaborată de inițiatorul proiectului în aplicarea metodologiei relevante de analiză cost-beneficiu elaborate în conformitate cu articolul 11 oferă dovezi cu privire la existența unor externalități pozitive semnificative, cum ar fi securitatea aprovizionării, flexibilitatea sistemului, solidaritatea sau inovarea;

- (b) proiectul nu poate fi finanțat de piață în conformitate cu planul de afaceri elaborat de inițiatorul proiectului și cu alte evaluări, în special cele efectuate de potențiali investitori, creditori sau de autoritatea națională de reglementare;
 - (c) proiectul a primit o evaluare efectuată de autoritatea națională relevantă sau, după caz, de autoritatea națională de reglementare, în consultare cu OTS sau OD relevanți din statele membre în care proiectul are un impact pozitiv net semnificativ, care demonstrează în mod clar existența unor externalități pozitive semnificative generate de proiect, cum ar fi securitatea aprovizionării, flexibilitatea sistemului, solidaritatea sau inovarea, și include o evaluare a acestora și oferă dovezi clare ale lipsei de viabilitate comercială a acestora, în conformitate cu analiza cost-beneficiu, planul de afaceri și evaluările efectuate de inițiatorul proiectului și de potențialii investitori sau creditori și, după caz, de o autoritate națională de reglementare.
5. Evaluarea menționată la alineatul (4) litera (c) de la prezentul articol trebuie să se bazeze pe scenariul stabilit în temeiul articolului 11 și pe orice analize de sensibilitate existente ale acestuia și trebuie să includă o evaluare și o analiză exactă a costurilor angajate în mod eficient, o descriere exactă a beneficiilor proiectului, inclusiv împărțirea lor la nivel transfrontalier pentru fiecare stat membru sau țară terță, inclusiv pentru țările care nu sunt țări-gazdă, o descriere a repartizării costurilor la nivel transfrontalier și a tuturor surselor de finanțare relevante pentru proiect și deja sigure.
6. Prezentul articol se aplică *mutatis mutandis* proiectelor de interes reciproc și pachetelor de proiecte în temeiul articolului 18.

Proiectele de interes reciproc sunt eligibile pentru asistență financiară din partea Uniunii în condițiile prevăzute în Regulamentul (UE) 2021/1153. În ceea ce privește granturile pentru lucrări, proiectele de interes reciproc sunt eligibile pentru asistență financiară din partea Uniunii, cu condiția să îndeplinească criteriile prevăzute la alineatul (2) sau (4) de la prezentul articol, după caz, și cu condiția ca proiectul să contribuie la obiectivele globale de politică în domeniul energiei și al climei ale Uniunii.

Articolul 22

Linii directe pentru criteriile de acordare a asistenței financiare din partea Uniunii

Criteriile specifice prevăzute la articolul 4 alineatul (3) din prezentul regulament și parametrii prevăzuți la articolul 4 alineatul (5) din prezentul regulament se aplică în scopul stabilirii criteriilor de acordare a asistenței financiare din partea Uniunii în temeiul Regulamentului (UE) 2021/1153. În cazul proiectelor de interes comun care intră sub incidența articolului 27 din prezentul regulament, pe lângă cerințele prevăzute de articolul 21 alineatul (2), se aplică criteriile privind integrarea pieței, securitatea aprovizionării, concurența și durabilitatea.

CAPITOLUL VIII

Dispoziții finale

Articolul 23

Exercitarea delegării de competențe

1. Competența de a adopta acte delegate este conferită Comisiei în condițiile prevăzute la prezentul articol.
2. Competența de a adopta acte delegate menționată la articolul 3 alineatul (4), la articolul 11 alineatul (6) și la articolul 19 alineatul (4) se conferă Comisiei pe o perioadă de șapte ani de la 23 iunie 2027. Comisia elaborează un raport privind delegarea de competențe cu cel puțin nouă luni înainte de încheierea perioadei de șapte ani. Delegarea de competențe se prelungește tacit cu perioade de timp identice, cu excepția cazului în care Parlamentul European sau Consiliul se opune prelungirii respective cu cel puțin trei luni înainte de încheierea fiecărei perioade.
3. Delegarea de competențe menționată la articolul 3 alineatul (4), la articolul 11 alineatul (6) și la articolul 19 alineatul (4) poate fi revocată oricând de Parlamentul European sau de Consiliu. O decizie de revocare pune capăt delegării de competențe specificate în decizia respectivă. Decizia produce efecte din ziua care urmează datei publicării acesteia în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sau de la o dată ulterioară menționată în decizie. Decizia nu afectează valabilitatea actelor delegate care sunt deja în vigoare.
4. Înainte de adoptarea unui act delegat, Comisia consultă experții desemnați de fiecare stat membru în conformitate cu principiile prevăzute în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare.
5. De îndată ce adoptă un act delegat, Comisia îl notifică simultan Parlamentului European și Consiliului.
6. Un act delegat adoptat în temeiul articolului 3 alineatul (4), al articolului 11 alineatul (6) și al articolului 19 alineatul (4) intră în vigoare numai în cazul în care nici Parlamentul European și nici Consiliul nu au formulat obiecții în termen de două luni de la notificarea acestuia către Parlamentul European și Consiliu sau în cazul în care, înaintea expirării termenului respectiv, Parlamentul European și Consiliul au informat Comisia că nu vor formula obiecții. Termenul menționat se prelungește cu două luni la inițiativa Parlamentului European sau a Consiliului.

Articolul 24

Raportare și evaluare

Comisia publică, până la 30 iunie 2032, un raport privind implementarea proiectelor de pe lista Uniunii și îl prezintă Parlamentului European și Consiliului. Raportul respectiv cuprinde o evaluare cu privire la:

- (a) progresele înregistrate în ceea ce privește planificarea, elaborarea, construcția și punerea în funcțiune a proiectelor de pe lista Uniunii și, acolo unde este cazul, întârzierile în implementare și alte dificultăți întâmpinate;

- (b) fondurile angajate și vărsate de Uniune pentru proiectele de pe lista Uniunii, comparativ cu valoarea totală a proiectelor finanțate de pe lista Uniunii;
- (c) progresele înregistrate în ceea ce privește integrarea surselor regenerabile de energie, inclusiv a surselor regenerabile de energie offshore, și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin planificarea, dezvoltarea, construcția și punerea în funcțiune a proiectelor de pe lista Uniunii;
- (d) în sectoarele energiei electrice și al hidrogenului, evoluția gradului de interconectare între statele membre și evoluția corespunzătoare a prețurilor la energie;
- (e) procesul de acordare a autorizațiilor și de participare a publicului, în special:
 - (i) durata totală medie și maximă a procesului de acordare a autorizațiilor pentru proiectele de pe lista Uniunii, inclusiv durata fiecărei etape a procedurii prealabile depunerii cererii, comparativ cu calendarul prevăzut pentru etapele majore inițiale menționate la articolul 10 alineatul (9);
 - (ii) bune practici și practici inovatoare cu privire la participarea părților implicate;
 - (iii) bune practici și practici inovatoare cu privire la atenuarea impactului asupra mediului, inclusiv adaptarea la schimbările climatice, în timpul procesului de acordare a autorizațiilor și al implementării proiectului;
 - (iv) eficacitatea sistemelor prevăzute la articolul 8 alineatul (3) în ceea ce privește respectarea termenelor stabilite la articolul 10 alineatele (1) și (2);
 - (v) rata de digitalizare a procedurilor de autorizare;
- (f) procesul de reglementare, în special:
 - (i) numărul de proiecte de interes comun sau de pachete de proiecte care au primit o decizie de alocare transfrontalieră a costurilor în temeiul articolului 17;
 - (ii) numărul și tipul de proiecte de interes comun care au primit stimulente specifice în temeiul articolului 20;
- (g) eficacitatea prezentului regulament în ceea ce privește contribuția la țintele Uniunii privind energia și clima și la realizarea neutralității climatice până cel târziu în 2050;
- (h) îmbunătățirea rezilienței în materie de securitate fizică și cibernetică a infrastructurii energetice transfrontaliere;
- (i) adoptarea de soluții fără cabluri în ceea ce privește numărul de proiecte și creșterea respectivă a capacității rețelei.

Articolul 25

Revizuire

Până la 30 iunie 2033, Comisia efectuează o revizuire a prezentului regulament, pe baza rezultatelor raportării și ale evaluării prevăzute la articolul 24 din prezentul

regulament, precum și a monitorizării, raportării și evaluării desfășurate în temeiul articolelor 22 și 23 din Regulamentul (UE) 2021/1153.

Articolul 26

Informare și publicitate

Comisia instituie și menține o platformă în materie de transparență ușor accesibilă publicului larg prin intermediul internetului. Platforma este actualizată periodic cu informații din: rapoartele menționate la articolul 5 alineatul (4); site-ul menționat la articolul 9 alineatul (7) și informații directe din partea inițiatorilor proiectelor în ceea ce privește proiectele care nu se mai află pe lista Uniunii. Platforma trebuie să conțină următoarele informații:

- (a) informații generale actualizate, inclusiv informații geografice, pentru fiecare proiect de pe lista Uniunii;
- (b) planul de implementare, astfel cum este prevăzut la articolul 5 alineatul (1), pentru fiecare proiect de pe lista Uniunii, prezentat într-un mod care să permită evaluarea progreselor înregistrate în implementare în orice moment;
- (c) principalele beneficii preconizate și contribuția la obiectivele menționate la articolul 1 alineatul (1), precum și costurile proiectelor, cu excepția oricăror informații sensibile din punct de vedere comercial;
- (d) lista Uniunii;
- (e) fondurile alocate și vărsate de Uniune pentru fiecare proiect de pe lista Uniunii;
- (f) linkuri la manualul național de proceduri menționat la articolul 9;
- (g) informații și actualizări ale stadiului în ceea ce privește proiectele care se aflau pe lista Uniunii, dar care nu mai sunt incluse.

Articolul 27

Derogare pentru interconexiuni pentru Cipru și Malta

1. În cazul Ciprului și al Maltei, care nu sunt interconectate la rețeaua transeuropeană de gaze, se aplică o derogare de la articolul 3, articolul 4 alineatul (1) literele (a) și (b), articolul 4 alineatul (5) și anexele I, II și III. O interconexiune pentru fiecare dintre aceste state membre își menține statutul de proiect de interes comun în temeiul prezentului regulament, cu toate drepturile și obligațiile relevante, în cazul în care interconexiunea respectivă:
 - (a) se afla în curs de dezvoltare sau de planificare la 23 iunie 2022;
 - (b) a primit statutul de proiect de interes comun în temeiul Regulamentului (UE) nr. 347/2013 al Parlamentului European și al Consiliului³⁹;

³⁹ Regulamentul (UE) nr. 347/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2013 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene, de abrogare a Deciziei nr. 1364/2006/CE și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 713/2009, (CE) nr. 714/2009 și (CE) nr. 715/2009 (JO L 115, 25.4.2013, p. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/347/oj>).

- (c) este necesară pentru a asigura interconectarea permanentă a respectivelor state membre la rețeaua transeuropeană de gaze.

Respectivele proiecte asigură capacitatea viitoare de a accesa noi piețe energetice, inclusiv cea a hidrogenului.

2. Inițiatorii de proiecte furnizează dovezi suficiente cu privire la modul în care interconexiunile menționate la alineatul (1) vor permite accesul la noi piețe ale energiei, inclusiv a hidrogenului, în concordanță cu obiectivele globale de politică în domeniul energiei și al climei ale Uniunii. Astfel de dovezi includ o evaluare a ofertei și cererii de hidrogen din surse regenerabile sau obținut cu emisii scăzute de carbon, precum și calcularea reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră care a fost obținută datorită proiectului.

Comisia verifică periodic respectiva evaluare și respectivul calcul, precum și implementarea la timp a proiectului.

3. În plus față de criteriile specifice prevăzute la articolul 21 pentru asistența financiară din partea Uniunii, interconexiunile menționate la alineatul (1) sunt proiectate astfel încât să asigure accesul la viitoarele piețe ale energiei, inclusiv a hidrogenului, nu conduc la o prelungire a duratei de viață a activelor de gaze naturale și asigură interoperabilitatea transfrontalieră a rețelelor învecinate. Orice eligibilitate pentru asistență financiară din partea Uniunii în temeiul articolului 21 se încheie la 31 decembrie 2027.
4. Orice cerere de asistență financiară din partea Uniunii pentru lucrări demonstrează în mod clar obiectivul de a transforma activul într-un activ dedicat hidrogenului până în 2036, dacă condițiile de piață permit acest lucru, prin intermediul unei foi de parcurs cu un calendar precis.
5. Derogarea prevăzută la alineatul (1) se aplică până în momentul în care Cipru, respectiv Malta, este direct interconectat(ă) la rețeaua transeuropeană de gaze sau până la 31 decembrie 2029, luându-se în considerare data cea mai apropiată.

Articolul 28

Modificarea Regulamentului (UE) 2019/942

Regulamentul (UE) 2019/942 se modifică după cum urmează:

1. La articolul 3 alineatul (2), primul paragraf se înlocuiește cu următorul text:

„La solicitarea ACER, autoritățile de reglementare, ENTSO pentru energie electrică, ENTSO pentru gaze, ENNOH, centrele de coordonare regionale, entitatea OSD UE, operatorii de transport și de sistem, operatorii de rețele de hidrogen, operatorii pieței de energie electrică desemnați și entitățile înființate de operatorii de transport și de sistem pentru gaze naturale, de operatorii de sisteme GNL, de operatorii de sisteme de înmagazinare a gazelor naturale sau de operatorii de înmagazinare a hidrogenului sau de operatorii de terminale de hidrogen furnizează ACER informațiile la același nivel de detaliu necesar pentru îndeplinirea atribuțiilor ACER în temeiul prezentului regulament, cu excepția cazului în care ACER a cerut și a primit deja respectivele informații.”

2. La articolul 11, literele (c) și (d) se înlocuiesc cu următorul text:

„(c) îndeplinește obligațiile prevăzute la articolele 5, 11, 12, 14, 17 din Regulamentul (UE).../... al Parlamentului European și al Consiliului* [*Regulamentul TEN-E, astfel cum a fost propus prin COM(2025) xxxx*] și în secțiunea 2 punctul 8 din anexa III la regulamentul respectiv;

(d) ia decizii cu privire la cererile de investiții, inclusiv alocarea transfrontalieră a costurilor în temeiul articolului 17 alineatul (9) din Regulamentul (UE).../... [*Regulamentul TEN-E, astfel cum a fost propus prin COM(2025) xxxx*].

* Regulamentul (UE).../... al Parlamentului European și al Consiliului [*Regulamentul TEN-E, astfel cum a fost propus prin COM(2025) xxxx*] (JO..., ELI: ...).”

Articolul 29

Modificarea Regulamentului (UE) 2019/943

Articolul 48 din Regulamentul (UE) 2019/943 se înlocuiește cu următorul text:

„Articolul 48

Planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani

1. Planul de dezvoltare a rețelei la nivelul Uniunii menționat la articolul 30 alineatul (1) litera (b) din prezentul regulament se bazează pe scenariul central și pe raportul privind identificarea nevoilor sistemului în temeiul articolelor 11 și 12 din Regulamentul (UE).../... al Parlamentului European și al Consiliului* [*Regulamentul TEN-E, astfel cum a fost propus prin COM(2025) xxxx*] și include modelarea rețelei integrate și o evaluare a rezilienței sistemului. Parametrii de intrare relevanți pentru modelarea scenariului central, cum ar fi ipotezele privind prețurile combustibililor și carbonului sau instalarea surselor regenerabile de energie, precum și ipotezele pentru evaluarea adecvării resurselor la nivel european elaborate în temeiul articolului 23 din prezentul regulament ar trebui să fie consecvenți în măsura posibilului.

În special, planul de dezvoltare a rețelei la nivelul Uniunii:

- (a) se bazează pe proiecte cu relevanță transfrontalieră incluse în planurile naționale de dezvoltare a rețelei pe 10 ani și în planurile naționale de investiții, ținând seama de planurile regionale de investiții menționate la articolul 34 alineatul (1) din prezentul regulament, și se bazează pe aspectele de la nivelul Uniunii legate de planificarea rețelei, astfel cum sunt prevăzute în Regulamentul (UE).../... [*Regulamentul TEN-E, astfel cum a fost propus prin COM(2025) xxxx*]; face obiectul unei analize costuri-beneficii utilizând metodologia stabilită la articolul 14 din regulamentul respectiv;
- (b) ia în considerare cu prioritate alternativele la extinderea rețelei, cum ar fi soluțiile fără cabluri în temeiul Regulamentului (UE).../... [*Regulamentul TEN-E, astfel cum a fost propus prin COM(2025) xxxx*] sau flexibilitatea din surse nefosile;
- (c) în ceea ce privește interconectările transfrontaliere, se bazează, de asemenea, pe nevoile rezonabile ale diferiților utilizatori de sisteme și integrează angajamentele pe termen lung ale investitorilor menționați la articolele 44 și 51 din Directiva (UE) 2019/944;

- (d) identifică deficiențele investiționale, în special în ceea ce privește capacitățile transfrontaliere.

În ceea ce privește al doilea paragraf litera (d), planul de dezvoltare a rețelei la nivelul Uniunii poate fi însoțit de o analiză a obstacolelor aflate în calea creșterii capacității transfrontaliere a rețelei, rezultând din diferențele existente la nivelul procedurilor sau al practicilor de aprobare.

2. ACER emite un aviz cu privire la planurile naționale de dezvoltare a rețelei pe 10 ani, pentru a evalua coerența acestora cu planul de dezvoltare a rețelei la nivelul Uniunii, inclusiv conformitatea cu cerințele de la articolul 3 alineatele (6) și (7) din Regulamentul (UE).../... [*Regulamentul TEN-E, astfel cum a fost propus prin COM(2025) xxxx*]. În cazul în care ACER identifică neconcordanțe între un plan național de dezvoltare a rețelei pe 10 ani și planul la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei, recomandă, în termen de două luni de la primirea acestuia, modificarea, după caz, a planului național de dezvoltare a rețelei pe 10 ani sau a planului la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei. În cazul în care un astfel de plan de dezvoltare a rețelei pe 10 ani este elaborat în conformitate cu articolul 40a din Directiva (UE) 2019/944, ACER recomandă autorității de reglementare relevante să modifice planul național de dezvoltare a rețelei pe 10 ani în conformitate cu articolul 40a alineatul (7) din directiva respectivă și informează Comisia cu privire la aceasta.

* Regulamentul (UE).../... al Parlamentului European și al Consiliului [*Regulamentul TEN-E, astfel cum a fost propus prin COM(2025) xxxx*] (JO..., ELI: ...).”

Articolul 30

Modificarea Regulamentului (UE) 2024/1789

Regulamentul (UE) 2024/1789 se modifică după cum urmează:

1. Articolul 60 se înlocuiește cu următorul text:

„Articolul 60

Planul de dezvoltare a rețelei pentru hidrogen la nivelul Uniunii

1. Planul de dezvoltare a rețelei pentru hidrogen la nivelul Uniunii se bazează pe scenariul central și pe raportul privind identificarea nevoilor sistemului în temeiul articolelor 11 și 12 din Regulamentul (UE).../... al Parlamentului European și al Consiliului* [*Regulamentul TEN-E, astfel cum a fost propus prin COM(2025) xxxx*] și include modelarea rețelei integrate de hidrogen, o evaluare europeană privind adecvarea capacităților și o evaluare a rezilienței sistemului.

În special, planul de dezvoltare a rețelei pentru hidrogen la nivelul Uniunii:

- (a) se bazează pe planurile naționale de dezvoltare a rețelei pentru transportul hidrogenului, astfel cum sunt prevăzute la articolul 55 din Directiva (UE) 2024/1788, și se bazează pe aspectele legate de Uniune ale planificării rețelei, astfel cum sunt prevăzute în Regulamentul (UE).../... [*Regulamentul TEN-E, astfel cum a fost propus prin COM(2025) xxxx*];

(b) în ceea ce privește interconectările transfrontaliere, se bazează pe nevoile rezonabile ale diferiților utilizatori ai rețelei și integrează angajamentele pe termen lung ale investitorilor, astfel cum se menționează la articolul 55 alineatul (7) din Directiva (UE) 2024/1788;

(c) identifică lacunele în materie de investiții, în special în ceea ce privește capacitățile transfrontaliere necesare, pentru a realiza coridoarele prioritare pentru hidrogen și electrolizoare, astfel cum se menționează la punctul 3 din anexa I la Regulamentul (UE).../... [Regulamentul TEN-E, astfel cum a fost propus prin COM(2025) xxxx].

În ceea ce privește al doilea paragraf litera (c), planul de dezvoltare a rețelei pentru hidrogen la nivelul Uniunii poate fi însoțit de o analiză a obstacolelor aflate în calea creșterii capacității transfrontaliere a rețelei, rezultând din diferențele existente la nivelul procedurilor sau al practicilor de aprobare. O astfel de analiză poate fi însoțită, după caz, de un plan cuprinzător de eliminare a acestor obstacole și de accelerare a realizării coridoarelor prioritare pentru hidrogen și electrolizoare.

2. ACER emite un aviz cu privire la planurile naționale de dezvoltare a rețelei pentru transportul hidrogenului după caz, pentru a evalua coerența acestora cu planul de dezvoltare a rețelei de hidrogen la nivelul Uniunii, inclusiv conformitatea cu cerințele de la articolul 3 alineatele (6) și (7) din Regulamentul (UE).../... [Regulamentul TEN-E, astfel cum a fost propus prin COM(2025) xxxx]. În cazul în care ACER identifică neconcordanțe între un plan național privind dezvoltarea rețelei pentru transportul hidrogenului și planul de dezvoltare a rețelei pentru hidrogen la nivelul Uniunii, aceasta recomandă, după caz, modificarea planului național privind dezvoltarea rețelei pentru transportul hidrogenului sau a planului de dezvoltare a rețelei pentru hidrogen la nivelul Uniunii, în termen de cel mult două luni de la primirea planului național de dezvoltare a rețelei pentru transportul hidrogenului.
3. Atunci când elaborează planul de dezvoltare a rețelei pentru hidrogen la nivelul Uniunii, ENNOH cooperează cu ENTSO pentru energie electrică și cu ENTSO pentru gaze, în special în ceea ce privește elaborarea analizei cost-beneficiu pentru întregul sistem energetic menționate la articolul 14 din Regulamentul (UE).../... [Regulamentul TEN-E, astfel cum a fost propus prin COM(2025) xxxx] și identificarea lacunelor în materie de infrastructură menționate la articolul 13 din regulamentul respectiv.

* Regulamentul (UE).../... al Parlamentului European și al Consiliului ... [Regulamentul TEN-E, astfel cum a fost propus prin COM(2025) xxxx] (JO..., ELI: ...).”

2. Articolul 61 se înlocuiește cu următorul text:

„Articolul 61

Planificarea integrată a rețelei la nivelul Uniunii

1. În cursul perioadei de tranziție, care se încheie la 1 ianuarie 2027, ENTSO pentru gaze elaborează planul de dezvoltare a rețelei pentru hidrogen la nivelul Uniunii pentru 2026, cu implicarea deplină a operatorilor de rețele pentru transportul hidrogenului și împreună cu ENNOH, de îndată ce aceasta este instituită. Planul de

dezvoltare a rețelei pentru hidrogen la nivelul Uniunii pentru 2026 cuprinde două capitole separate, unul pentru hidrogen și unul pentru gazele naturale. ENTSO pentru gaze transferă fără întârziere către ENNOH, până la 1 ianuarie 2027, toate informațiile, inclusiv datele și analizele pe care le-a colectat în cursul elaborării planurilor de dezvoltare a rețelei pentru hidrogen la nivelul Uniunii.

2. ENNOH elaborează planul de dezvoltare a rețelei pentru hidrogen la nivelul Uniunii pentru 2028 în temeiul prezentului articol și al articolului 60.
3. ENNOH cooperează îndeaproape cu ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze pentru a elabora planuri integrate de dezvoltare a rețelelor la nivelul Uniunii în temeiul articolelor 32 și 60 din prezentul regulament și, respectiv, al articolului 30 din Regulamentul (UE) 2019/943.
4. În cazul în care trebuie luate decizii pentru a se asigura eficiența sistemului pentru toți purtătorii de energie, astfel cum este definită la articolul 2 punctul 4 din Directiva (UE) 2023/1791 a Parlamentului European și a Consiliului, Comisia se asigură că ENTSO pentru energie electrică, ENTSO pentru gaze și ENNOH cooperează îndeaproape.
5. ENNOH, ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze cooperează în mod eficient, incluziv și transparent, facilitează luarea deciziilor prin consens și elaborează acordurile de lucru necesare pentru a favoriza această cooperare și pentru a asigura reprezentarea lor echitabilă.

ENNOH, împreună cu ENTSO pentru energie electrică și ENTSO pentru gaze, poate înființa grupuri de lucru pentru a-și îndeplini obligațiile care îi revin în temeiul primului paragraf literele (a), (b) și (d) și asigură reprezentarea echitabilă și egală a sectoarelor hidrogenului, energiei electrice și gazelor în cadrul grupurilor de lucru.”

Articolul 31

Dispoziții tranzitorii

1. Prezentul regulament nu afectează acordarea, continuarea sau modificarea asistenței financiare acordate de Comisie în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1316/2013 al Parlamentului European și al Consiliului⁴⁰ și al Regulamentului (UE) 2021/1153.
2. Orice proces de elaborare a metodologiei de analiză cost-beneficiu inițiat de ENTSO pentru energie electrică sau ENNOH în conformitate cu articolul 11 din Regulamentul (UE) 2022/869 înainte de [*data intrării în vigoare/începerii aplicării prezentului regulament*] continuă în temeiul articolului 14 din prezentul regulament.

Toate etapele finalizate în temeiul articolului 11 din Regulamentul (UE) 2022/869 se consideră finalizate în temeiul dispozițiilor corespunzătoare ale articolului 14 din prezentul regulament.

Orice metodologie de analiză cost-beneficiu pentru întregul sistem energetic aprobată de Comisie în temeiul articolului 11 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2022/869 se consideră aprobată în temeiul articolului 14 alineatul (7) din prezentul regulament

⁴⁰ Regulamentul (UE) nr. 1316/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 de instituire a Mecanismului pentru Interconectarea Europei, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 913/2010 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 680/2007 și (CE) nr. 67/2010, JO L 348, 20.12.2013, p. 129, <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1316/oj>.

și rămâne valabilă până când este înlocuită cu o nouă metodologie de analiză cost-beneficiu pentru întregul sistem energetic, elaborată în temeiul articolului 14 din prezentul regulament.

3. Scenariile comune elaborate de ENTSO pentru energie electrică, ENTSO pentru gaze și ENNOH în temeiul articolului 12 din Regulamentul (UE) 2022/869 continuă să fie elaborate și aprobate de Comisie în conformitate cu procedura prevăzută la articolul respectiv. Odată aprobate de Comisie, aceste scenarii comune sunt considerate scenarii centrale de referință în temeiul articolului 11 din prezentul regulament și rămân valabile până la înlocuirea lor cu noi scenarii centrale de referință elaborate în temeiul articolului 11 din prezentul regulament.
4. Anexa VII la Regulamentul (UE) 2022/869 de stabilire a listei [] Uniunii de proiecte de interes comun și de proiecte de interes reciproc, precum și articolele [] din Regulamentul (UE) 2022/869 și anexele [] la regulamentul respectiv continuă să se aplice proiectelor de interes comun și proiectelor de interes reciproc incluse pe lista [] a Uniunii până când începe să se aplice actul delegat menționat la articolul 3 alineatul (4) din prezentul regulament de stabilire a primei liste a Uniunii.

Articolul 32

Abrogare

Regulamentul (UE) 2022/869 se abrogă. Toate trimerile la Regulamentul (UE) 2022/869 se interpretează ca trimeri la prezentul regulament.

Articolul 33

Intrare în vigoare

Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles,

Pentru Parlamentul European
Președinta

Pentru Consiliu
Președintele

FISĂ FINANCIARĂ LEGISLATIVĂ ȘI DIGITALĂ

1.	CADRUL PROPUNERII/INIȚIATIVEI.....	3
1.1.	Titlul propunerii/inițiativei.....	3
1.2.	Domeniul (domeniile) de politică vizat(e).....	3
1.3.	Obiectiv(e).....	3
1.3.1.	Obiectiv(e) general(e).....	3
1.3.2.	Obiectiv(e) specific(e).....	3
1.3.3.	Rezultatul (rezultatele) și impactul preconizate.....	4
1.3.4.	Indicatori de performanță.....	4
1.4.	Obiectul propunerii/inițiativei.....	4
1.5.	Motivele propunerii/inițiativei.....	5
1.5.1.	Cerința (cerințele) care trebuie îndeplinită (îndeplinite) pe termen scurt sau lung, inclusiv un calendar detaliat pentru punerea în aplicare a inițiativei.....	5
1.5.2.	Valoarea adăugată a intervenției UE (aceasta poate rezulta din diferiți factori, de exemplu mai buna coordonare, securitatea juridică, o mai mare eficacitate sau complementaritate). În sensul prezentei secțiunii, „valoarea adăugată a intervenției UE” este valoarea ce rezultă din acțiunea UE care depășește valoarea ce ar fi fost obținută dacă ar fi acționat doar statele membre.....	5
1.5.3.	Învățămintele desprinse din experiențele anterioare similare.....	8
1.5.4.	Compatibilitatea cu cadrul financiar multianual și posibilele sinergii cu alte instrumente corespunzătoare.....	8
1.5.5.	Evaluarea diferitelor opțiuni de finanțare disponibile, inclusiv a posibilităților de realocare a creditelor.....	8
1.6.	Durata propunerii/inițiativei și a impactului său financiar.....	10
1.7.	Metoda (metodele) de execuție a bugetului planificată (planificate).....	10
2.	MĂSURI DE GESTIUNE.....	11
2.1.	Dispoziții în materie de monitorizare și de raportare.....	11
2.2.	Sistemul (sistemele) de gestionare și control.....	11
2.2.1.	Justificarea metodei (metodelor) de execuție bugetară, a mecanismului (mecanismelor) de punere în aplicare a finanțării, a modalităților de plată și a strategiei de control propuse.....	11
2.2.2.	Informații privind riscurile identificate și sistemul (sistemele) de control intern instituit(e) pentru atenuarea lor.....	11
2.2.3.	Estimarea și justificarea raportului cost-eficacitate al controalelor (raportul dintre costurile controalelor și valoarea fondurilor aferente gestionate) și evaluarea nivelurilor preconizate ale riscurilor de eroare (la plată și la închidere).....	12
2.3.	Măsuri de prevenire a fraudelor și a neregulilor.....	12
3.	IMPACTUL FINANCIAR ESTIMAT AL PROPUNERII/INIȚIATIVEI.....	14

3.1.	Rubrica (rubricile) din cadrul financiar multianual și linia (liniile) bugetară (bugetare) de cheltuieli afectată (afectate)	14
3.2.	Impactul financiar estimat al propunerii asupra creditelor	15
3.2.1.	Sinteza impactului estimat asupra creditelor operaționale.....	15
3.2.1.1.	Credite din bugetul votat.....	15
3.2.2.	Realizările preconizate finanțate din credite operaționale	18
3.2.3.	Sinteza impactului estimat asupra creditelor administrative.....	20
3.2.3.1.	Credite din bugetul votat.....	20
3.2.3.2.	Total credite	20
3.2.4.	Necesarul de resurse umane estimat	20
3.2.4.1.	Finanțare din bugetul votat.....	21
3.2.4.2.	Necesarul total de resurse umane	21
3.2.5.	Prezentare generală a impactului estimat asupra investițiilor legate de tehnologia digitală.....	22
3.2.6.	Compatibilitatea cu cadrul financiar multianual actual	23
3.2.7.	Contribuțiile terților	23
3.3.	Impactul estimat asupra veniturilor.....	26
4.	DIMENSIUNILE DIGITALE	26
4.1.	Cerințe cu relevanță digitală	26
4.2.	Date	27
4.3.	Soluții digitale	28
4.4.	Evaluarea interoperabilității	28
4.5.	Măsuri de sprijinire a implementării digitale	29

1. CADRUL PROPUNERII/INIȚIATIVEI

1.1. Titlul propunerii/inițiativei

Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului privind liniile directoare pentru infrastructurile energetice transeuropene, de modificare a Regulamentelor (UE) 2019/942, (UE) 2019/943 și (UE) 2024/1789 și de abrogare a Regulamentului (UE) 2022/869.

1.2. Domeniul (domeniile) de politică vizat(e)

Domeniu: Energie

Activitate: Pactul pentru o industrie curată

1.3. Obiectiv(e)

1.3.1. Obiectiv(e) general(e)

Obiectivul general este dezvoltarea în timp util și eficientă și interoperabilitatea unei infrastructuri energetice reziliente, a energiei din surse regenerabile și a flexibilității, inclusiv a stocării și a stațiilor de reîncărcare, în întreaga UE. Acest lucru va permite UE să își îndeplinească obiectivele în materie de energie și climă, inclusiv asigurarea accesibilității prețurilor energiei printr-o mai bună interconectivitate, ceea ce va duce la convergența prețurilor, la reducerea prețurilor angro ale energiei electrice și la o volatilitate mai scăzută a prețurilor energiei electrice, precum și la o conectare accelerată a producției și a cererii.

1.3.2. Obiectiv(e) specific(e)

Pentru a atinge obiectivul general, această inițiativă abordează patru obiective specifice (OS):

i) OS1: Asigurarea faptului că proiectele incluse în planurile de dezvoltare a rețelei și selectate ca PIC/PIR răspund nevoilor de infrastructură identificate în mod corespunzător și eficiente, asigurând dezvoltarea eficientă și la timp a infrastructurii energetice;

ii) OS2: Facilitarea utilizării instrumentelor de partajare a costurilor pentru implementarea mai rapidă a proiectelor de infrastructură transfrontaliere, conducând la o utilizare sporită a instrumentelor de partajare a costurilor și la o reducere a termenelor de implementare a proiectelor;

iii) OS3: Scurtarea și simplificarea procedurilor de acordare a autorizațiilor pentru proiectele privind infrastructura energetică, energia din surse regenerabile și stocarea, precum și pentru stațiile de reîncărcare, ducând la scurtarea perioadei de obținere a autorizațiilor necesare, ceea ce face fezabilă respectarea termenelor existente, și la simplificarea cerințelor de autorizare;

iv) OS4: Consolidarea securității fizice și cibernetice și a rezilienței infrastructurii energetice transfrontaliere (PIC/PIR) prin creșterea numărului de echipamente și instalații de protecție și reziliență pe elementele critice de rețea.

Propunerea implică o **nouă cerință pentru Comisie**, care este legată de realizarea **OS1**:

- Cerința 1 (legată de OS1): Comisia are sarcina de a elabora un scenariu central cuprinzător și analize de sensibilitate, după caz, cel puțin o dată la patru ani pentru sectoarele energiei electrice, hidrogenului și gazelor, care să fie utilizat pentru planurile de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul Uniunii (TYNDP) (articolul 11).

Propunerea implică noi cerințe pentru ACER, care sunt legate de realizarea OS1 și OS2:

- Cerința 2 (legată de OS1): În scopul elaborării scenariului central, ACER are sarcina de a sprijini și de a verifica colectarea datelor de către Comisie (articolul 11). În plus, ACER trebuie să elaboreze și să publice o metodologie-cadru obligatorie pentru identificarea nevoilor în materie de infrastructură (care urmează să fie efectuată de ENTSO-E și ENNOH).
- Cerința 3 (legată de OS2): ACER este mandată să își actualizeze recomandarea privind alocarea transfrontalieră a costurilor (CBCA) și să instituie un registru central al tuturor deciziilor CBCA (articolul 17).

1.3.3. Rezultatul (rezultatele) și impactul preconizate

A se preciza efectele pe care ar trebui să le aibă propunerea/inițiativa asupra beneficiarilor vizati/grupurilor vizate.

Resursele suplimentare vor permite Comisiei și ACER să efectueze sarcinile necesare în vederea îndeplinirii mandatului care le revine în temeiul legislației UE, conform cerințelor din prezenta propunere. Se preconizează că propunerea va avea următoarele efecte asupra beneficiarilor și grupurilor vizate:

- **Cerința 1:** Se preconizează că însărcinarea Comisiei cu elaborarea scenariului central va asigura un nivel crescut de transparență, control și coerență a contribuțiilor utilizate în planificarea rețelei, atât la nivel european, cât și la nivel național, cu scopul final de a se asigura că nevoile în materie de infrastructură sunt identificate și abordate mai eficient, conducând la o reducere a decalajului dintre proiectele de infrastructură planificate în TYNDP și nevoile în materie de infrastructură transfrontalieră identificate de-a lungul timpului, în beneficiul tuturor operatorilor de sistem și de rețea și al utilizatorilor, prin realizarea de progrese mai rapide către o rețea optimă.
- **Cerința 2:** Încredințarea către ACER a sarcinilor legate de elaborarea scenariului central și de identificarea nevoilor în materie de infrastructură va asigura faptul că procesul și rezultatele acestuia sunt solide și credibile, cu beneficii similare cu cele ale cerinței 1.
- **Cerința 3:** Însărcinarea ACER cu actualizarea recomandării sale privind alocarea transfrontalieră a costurilor va crea un cadru mai armonizat de partajare a costurilor, îmbunătățind coerența între statele membre și deciziile CBCA, și va încuraja o mai mare implicare a statelor membre care nu sunt țări gazdă, cu scopul de a facilita utilizarea instrumentelor de partajare a costurilor pentru implementarea mai rapidă a proiectelor de infrastructură transfrontalieră.

1.3.4. Indicatori de performanță

A se preciza indicatorii care permit monitorizarea progreselor și a realizărilor obținute.

Indicatorii pentru monitorizarea progreselor și a îndeplinirii obiectivelor inițiativei sunt enumerați în anexa 8 la evaluarea impactului care însoțește pachetul privind rețelele. Aceste activități includ, în special:

- măsura în care proiectele incluse în dezvoltarea rețelei și selectate ca PIC/PIR abordează în mod corespunzător și eficace nevoile în materie de infrastructură identificate;
- utilizarea eficace și sporită a instrumentelor de partajare a costurilor;
- simplificarea procedurilor de autorizare, reducerea termenelor de acordare a autorizațiilor și respectarea termenelor actuale;
- consolidarea securității fizice și cibernetice și a rezilienței infrastructurii energetice.

În ceea ce privește obiectivele specifice cu care sunt corelate cerințele 1-3, se aplică următorii indicatori:

- **Indicatori pentru cerința 1 & 2 (în legătură cu OS1):** Numărul și capacitatea totală a noilor interconexiuni transfrontaliere aprobate/implementate; măsura în care nevoile în materie de infrastructură identificate sunt abordate prin proiecte de infrastructură (capacitate) incluse în TYNDP (planificate, în construcție sau date în funcțiune) sau prin alte soluții fără cabluri (prezența decalajului dintre nevoi și proiecte și reducerea decalajului); adoptarea de soluții fără cabluri în ceea ce privește numărul de proiecte și creșterea respectivă a capacității rețelei.
- **Indicatori pentru cerința 3 (în legătură cu OS2):** Numărul de acorduri obligatorii de partajare a costurilor care permit implementarea proiectelor transfrontaliere; durata medie pentru încheierea unui acord de alocare a costurilor; numărul de țări care nu sunt țări-gazdă și care contribuie la acordurile de partajare a costurilor; numărul de proiecte care fac parte din pachete prezentate pentru a obține statutul de PIC/PIR

1.4. Obiectul propunerii/inițiativei

- o acțiune nouă
- o acțiune nouă întreprinsă ca urmare a unui proiect-pilot/a unei acțiuni pregătitoare⁷⁰
- prelungirea unei acțiuni existente
- o fuziune sau o redirecționare a uneia sau mai multor acțiuni către o altă/o nouă acțiune

1.5. Motivele propunerii/inițiativei

1.5.1. Cerința (cerințele) care trebuie îndeplinită (îndeplinite) pe termen scurt sau lung, inclusiv un calendar detaliat pentru punerea în aplicare a inițiativei

Cerința 1:

Se introduce o nouă dispoziție care impune Comisiei să elaboreze un scenariu central care să fie utilizat pentru TYNDP la nivelul Uniunii după intrarea în vigoare a regulamentului și, ulterior, cel puțin o dată la patru ani (articolul 11). De asemenea,

⁷⁰ Astfel cum se menționează la articolul 58 alineatul (2) litera (a) sau (b) din Regulamentul financiar.

Comisia trebuie să elaboreze o metodologie pentru colectarea datelor de la ENTSO-E, ENNOH și ENTSO-G și să consulte actorii relevanți cu privire la datele colectate. De asemenea, Comisia trebuie să consulte cu Grupul TEN-E cu privire la proiectul de scenariu central și să adopte și să publice scenariul central final. De asemenea, Comisia poate elabora analize de sensibilitate la scenariul central, dacă este necesar, pe baza evoluțiilor pieței în materie de politici. Comisia va trebui să monitorizeze nevoile identificate în cadrul forurilor regionale relevante. În cadrul Comisiei, aceste sarcini ar urma să fie atribuite DG Energie și JRC.

În ceea ce privește DG Energie, noua cerință legată de elaborarea scenariului central ar necesita resurse suplimentare pentru gestionarea procesului de elaborare a scenariilor, ceea ce implică un număr mare de interacțiuni cu părțile interesate, cu statele membre, cu serviciile de sprijin și cu partenerii etc. Pe baza evaluării impactului care însoțește prezenta propunere, executarea acestor sarcini va duce la un volum de muncă suplimentar pentru DG Energie totalizând 6 ENI. Aceste resurse suplimentare ar acoperi următoarele nevoi:

Direcționarea procesului:

- Coordonarea procesului general între ENTSO/OTS, Comisie și ACER, în conformitate cu legislația TEN-E; Consultarea părților interesate și a statelor membre pe parcursul diferitelor etape ale procesului (inclusiv prin ateliere și reuniuni) și monitorizarea adecvată (astfel cum se descrie la articolele 11-13).
- Asigurarea compatibilității scenariilor de rețea în cadrul arhitecturii generale a politicii; Alinierea elaborării scenariului la scenariul de politică în curs (de exemplu, în ceea ce privește obiectivele pentru 2040, RED, EE, ETS etc.); Asigurarea alinierii la planurile naționale privind energia și clima și la ERAA; Gestionarea procesului de evaluare a proiectului de raport de identificare a nevoilor în materie de infrastructură și a raportului final de identificare a nevoilor în materie de infrastructură (realizat de ENTSO).
- Coordonarea procesului de corelare a nevoilor (în urma adoptării evaluării nevoilor în materie de infrastructură) cu ENTSO-E, OTS, statele membre, autoritățile naționale de reglementare și părțile interesate relevante și coordonarea procesului cu grupurile regionale relevante. Monitorizarea îndeaproape a analizei cost-beneficiu pentru întregul sistem energetic împreună cu ENTSO și asigurarea unei implementări mai proactive, inclusiv includerea părților interesate relevante.
- Pregătirea și elaborarea actelor juridice și gestionarea procesului de adoptare.

Elaborarea și coordonarea scenariilor:

- Asigurarea colectării de date cu statele membre, ENTSO-E, ENTSO-G, ENNOH, ANR-uri și alte părți interesate. Menținerea registrelor de date și asigurarea procesului de asigurare a calității datelor.
- Coordonarea activității de evaluare. Aceasta va include toate etapele procesului de modelare, și anume asigurarea disponibilității datelor, stabilirea ipotezelor critice, revizuirea și controlul calității proiectelor de rezultate ale modelării, monitorizarea planului de lucru și planificarea interacțiunii modelatorilor/analizatorilor cu părțile interesate relevante.
- Documentarea diferitelor etape ale exercițiului de modelare și diseminarea rapoartelor și a seturilor de date. Documentația va include metodologia, datele,

ipotezele principale, rezultatele în diferite formate: rapoarte, fișiere de date, resurse online.

În ceea ce privește JRC, acesta ar avea sarcina de a sprijini DG Energie în elaborarea scenariului central, precum și de a realiza modelarea. Colectarea datelor de la statele membre și de la OTS pentru modelarea energiei electrice, a gazelor și a hidrogenului va fi responsabilitatea DG ENER, cu sprijinul JRC. Pe baza evaluării impactului, se preconizează că acest lucru va duce la un nou volum de muncă pentru JRC, totalizând 12 ENI.

- Colaborarea cu DG Energie și furnizarea de expertiză tehnică și în materie de politici în ceea ce privește elaborarea metodologiei pentru modelarea scenariului central, precum și sprijinirea DG Energie în colectarea datelor necesare de la ENTSO-E, ENNOH și ENTSO-G.
- Modelarea sistemului energetic: Elaborarea de scenarii și analize de sensibilitate; Gestionarea datelor necesare pentru modelarea sistemului energetic.
- Modelarea energiei electrice: Modelarea scenariilor privind dispecerizarea energiei electrice; Calculul fluxului de putere; Gestionarea datelor necesară pentru modelarea energiei electrice.
- Modelarea gazelor și a hidrogenului: Actualizarea așteptărilor pe termen lung în ceea ce privește gazele și hidrogenul; Modelarea scenariilor privind piața gazelor și rețeaua de gaze; Modelarea fluxurilor de gaze/hidrogen; Modelarea datelor inclusă pentru modelarea gazelor/hidrogenului; Gestionarea datelor necesară pentru modelarea gazelor și a hidrogenului.

În ansamblu, se estimează că propunerea va genera un nou volum de muncă pentru Comisie, totalizând **18 ENI** (6 ENI pentru DG Energie și 12 ENI pentru JRC, din care 4 redistribuiți din resursele sale actuale și 9 finanțați printr-un acord administrativ). În plus, ar fi necesare costuri operaționale unice în valoare de 1 milion EUR și costuri operaționale anuale recurente în valoare de 500 000 EUR pentru actualizări tehnice, extinderi și întreținerea modelelor de energie electrică, gaze și hidrogen, pentru modelarea obiectivelor, a PNEC-urilor și a mixurilor energetice, precum și pentru organizarea de ateliere și misiuni.

ACER

Cerința 2:

ACER are sarcina de a sprijini și de a verifica toate datele de intrare colectate de Comisie ca parte a elaborării scenariului central (articolul 11). În plus, ACER trebuie să elaboreze o metodologie obligatorie pentru identificarea nevoilor în materie de infrastructură (articolul 12) și să evalueze conformitatea proiectului de identificare a nevoilor în materie de infrastructură elaborat și prezentat de ENTSO-E și ENNOH cu metodologia-cadru elaborată și să raporteze Grupului TEN-E. ACER are, de asemenea, obligația de a actualiza metodologia-cadru atunci când este necesar, din proprie inițiativă sau la cererea Comisiei.

Se estimează că executarea acestor noi sarcini va genera un volum de muncă suplimentar pentru ACER totalizând 2 ENI. În plus, ACER ar urma să aibă cheltuieli operaționale, inclusiv sprijin sub formă de consultanță pentru elaborarea metodologiei privind nevoile în materie de infrastructură, dezvoltarea unui instrument informatic pentru a facilita verificarea datelor și cheltuielile generale, cu

un cost unic estimat de 130 000 EUR, precum și costuri operaționale recurente de 100 000 EUR pe an.

Cerința 3:

ACER trebuie să adopte o recomandare privind alocarea transfrontalieră a costurilor, care să identifice bunele practici pentru tratarea cererilor de investiții pentru PIC, ținând seama de principiile din Regulamentul TEN-E (articolul 17). Recomandarea respectivă se actualizează periodic, dacă este necesar. La adoptarea sau modificarea recomandării, ACER desfășoară un amplu proces de consultare, implicând toate părțile interesate relevante. Recomandarea respectivă trebuie să includă, de asemenea, un model fără caracter obligatoriu de alocare transfrontalieră a costurilor pentru a facilita activitatea agențiilor naționale de reglementare.

Se estimează că elaborarea și adoptarea unei Recomandări privind alocarea transfrontalieră a costurilor, precum și întreținerea unui registru al deciziilor CBCA vor genera un volum de muncă suplimentar pentru ACER totalizând 1 ENI, precum și un cost unic estimat de 70 000 EUR pentru dezvoltarea instrumentului informatic pentru registrul deciziilor CBCA.

Pentru DG Energie, JRC și ACER, cerințele de mai sus privind punerea în aplicare a propunerii legislative se extind dincolo de actualul CFM 2021-2027.

- 1.5.2. *Valoarea adăugată a intervenției UE (aceasta poate rezulta din diferiți factori, de exemplu mai buna coordonare, securitatea juridică, o mai mare eficacitate sau complementaritate). În sensul prezentei secțiuni, „valoarea adăugată a intervenției UE” este valoarea ce rezultă din acțiunea UE care depășește valoarea ce ar fi fost obținută dacă ar fi acționat doar statele membre.*

A se vedea secțiunile din expunerea de motive privind subsidiaritatea și proporționalitatea.

- 1.5.3. *Învățămintele desprinse din experiențele anterioare similare*

Evaluarea Regulamentului TEN-E anterior a arătat că acesta a îmbunătățit în mod eficace integrarea rețelelor statelor membre, a stimulat comerțul cu energie și, prin urmare, a contribuit la competitivitatea Uniunii. Proiectele de interes comun au contribuit, de asemenea, în mod semnificativ la securitatea aprovizionării, ca principal factor contextual pentru elaborarea Regulamentului TEN-E. În urma evaluării sale din 2020, Regulamentul TEN-E a fost revizuit în 2022. Raportul de punere în aplicare anexat la evaluarea impactului analizează învățămintele desprinse din punerea în aplicare a Regulamentului TEN-E revizuit. Raportul de punere în aplicare furnizează dovezi privind necesitatea unor îmbunătățiri suplimentare, și anume în ceea ce privește elaborarea scenariilor, identificarea nevoilor de infrastructură și, în consecință, TYNDP, selectarea și evaluarea proiectelor PIC/PIR, precum și CBCA și cadrele de autorizare.

- 1.5.4. *Compatibilitatea cu cadrul financiar multianual și posibilele sinergii cu alte instrumente corespunzătoare*

Pachetul privind rețeaua europeană este un livrabil esențial în cadrul Pactului pentru o industrie curată și al Planului de acțiune pentru energie la prețuri accesibile, care fac parte din programul de lucru al Comisiei pe 2025. Propunerea este complementară altor inițiative care vizează crearea unei piețe europene a energiei mai integrate și reducerea costurilor energiei pentru gospodării și industrie. De asemenea, infrastructura energetică este esențială pentru atingerea obiectivului

climatic al UE propus pentru 2040 și a obiectivului UE de realizare a neutralității climatice până în 2050.

Propunerea Comisiei privind noul cadru financiar multianual (CFM) 2028-2034 subliniază „importanța vitală a unei uniuni energetice reale și a unor rețele de infrastructură bine integrate la nivelul UE”, care se reflectă într-un buget majorat substanțial propus pentru Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE) pentru energie. Regulamentul TEN-E oferă baza pentru proiectele de infrastructură energetică finanțate în cadrul MIE.

1.5.5. *Evaluarea diferitelor opțiuni de finanțare disponibile, inclusiv a posibilităților de realocare a creditelor*

Raportul de evaluare a impactului care însoțește prezenta propunere a analizat diferite opțiuni de politică pentru atingerea obiectivului general și a celui specific ale inițiativei. Opțiunea de politică preferată urmărită prin prezenta propunere legislativă a fost considerată abordarea cea mai eficientă și cea mai eficientă din punctul de vedere al costurilor și în conformitate cu principiile subsidiarității și proporționalității.

DG Energie, JRC și ACER sunt considerate a fi cele mai în măsură să execute cerințele suplimentare care decurg din propunerea legislativă, având în vedere experiențele lor anterioare în ceea ce privește procesul de planificare a infrastructurii și modelarea sistemului energetic.

DG Energie a dobândit o experiență semnificativă în procesul de planificare și coordonare a infrastructurii de la adoptarea pentru prima dată a Regulamentului TEN-E în 2013. Prin urmare, este cel mai potrivit să coordoneze în mod imparțial identificarea nevoilor în materie de infrastructură și mecanismele de eliminare a lacunelor la nivelul UE. JRC deține cunoștințe tehnice semnificative în modelarea sistemului energetic și și-a dezvoltat propriile instrumente de modelare. Prin urmare, se consideră că acesta este cel mai în măsură să efectueze sarcinile de modelare legate de elaborarea scenariului central.

Având în vedere mandatul său, ACER este cea mai în măsură să pună în aplicare cerințele 1 & 2. Aceasta a dezvoltat o expertiză tehnică substanțială ca actor-cheie cu un rol oficial atât în procesul de planificare a infrastructurii, cât și în cadrul de alocare transfrontalieră a costurilor la nivelul UE în temeiul actualului cadru TEN-E.

Este nevoie de ENI suplimentare pentru noile sarcini/cerințe care decurg din prezenta propunere legislativă, în timp ce sarcinile existente nu vor scădea în viitorul apropiat.

1.6. Durata propunerii/inițiativei și a impactului său financiar

durată limitată

- de la [ZZ/LL]AAAA până la [ZZ/LL]AAAA
- impactul financiar din AAAA până în AAAA pentru creditele de angajament și din AAAA până în AAAA pentru creditele de plată.

durată nelimitată

- punere în aplicare cu o perioadă de creștere în intensitate din AAAA până în AAAA,
- urmată de o perioadă de funcționare la capacitate maximă.

1.7. Metoda (metodele) de execuție a bugetului planificată (planificate)

Gestione directă asigurată de Comisie

- prin intermediul serviciilor sale, inclusiv al personalului din delegațiile Uniunii
- prin intermediul agențiilor executive

Gestione partajată cu statele membre

Gestione indirectă, cu delegarea sarcinilor de execuție bugetară:

- țărilor terțe sau organismelor pe care le-au desemnat acestea
- organizațiilor internaționale și agențiilor acestora (a se preciza)
- Băncii Europene de Investiții și Fondului European de Investiții
- organismelor menționate la articolele 70 și 71 din Regulamentul financiar
- organismelor de drept public
- organismelor de drept privat cu misiune de serviciu public, cu condiția să li se furnizeze garanții financiare adecvate
- organismelor de drept privat dintr-un stat membru care sunt responsabile cu punerea în aplicare a unui parteneriat public-privat și cărora li se furnizează garanții financiare adecvate
- organismelor sau persoanelor cărora li se încredințează executarea unor acțiuni specifice în cadrul politicii externe și de securitate comune, în temeiul titlului V din Tratatul privind Uniunea Europeană, și care sunt identificate în actul de bază relevant
- organismelor stabilite într-un stat membru, reglementate de dreptul privat al unui stat membru sau de dreptul Uniunii și eligibile pentru a li se încredința, în conformitate cu normele sectoriale, execuția unor fonduri sau a unor garanții bugetare ale Uniunii, în măsura în care aceste organisme sunt controlate de organisme de drept public sau de organisme de drept privat cu misiune de serviciu public și beneficiază de garanții financiare adecvate care sunt furnizate sub formă de răspundere solidară din partea organismelor de control sau de garanții financiare echivalente și care pot fi limitate, pentru fiecare acțiune, la cuantumul maxim al sprijinului din partea Uniunii.

Observații

Nu se aplică

2. MĂSURI DE GESTIUNE

2.1. Dispoziții în materie de monitorizare și de raportare

DG Energie și JRC

Sarcinile implementate direct de DG Energie vor urma ciclul anual de planificare și monitorizare, astfel cum este implementat în cadrul Comisiei și al agențiilor executive, inclusiv în ceea ce privește raportarea rezultatelor în raportul anual de activitate al DG ENER și în raportul anual de activitate al JRC.

ACER

Potrivit regulamentului său financiar, ACER trebuie să elaboreze, în contextul documentului său de programare, un program anual de lucru care să cuprindă detalii privind resursele, atât financiare, cât și umane, pentru fiecare dintre activitățile efectuate.

ACER informează lunar DG Energie cu privire la execuția bugetară, inclusiv cu privire la angajamente, și la plățile per titlu bugetar, precum și la posturile libere per tip de personal.

În plus, DG Energie este reprezentată direct în organismele de guvernare ale ACER. Prin intermediul reprezentanților săi din consiliul de administrație, DG Energie va fi informată cu privire la utilizarea bugetului și la schema de personal la fiecare reuniune din cursul anului.

În cele din urmă și în conformitate cu normele financiare, ACER face obiectul unor cerințe anuale de raportare a activităților și a utilizării resurselor prin intermediul consiliului de administrație și al raportului său anual de activitate.

2.2. Sistemul (sistemele) de gestionare și control

2.2.1. *Justificarea metodei (metodelor) de execuție bugetară, a mecanismului (mecanismelor) de punere în aplicare a finanțării, a modalităților de plată și a strategiei de control propuse*

Cerința 1:

Sarcinile din cadrul cerinței vor fi atribuite Comisiei.

Sub rezerva unei decizii luate în cursul punerii în aplicare, aceste sarcini pot fi îndeplinite intern sau externalizate către un prestator de servicii, prin intermediul unei proceduri de achiziții publice. În cazul în care sarcinile sunt achiziționate de la un furnizor de servicii, achiziția va fi pusă în aplicare în cadrul gestiunii directe, cu aplicarea deplină a dispozițiilor Regulamentului financiar. Strategia de control pentru achizițiile publice din cadrul DG Energie și al JRC include controale juridice, operaționale și financiare *ex ante* specifice privind procedura de achiziții (revizuirea de către comitetul consultativ pentru achiziții publice și contracte), precum și privind semnarea contractelor. În plus, cheltuielile efectuate pentru achiziționarea de bunuri și servicii fac obiectul unor controale *ex ante* și, atunci când este necesar, al unor controale *ex post* și financiare.

Cerințele 2 & 3:

Având în vedere mandatul său, ACER este cea mai în măsură să stabilească expertiza legată de punerea în aplicare a cerințelor 4 și 3.

DG Energie a instituit deja o strategie de control pentru gestionarea relațiilor cu ACER, ca parte a cadrului de control intern al Comisiei din 2017. Agenția și-a revizuit și și-a adoptat propriul cadru de control intern în decembrie 2018.

2.2.2. *Informații privind riscurile identificate și sistemul (sistemele) de control intern instituit(e) pentru atenuarea lor*

DG Energie

Elementele gestionate direct de DG Energie pot fi supuse riscurilor obișnuite care afectează procedurile de achiziții publice. Aceste riscuri sunt considerate a fi de nivel scăzut în ceea ce privește legalitatea și regularitatea cheltuielilor. La nivelul instituțiilor și la nivelul direcțiilor generale sunt instituite controale adecvate și eficiente.

În ceea ce privește performanța, principalul risc îl reprezintă estimările greșite în ceea ce privește volumul de muncă generat de prezenta propunere, având în vedere că aceasta introduce sarcini noi. Acest risc trebuie acceptat, deoarece, după cum a demonstrat-o experiența, dacă necesarul de resurse suplimentare nu este inclus în propunerea inițială, este foarte greu să se remedieze această situație mai târziu.

DG JRC

Ca parte a procesului de evaluare a riscurilor pentru activitățile sale științifice, JRC identifică riscurile potențiale, evaluează nivelul acestora și planifică acțiunile de atenuare necesare și identifică controalele existente. Riscul principal identificat se referă la a) estimarea volumului de muncă aferent pentru noile sarcini asociate prezentei propuneri (volumul de muncă pentru unele dintre sarcini ar putea fi subestimat); b) cantitatea sau calitatea insuficientă a datelor pentru a sprijini diferitele sarcini noi. Pentru litera (a) riscul trebuie să fie acceptat; măsurile de atenuare includ planificarea atentă a personalului pe întreaga durată a activităților pentru a asigura o expertiză adecvată. Pentru litera (b), acțiunile includ o participare timpurie la conceperea și încadrarea proceselor de colectare a datelor, precum și identificarea timpurie, în cadrul fiecărei sarcini care necesită activități cu un consum mare de date, a potențialelor obstacole în calea accesului la datele de interes și comunicarea timpurie cu DG ENER și cu părțile interesate relevante pentru a ridica problema disponibilității datelor.

ACER

În ceea ce privește sarcinile noi pentru ACER, Propunerea include mai multe sarcini noi care atenuază acest risc, deoarece, deși volumul de muncă al unor sarcini viitoare ar putea fi subestimat, volumul altora ar putea fi supraestimat, creându-se astfel ocazia unei echilibrări ulterioare.

2.2.3. *Estimarea și justificarea raportului cost-eficacitate al controalelor (raportul dintre costurile controalelor și valoarea fondurilor aferente gestionate) și evaluarea nivelurilor preconizate ale riscurilor de eroare (la plată și la închidere)*

DG Energie

Sarcinile atribuite DG Energie vor fi duse la îndeplinire în conformitate cu sistemul de control deja existent și se preconizează că ponderea costurilor controalelor va rămâne stabilă (5-6 % din fondurile gestionate, pe baza exercițiilor recente).

ACER

Nu se preconizează ca alocarea sarcinilor suplimentare pentru mandatul existent al ACER să genereze controale suplimentare specifice la nivelul agenției și, prin urmare, raportul dintre costurile de control și valoarea fondurilor gestionate va rămâne neschimbat pentru ACER.

2.3. Măsuri de prevenire a fraudelor și a neregulilor

DG Energie

În 2020, DG Energie a adoptat o strategie antifraudă revizuită, iar în 2023 – un plan de acțiune revizuit care acoperă perioada 2023-2025. DG Energie își revizuieste în prezent strategia antifraudă pentru perioada 2026-2028, în conformitate cu metodologia OLAF. SAF adoptate de DG Energie se bazează pe strategia antifraudă a Comisiei și pe o evaluare specifică a riscurilor efectuată la nivel intern pentru a identifica domeniile cele mai vulnerabile la fraudă, controalele deja instituite și acțiunile necesare pentru a îmbunătăți capacitatea DG Energie de a preveni, detecta și corecta fraudă.

DG JRC

Strategia antifraudă a JRC, împreună cu planul de acțiune care o însoțește, a fost adoptată în 2020 și modificată în 2024 pentru a revizui și a actualiza planul pentru perioada 2025-2027. Planul actualizat include trei acțiuni noi: o campanie de sensibilizare axată pe aspectele etice și pe măsurile antifraudă ale Comisiei, cu exemple relevante adaptate pentru personalul științific al JRC, lansată în prima jumătate a anului 2025; un program de formare extins, care cuprinde sesiuni tematice pe teme precum conflictele de interese, calitatea de autor, utilizarea IA, avertizarea în interes public și canalele de raportare, printre altele; pagini Sharepoint actualizate dedicate aspectelor etice și măsurilor antifraudă. Aceste noi acțiuni completează eforturile în curs din Planul de acțiune 2021-2024 și participarea JRC la Planul de acțiune al Comisiei privind strategia antifraudă. JRC apreciază cooperarea sa cu OLAF, cu echipa de control intern și cu alte părți interesate în eforturile noastre colective de combatere a fraudei.

ACER

ACER aplică principiile antifraudă ale agențiilor descentralizate ale UE, în conformitate cu abordarea Comisiei și cu Orientările OLAF din 2024 pentru agențiile descentralizate și unitățile comune. În decembrie 2024, agenția a adoptat o nouă strategie antifraudă, care abrogă Decizia 15/2021 a consiliului de administrație al agenției. Noua strategie, care acoperă perioada 2025-2027, se bazează pe următoarele obiective strategice: optimizarea măsurilor existente de prevenire a fraudei, îmbunătățirea actualității și preciziei sistemelor de detectare existente, consolidarea protocoalelor de investigare și optimizarea acțiunilor corective pentru recuperări rapide.

3. IMPACTUL FINANCIAR ESTIMAT AL PROPUNERII/INIȚIATIVEI ⁷¹

3.1. Rubrica (rubricile) din cadrul financiar multianual și linia (liniile) bugetară (bugetare) de cheltuieli afectată (afectate)

- Linii bugetare existente

În ordinea rubricilor din cadrul financiar multianual și a liniilor bugetare.

Rubrica din cadrul financiar multianual	Linia bugetară	Tipul de cheltuieli	Contribuție			
	Numărul	Dif./Nedif. ⁷²	din partea țărilor AELS ⁷³	din partea țărilor candidate și potențial candidate ⁷⁴	din partea altor țări terțe	alte venituri alocate
01	02.03.02 Mecanismul pentru interconectarea Europei – Energie	Dif.	NU	NU	NU	NU
01	02.01.22.01 Cheltuieli de sprijin pentru Mecanismul pentru interconectarea Europei - Energie	Nedif.	NU	NU	NU	NU
01	02.10.06 Agenția Uniunii Europene pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei	Dif.	DA	NU	NU	NU

⁷¹ Deși prezenta fișă financiară legislativă și digitală acoperă numai CFM 2021-2027, se preconizează că propunerea va avea un impact financiar după 2027.

⁷² Dif. = credite diferențiate / Nedif. = credite nediferențiate.

⁷³ AELS: Asociația Europeană a Liberului Schimb.

⁷⁴ Țările candidate și, după caz, candidații potențiali din Balcanii de Vest.

3.2. Impactul financiar estimat al propunerii asupra creditelor

3.2.1. Sinteza impactului estimat asupra creditelor operaționale⁷⁵

- Propunerea/inițiativa nu implică utilizarea de credite operaționale
- Propunerea/inițiativa implică utilizarea de credite operaționale, conform explicațiilor de mai jos

3.2.1.1. Credite din bugetul votat

milioane EUR (cu trei zecimale)

Rubrica din cadrul financiar multianual	Numărul	01
--	---------	----

DG: ENER			Anul	Anul	Anul		Anul	TOTAL CFM 2021- 2027	DUPĂ 2027	
			2024	2025	2026		2027			
Credite operaționale										
Linia bugetară: 02.03.02 Mecanismul pentru interconectarea Europei – Energie	Angajamente	(1a)					4,232	4,232 ⁷⁶	6,732	
	Plăți	(2a)					3,232	3,232	7,732	
Credite cu caracter administrativ finanțate din bugetul unor programe specifice										
Linia bugetară 02.01.22.01 Cheltuieli de sprijin pentru Mecanismul pentru interconectarea Europei – Energie		(3)					0,428	0,428	2,996	
TOTAL credite pentru DG Energie⁷⁷			Angajamente	=1a+1b+3	0,000	0,000	0,000	4,660	4,660	9,728
			Plăți	=2a+2b+3	0,000	0,000	0,000	3,660	3,660	10,728

JRC			Anul	Anul	Anul		Anul	TOTAL CFM 2021-	DUPĂ 2027
			2024	2025	2026		2027		

⁷⁵ Sumele pentru perioada de după 2027 sunt orientative și nu aduc atingere rezultatului negocierilor în curs privind următorul CFM.

⁷⁶ O parte din creditele operaționale din cadrul Mecanismului pentru interconectarea Europei vor fi dedicate unui acord administrativ cu JRC pentru cele 9 ENI (AC), astfel cum se indică în secțiunea 1.5.1.

⁷⁷

operaționale)	Plăți	(5)	0,000	0,000	0,000	3,559	3,559	11,052
• TOTAL credite cu caracter administrativ finanțate din bugetul unor programe specifice (toate rubricile operaționale)		(6)	0,000	0,000	0,000	1,182	1,182	8,274
TOTAL credite în cadrul RUBRICILOR 1-6 din cadrul financiar multianual (Suma de referință)	Angajamente	=4+6	0,000	0,000	0,000	5,741	5,741	18,326
	Plăți	=5+6	0,000	0,000	0,000	4,741	4,741	19,326

Rubrica din cadrul financiar multianual	7	„Cheltuieli administrative”
--	----------	-----------------------------

DG: ENER		Anul	Anul	Anul	Anul	TOTAL CFM 2021-2027⁷⁹	DUPĂ 2027
		2024	2025	2026	2027		
• Resurse umane		0,000	0,000	0,000	0,376	0,376	2,632
• Alte cheltuieli administrative		0,000	0,000	0,000	0,012	0,012	0,084
TOTAL PENTRU DG ENER		0,000	0,000	0,000	0,388	0,388	2,716
TOTAL credite în cadrul RUBRICII 7 din cadrul financiar multianual		(Total angajamente = Total plăți)	0,000	0,000	0,388	0,388	2,716

milioane EUR (cu trei zecimale)

⁷⁹ Aceste cheltuieli administrative urmează să fie continuate în următorul CFM.

		Anul 2024	Anul 2025	Anul 2026	Anul 2027	TOTAL CFM 2021- 2027	DUPĂ 2027
TOTAL credite în cadrul RUBRICILOR 1-7	Angajamente	0,000	0,000	0,000	6,129	6,129	21,042
din cadrul financiar multianual	Plăți	0,000	0,000	0,000	5,129	5,129	22,042

3.2.2. Realizările preconizate finanțate din credite operaționale

Credite de angajament în milioane EUR (cu trei zecimale)

A se indica obiectivele și realizările			Anul 2024	Anul 2025	Anul 2026	Anul 2027	A se introduce atâția ani câți sunt considerați necesari pentru a reflecta durata impactului (a se vedea secțiunea 1.6)										TOTAL	
	REALIZĂRI																	
↓	Tip ⁸⁰	Costur i medii	Nr.	Costur i	Nr.	Costur i	Nr.	Costur i	Nr.	Costur i	Nr.	Costu ri	Nr.	Costur i	Nr.	Costur i	Total nr.	Total costuri
OBIECTIVUL SPECIFIC NR. 1 ⁸¹ ...																		
- Realizare																		
- Realizare																		
- Realizare																		
Subtotal pentru obiectivul specific nr. 1																		
OBIECTIVUL SPECIFIC NR. 2 ...																		

⁸⁰ Realizările se referă la produsele și serviciile care trebuie furnizate (de ex.: numărul de schimburi de studenți finanțate, numărul de km de drumuri construiți etc.).

⁸¹ Conform descrierii din secțiunea 1.3.2. „Obiectiv(e) specific(e)”.

- Realizare																		
Subtotal pentru obiectivul specific nr. 2																		
TOTALURI																		

3.2.3. Sinteza impactului estimat asupra creditelor administrative

- Propunerea/inițiativa nu implică utilizarea de credite cu caracter administrativ
- Propunerea/inițiativa implică utilizarea de credite cu caracter administrativ, conform explicațiilor de mai jos

3.2.3.1. Credite din bugetul votat

CREDITE VOTATE	Anul	Anul	Anul	Anul	TOTAL 2021-2027	DUPĂ 2027
	2024	2025	2026	2027		
RUBRICA 7						
Resurse umane	0,000	0,000	0,000	0,376	0,376	2,632
Alte cheltuieli administrative	0,000	0,000	0,000	0,012	0,012	0,084
Subtotal de la RUBRICA 7	0,000	0,000	0,000	0,388	0,388	2,716
În afara RUBRICII 7						
Resurse umane	0,000	0,000	0,000	1,910	1,910	13,370
Alte cheltuieli cu caracter administrativ	0,000	0,000	0,000	0,024	0,024	0,168
Subtotal în afara RUBRICII 7	0,000	0,000	0,000	1,934	1,934	13,538
TOTAL	0,000	0,000	0,000	2,322	2,322	16,254

3.2.3.2. Total credite

TOTAL CREDITE VOTATE + VENITURI ALOCATE EXTERNE	Anul	Anul	Anul	Anul	TOTAL 2021-2027	DUPĂ 2027
	2024	2025	2026	2027		
RUBRICA 7						
Resurse umane	0,000	0,000	0,000	0,376	0,376	2,632
Alte cheltuieli administrative	0,000	0,000	0,000	0,012	0,012	0,084
Subtotal de la RUBRICA 7	0,000	0,000	0,000	0,388	0,388	2,716
În afara RUBRICII 7						
Resurse umane	0,000	0,000	0,000	1,910	1,910	13,370
Alte cheltuieli cu caracter administrativ	0,000	0,000	0,000	0,024	0,024	0,168
Subtotal în afara RUBRICII 7	0,000	0,000	0,000	1,934	1,934	13,370
TOTAL	0,000	0,000	0,000	2,322	2,322	16,254

Necesarul de credite pentru resursele umane în cadrul rubricii 7 și pentru alte cheltuieli cu caracter administrativ va fi acoperit de creditele direcției generale (DG) respective care sunt deja alocate pentru gestionarea acțiunii și/sau au fost redistribuite intern în cadrul DG-ului respectiv, completate, după caz, cu resurse suplimentare care ar putea fi alocate DG-ului care gestionează acțiunea în cadrul procedurii anuale de alocare și ținând seama de constrângerile bugetare.

3.2.4. Necesarul de resurse umane estimat

- Propunerea/inițiativa nu implică utilizarea de resurse umane

- X Propunerea/inițiativa implică utilizarea de resurse umane, conform explicațiilor de mai jos

3.2.4.1. Finanțare din bugetul votat¹

Estimări în echivalent normă întreagă (ENI)

CREDITE VOTATE		Anul 2024	Anul 2025	Anul 2026	Anul 2027	După 2027
• Posturi din schema de personal (funcționari și agenți temporari)						
20 01 02 01 (la sediu și în reprezentanțele Comisiei)		0	0	0	2	2
20 01 02 03 (delegațiile UE)		0	0	0	0	
01 01 01 01 (cercetare indirectă)		0	0	0	0	
01 01 01 11 (cercetare directă)		0	0	0	4	4
Alte linii bugetare (a se preciza)		0	0	0	0	
• Personal extern (în ENI)						
20 02 01 (AC, END din „pachetul global”)		0	0	0	0	
20 02 03 (AC, AL, END și JPD în delegațiile UE)		0	0	0	0	
Linie de sprijin administrativ [XX.01.YY.YY]	– la sediu	0	0	0	0	
	– în delegațiile UE	0	0	0	0	
01 01 01 02 (AC, END – cercetare indirectă)		0	0	0	0	
01 01 01 12 (AC, END – cercetare directă)		0	0	0	0	
Alte linii bugetare (a se preciza) – rubrica 7		0	0	0	0	
Alte linii bugetare (02 01 22 01 Cheltuieli de sprijin pentru MIE-E) – în afara rubricii 7		0	0	0	4	4
TOTAL		0	0	0	10	10

3.2.4.2. Necesarul total de resurse umane

TOTAL CREDITE VOTATE + VENITURI ALOCATE EXTERNE		Anul 2024	Anul 2025	Anul 2026	Anul 2027 ²	După 2027
• Posturi din schema de personal (funcționari și agenți temporari)						
20 01 02 01 (la sediu și în reprezentanțele Comisiei)		0	0	0	2	2
20 01 02 03 (delegațiile UE)		0	0	0	0	
01 01 01 01 (cercetare indirectă)		0	0	0	0	
01 01 01 11 (cercetare directă)		0	0	0	4	4
Alte linii bugetare (a se preciza)		0	0	0	0	
• Personal extern (în echivalent normă întreagă)						
20 02 01 (AC, END din „pachetul global”)		0	0	0	0	
20 02 03 (AC, AL, END și JPD în delegațiile UE)		0	0	0	0	

¹ Deoarece ENI suplimentare vor acoperi noile sarcini atribuite Comisiei, în prezent nu există ENI care sunt deja alocate pentru gestionarea acțiunii sau care pot fi redistribuite în cadrul direcției generale în ceea ce privește DG Energie.

² După cum s-a indicat anterior, propunerea are o durată nelimitată, iar necesarul de resurse se va extinde dincolo de 2027 și în cadrul CFM 2028-2034.

Linie de sprijin administrativ [XX.01.YY.YY]	– la sediu	0	0	0	0	
	– în delegațiile UE	0	0	0	0	
01 01 01 02 (AC, END – cercetare indirectă)		0	0	0	0	
01 01 01 12 (AC, END – cercetare directă)		0	0	0	0	
Alte linii bugetare (a se preciza) – rubrica 7		0	0	0	0	
Alte linii bugetare (02 01 22 01 Cheltuieli de sprijin pentru MIE-E) – în afara rubricii 7		0	0	0	4	4
TOTAL		0	0	0	10	10

	Personalul actual disponibil în cadrul serviciilor Comisiei	Personal suplimentar*		
		Personal ce urmează să fie finanțat în cadrul rubricii 7 / Cercetare	Personal ce urmează să fie finanțat de la linia BA	Personal ce urmează să fie finanțat din taxe
Posturi din schema de personal	4 DG JRC (redistribuire) 2 DG ENER	0	0	0
Personal extern (AC, END, INT)		0	4 CA DG ENER	

Descrierea sarcinilor care trebuie efectuate de:

Funcționari și personal temporar	DG Energie: Cei doi funcționari suplimentari solicitați pentru DG Energie ar urma să fie însărcinați cu supravegherea, direcționarea și coordonarea noilor sarcini ale DG Energie legate de elaborarea scenariului central (a se vedea secțiunea 1.5.1 de mai sus). Aceste sarcini se referă la coordonarea proceselor (inclusiv coordonarea eficace a sistemelor ecologice ale părților interesate, compatibilitatea scenariilor de rețea cu arhitectura generală a politicilor, coordonarea procesului de corelare a noilor nevoi în materie de infrastructură și pregătirea actelor juridice), precum și la elaborarea scenariului și coordonare (inclusiv supravegherea colectării datelor, coordonarea activității de evaluare și supravegherea și documentarea procesului de modelare).
Personal extern	DG Energie: Cei patru agenți contractuali suplimentari solicitați pentru DG Energie vor fi însărcinați cu elaborarea scenariului central, oferind asistență celor doi funcționari desemnați să supravegheze și să coordoneze această activitate. Agenții contractuali ar executa sarcini legate de coordonarea proceselor și de elaborarea scenariului și de coordonare (a se vedea secțiunea 1.5.1 de mai sus).

3.2.5. *Prezentare generală a impactului estimat asupra investițiilor legate de tehnologia digitală*

Obligatoriu: în tabelul de mai jos trebuie inclusă cea mai bună estimare a investițiilor legate de tehnologia digitală generate de propunere/inițiativă.

În mod excepțional, atunci când este necesar pentru punerea în aplicare a propunerii/inițiativei, creditele de la rubrica 7 ar trebui prezentate la linia desemnată.

Creditele de la rubricile 1-6 ar trebui reflectate drept „Cheltuieli de politică IT pentru programele operaționale”. Aceste cheltuieli se referă la bugetul operațional care trebuie utilizat pentru reutilizarea/cumpărarea/dezvoltarea platformelor/instrumentelor IT direct legate de punerea în aplicare a inițiativei și pentru investițiile asociate acestora (de exemplu licențe, studii, stocarea datelor etc.). Informațiile prezentate în acest tabel ar trebui să fie coerente cu detaliile prezentate la secțiunea 4 „Dimensiunile digitale”.

TOTAL credite pentru componenta digitală și IT	Anul 2024	Anul 2025	Anul 2026	Anul 2027	TOTAL CFM 2021- 2027	Total CFM post-2027
RUBRICA 7						
Cheltuieli IT (corporative)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
Subtotal de la RUBRICA 7	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
În afara RUBRICII 7						
Cheltuieli de politică IT pentru programele operaționale	0,000	0,000	0,000	1,120	1,120	3,500
Subtotal în afara RUBRICII 7	0,000	0,000	0,000	1,120	1,120	3,500
TOTAL	0,000	0,000	0,000	1,120	1,120	3,500

3.2.6. *Compatibilitatea cu cadrul financiar multianual actual*

Propunerea/inițiativa:

- poate fi finanțată integral prin realocarea creditelor în cadrul rubricii relevante din cadrul financiar multianual (CFM)

Ar fi necesară o redistribuire în cadrul liniei bugetare MIE-E pentru a finanța cheltuielile operaționale pentru 2027.

Redistribuirea între DG-uri ar putea fi necesară pentru a asigura cei doi funcționari solicitați pentru ca DG Energie să execute sarcinile prevăzute la cerința 1 descrisă în secțiunea 1.5.1.

- necesită utilizarea marjei nealocate din cadrul rubricii corespunzătoare din CFM și/sau utilizarea instrumentelor speciale, astfel cum sunt definite în Regulamentul privind CFM
- necesită revizuirea CFM

3.2.7. *Contribuțiile terților*

Propunerea/inițiativa:

- nu prevede cofinanțare din partea terților

– prevede cofinanțare din partea terților, estimată mai jos:

Credite în milioane EUR (cu trei zecimale)

	Anul 2024	Anul 2025	Anul 2026	Anul 2027	Total
A se preciza organismul care asigură cofinanțarea					
TOTAL credite cofinanțate					

3.2.8. Estimarea resurselor umane și utilizarea creditelor necesare în cadrul unei agenții descentralizate

Cerințe privind personalul (unități echivalent normă întreagă)

Agencia: ACER	Anul 2024	Anul 2025	Anul 2026	Anul 2027	După 2027
Agenți temporari (gradele AD)				1	1
Agenți temporari (gradele AST)					
<i>Subtotal agenți temporari (AD+AST)</i>	0	0	0	1	1
Agenți contractuali				1	2
Experți naționali detașați					
<i>Subtotal agenți contractuali și experți naționali detașați</i>	0	0	0	1	2
TOTAL personal	0	0	0	2	3

Credite acoperite de contribuția de la bugetul UE în milioane EUR (cu trei zecimale)

Cheltuielile cu personalul trebuie adaptate la luna planificată pentru recrutare (dacă recrutarea are loc în iulie, se ia în considerare doar 50 % din costul mediu).

Agencia: ACER	Anul 2024	Anul 2025	Anul 2026	Anul 2027	TOTAL 2021-2027	DUPĂ 2027 ³
Titlul 1: Cheltuieli cu personalul				0,127	0,127	2,546
Titlul 2: Cheltuieli cu infrastructura și cheltuieli operaționale						
Titlul 3: Cheltuieli operaționale				0,200	0,200	0,773

³ Cifra pentru întregul CFM 2028-2034.

TOTAL credite acoperite de bugetul UE	0,000	0,000	0,000	0,327	0,327	3,320
--	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Prezentare generală/sinteză a resurselor umane și a creditelor (în milioane EUR) necesare pentru propunere/inițiativă în cadrul unei agenții descentralizate

Agencia: ACER	Anul 2024	Anul 2025	Anul 2026	Anul 2027	TOTAL 2021-2027	După 2027
Agenți temporari (AD+AST)	0	0	0	1	1	1
Agenți contractuali	0	0	0	1	1	2
Experți naționali detașați	0	0	0	0	0	0
Total personal	0	0	0	2	2	3
Credite acoperite de bugetul UE	0,000	0,000	0,000	0,327	0,327	3,320
Credite acoperite de taxe (dacă este cazul)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Credite cofinanțate (dacă este cazul)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
TOTAL credite	0,000	0,000	0,000	0,327	0,327	3,320

3.3. Impactul estimat asupra veniturilor

- Propunerea/inițiativa nu are impact financiar asupra veniturilor.
- Propunerea/inițiativa are următorul impact financiar:
 - asupra resurselor proprii
 - asupra altor venituri
 - vă rugăm să precizați dacă veniturile sunt alocate unor linii de cheltuieli

milioane EUR (cu trei zecimale)

Linia bugetară pentru venituri:	Credite disponibile pentru exercițiul financiar în curs	Impactul propunerii/inițiativei ⁴			
		Anul 2024	Anul 2025	Anul 2026	Anul 2027
Articolul					

Pentru veniturile alocate, a se preciza linia (liniile) bugetară (bugetare) de cheltuieli afectată (afectate).

nu se aplică

Alte observații (de exemplu, metoda/formula utilizată pentru calcularea impactului asupra veniturilor sau orice alte informații).

4. DIMENSIUNILE DIGITALE

4.1. Cerințe cu relevanță digitală

Cerințe cu relevanță digitală în propunere:

Cerința 1 (R1) se referă la procesele de elaborare a scenariului și la identificarea nevoilor în materie de infrastructură, care ar trebui să ia în considerare utilizarea potențială a soluțiilor digitale și inteligente alături de dezvoltarea rețelei fizice încă din partea de modelare a planificării dezvoltării rețelei. Ca o cerință conexasă, operatorii de transport și de sistem de energie electrică au obligația de a lua în considerare, cu prioritate, soluții fără cabluri și digitale atunci când propun noi proiecte de infrastructură, astfel de cerințe fiind aplicabile la nivel european (ca parte a planului de dezvoltare a rețelei pe 10 ani la nivelul UE), precum și la nivel național (planuri naționale de dezvoltare a rețelei la nivel de transport). Acest lucru va contribui la asigurarea unei eficiențe maxime în dezvoltarea rețelei și, de asemenea, va stimula utilizarea soluțiilor digitale în practică.

Această cerință se aplică instituțiilor UE responsabile cu procesul de modelare, statelor membre, organismelor care reprezintă operatorii de transport și de sistem la nivel european (ENTSO pentru energie electrică, ENTSO pentru gaze și ENNOH), precum și operatorilor de transport și de sistem la nivel național.

Cerința 2 (R2) se referă la introducerea unei noi categorii de transport fără cabluri și digitală pentru proiectele de interes comun. O astfel de categorie urmărește să ofere stimulente mai bune pentru utilizarea tehnologiilor de îmbunătățire a rețelei și a

⁴ În ceea ce privește resursele proprii tradiționale (taxe vamale, cotizații pentru zahăr), sumele indicate trebuie să fie sume nete, și anume sumele brute după deducerea unei cote de 20 % pentru costurile de colectare.

tehnologiilor digitale de către operatorii de transport și de sistem, pentru a spori eficiența utilizării rețelei și capacitatea de transport transfrontalier. Atunci când depun o cerere pentru noua categorie, operatorii de transport și de sistem au obligația de a prezenta date referitoare la caracteristicile tehnice ale sistemelor de digitalizare propuse, precum și la impactul preconizat asupra exploatării sistemului de transport. ENTSO pentru energie electrică, în calitate de organism propus pentru calcularea costurilor și beneficiilor noilor proiecte, ar fi responsabilă de prelucrarea datelor conexe.

Cerința 3 (R3) se referă la procedura de solicitare a autorizării pentru proiectele de pe lista proiectelor de interes comun și a proiectelor de interes reciproc a Uniunii. Autoritatea națională competentă a statelor membre trebuie să poată primi cererile de autorizare și toate documentele relevante în format digital (articolul 8). În temeiul propunerii, statele membre au obligația de a se asigura că este disponibilă o platformă digitală la nivel național pentru a gestiona etapele procedurii de acordare a autorizațiilor (inclusiv cererile de autorizare, procesele de autorizare, deciziile de autorizare în curs) și pentru a pune la dispoziție deciziile emise într-un format ușor accesibil [articolul 10 alineatul (4)]. Acest lucru ar trebui să contribuie la o digitalizare și o transparență mai uniforme între diferitele autorități de autorizare din statele membre și, în cele din urmă, să accelereze procesul de autorizare.

Această obligație se va adăuga obligației statelor membre de a emite toate deciziile într-un format ușor accesibil.

4.2. Date

Pentru cerința 1: Cerința se referă la colectarea de date existente în scopul modelării rețelei și al elaborării de scenarii și poate conduce la colectarea de noi date privind utilizarea viitoare a tehnologiilor digitale și potențialul acestora. Deși în literatura de specialitate există ipoteze privind potențialul unor astfel de tehnologii, datele statelor membre nu sunt în prezent disponibile publicului și nu sunt colectate în același scop (principiul „doar o singură dată” a fost respectat în mod corespunzător). Operatorii de transport și de sistem vor începe să analizeze evaluarea nevoilor de flexibilitate în temeiul Regulamentului (UE) 2019/943 începând din 2026, iar unele dintre datele utilizate pot fi utilizate, de asemenea, în scopul planificării rețelei. Cu toate acestea, durata celei dintâi este de numai 10 ani, în timp ce planificarea rețelei la nivelul Uniunii acoperă următorii 10-20 de ani. În acest sens, colectarea datelor pare inevitabilă pentru a asigura o acoperire completă. Legislația secundară privind formatul concret al datelor va asigura luarea în considerare a colectărilor existente în scopul evaluării nevoilor de flexibilitate, pentru a se evita orice duplicare a cerințelor. În ceea ce privește fluxul de date, datele sunt furnizate Comisiei de către operatorii de transport și de sistem, autoritățile de reglementare și statele membre pe baza normelor care urmează să fie adoptate prin acte juridice secundare. Dacă este necesar, operatorii de transport și de sistem trebuie să furnizeze direct ENTSO pentru energie electrică date suplimentare pentru modelarea rețelei.

Pentru cerința 2: Datele referitoare la depunerea cererii pentru proiectul de interes comun sunt unice pentru fiecare proiect și, prin urmare, trebuie colectate la momentul depunerii cererii (prin urmare, se respectă pe deplin principiul „doar o singură dată”). Aceste date se referă la domeniul de aplicare al proiectului, estimările financiare, tehnologiile utilizate, amplasarea, impactul asupra mediului și a rețelei electrice etc. Datele vor fi prezentate de către inițiatorii proiectelor (în principal operatorii de transport și de sistem) către ENTSO pentru energie electrică și Comisiei Europene în scopul evaluării costurilor și beneficiilor în cadrul proceselor de evaluare a proiectelor de interes comun.

Pentru cerința 3: Platformele digitale pe care statele membre ar trebui să le creeze ar stoca toate datele necesare pentru obținerea unei autorizații sau a unor autorizații complete pentru proiectele de interes comun și proiectele de interes reciproc. Acestea sunt date cu caracter personal care au legătură cu solicitantul, indiferent dacă acesta este o persoană fizică sau juridică, cu caracteristicile proiectului și cu toate documentele justificative necesare.

4.3. Soluții digitale

Pentru cerința 1: Platforma legată de cerința 1 se referă la modelarea rețelei și la modelarea scenariilor pentru dezvoltarea viitoare a infrastructurii. ENTSO pentru energie electrică utilizează deja o astfel de platformă și, prin urmare, o nouă cerință se referă la modernizarea platformei pentru a prelucra mai multe date. În ceea ce privește rolul Comisiei Europene în procesul de modelare a scenariilor, datele vor fi utilizate în modelele existente și, prin urmare, modificările nu prevăd noi cerințe de instituire a unei platforme separate.

Pentru cerința 2: Această cerință nu ar trebui să conducă la crearea de noi platforme de sisteme de prelucrare a datelor, deoarece procesul de selecție a PIC este bine stabilit, iar scopul este de a extinde domeniul de aplicare al categoriilor (menținând în același timp principiile de evaluare, utilizând sistemele existente de prelucrare a cererilor și calculând costurile și beneficiile).

Pentru cerința 3: Digitalizarea și centralizarea procedurilor de autorizare vor fi facilitate de platformele digitale pe care statele membre ar trebui să le instituie. Prin centralizarea acestor date se așteaptă o simplificare a procedurilor, precum și prevenirea duplicării acelorași date pe platforme diferite. În considerente, Comisia pledează pentru ca portalul să prezinte funcții, inclusiv prin intermediul inteligenței artificiale, care să permită punctului unic de contact, altor autorități și solicitanților să verifice stadiul cererii și punctele în care se înregistrează întârzieri, precum și respectarea termenelor de autorizare. În plus, acesta ar trebui să permită extragerea de statistici cu scopul de a verifica evoluția generală a procedurilor de acordare a autorizațiilor în statele membre. Portalul ar trebui să faciliteze sarcinile punctului unic de contact, care ar trebui să aibă acces la toate datele și informațiile relevante.

4.4. Evaluarea interoperabilității

Cerințele 1 și 2 nu impun interacțiunea transfrontalieră între statele membre, deoarece scopul este de a contribui cu date pentru evaluările la nivelul UE, în mod centralizat. De asemenea, acestea nu sunt legate de interoperabilitatea transfrontalieră, deoarece datele comunicate se referă la estimări viitoare ale dezvoltării proiectului, nu la fluxurile de date existente legate de exploatarea sistemului (care sunt deja comunicate prin intermediul altor platforme de cooperare ale OTS). Se preconizează că datele vor fi partajate o singură dată, și anume fie către ENTSO pentru energie electrică (care, prin urmare, le va partaja cu Comisia), fie direct cu Comisia (în cazul în care ENTSO pentru energie electrică nu are nevoie de date identice). Schimbul de informații se realizează prin intermediul fișierelor de date, nu prin conectarea reciprocă a două platforme.

Cerința 3 nu necesită interacțiuni între statele membre la nivel transfrontaliere, între entitățile UE sau între entitățile UE și organismele din sectorul public. De asemenea, ea nu are niciun efect asupra interoperabilității transfrontaliere, deoarece datele sunt relevante pentru proceduri decizionale de la nivel național, și nu de la nivelul UE. Varianta unei structuri de date definite la nivel central a fost analizată și respinsă, deoarece este logic ca,

având în vedere caracterul în cea mai mare parte național al celui mai mare procent de proceduri de autorizare din fiecare stat membru și existența unor sisteme de autorizare diferite, decizia efectivă privind formatul de punere în aplicare să fie lăsată la latitudinea statelor membre, care pot decide ce se potrivește cel mai bine sistemului lor și noii platforme digitale pe care o vor crea. Deși Regulamentul TEN-E impune autorităților naționale competente responsabile cu autorizarea să coopereze în cadrul proiectelor transfrontaliere în măsura posibilului, acesta oferă statelor membre libertatea de a decide cu privire la cea mai adecvată modalitate de a face acest lucru. Întrucât o parte din datele în cauză pot fi solicitate și evaluate și pentru procedurile legate de proiecte care nu intră sub incidența Regulamentului TEN-E, se va propune, de asemenea, ca aceste platforme să fie înființate ca platforme multifuncționale care să acopere autorizarea unei game largi de active energetice (rețele, conducte, surse regenerabile de energie, stocare etc.).

Serviciile publice afectate de aceste sugestii ar urma să cuprindă toate autoritățile naționale implicate în autorizarea activelor energetice, de exemplu ministerul și/sau agențiile pentru energie, administrația municipală/locală și autoritățile de mediu. Organismele sau entitățile administrative responsabile cu avizul sau aprobarea proiectelor care afectează amenajarea teritorială și siturile de patrimoniu cultural ar fi, de asemenea, afectate.

4.5. Măsuri de sprijinire a implementării digitale

Măsurile se referă la cerința 2, și anume introducerea unei noi categorii de transport fără cabluri și digital pentru proiectele de interes comun. O astfel de categorie urmărește să ofere stimulente mai bune pentru utilizarea tehnologiilor de îmbunătățire a rețelei și a tehnologiilor digitale de către operatorii de transport și de sistem, pentru a spori eficiența utilizării rețelei și capacitatea de transport transfrontalier. În cazul în care i se acordă statutul de proiect de interes comun, o astfel de investiție ar beneficia de o autorizare accelerată și, dacă îndeplinește toate condițiile necesare, poate solicita o finanțare din partea Mecanismului pentru interconectarea Europei. Aceste măsuri ar trebui să sprijine implementarea platformelor digitale în cadrul rețelelor de transport și distribuție ale UE.